

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Common Template of EMN Study 2018

Version: May 2018

Subject: Common Template for the EMN Study 2018 on the "***Impact of visa liberalisation on countries of destination***"

Action: EMN NCPs are invited to submit their completed Common Templates by **31 July 2018**. If needed, further clarifications can be provided by directly contacting the EMN Service Provider (ICF) at emn@icf.com

1 STUDY AIMS, SCOPE AND BACKGROUND

1.1 TARGET AUDIENCE

The target audience is national and EU officials/practitioners concerned with legal and illegal mobility and migration, including but not limited to cooperation with third countries on return and readmission, asylum trends and border control.

The results of the study will assist the target audience to take decisions on the need (or otherwise) to amend current policies and practices used to prevent and combat misuse and/or abuse of the visa-free regime¹, as well as identify the positive impact on Member States (MS) achieved since the introduction of visa liberalisation.

1.2 LEGAL FRAMEWORK

The border-free Schengen Area² cannot function efficiently without a common visa policy which facilitates the entry of visitors into the EU. The Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) makes a distinction between short stay and long stay for third-country nationals (TCN), covering short stays in the Schengen acquis in Article 77(2) and long stays as part of a Common Immigration Policy in Article 79(2), thus excluding long stays from the scope of this study

The EU has established a common visa policy for transit through or intended stays in the territory of Schengen States of no more than 90 days in any 180-day period. The Visa Code³ provides the overall framework of EU visa cooperation. It establishes the procedures and conditions for issuing visas for short stays in and transit through the territories of EU countries. It also lists the non-EU countries

¹ The misuse of the visa-free regime e.g. entry and stay for purposes other than the intended short-term travel to the EU, overstay etc.

² To date the Schengen Area encompasses most EU States, except for Bulgaria, Croatia, Cyprus, Ireland, Romania and the United Kingdom. In some cases, a visa requirement may still be in place for the third countries analysed in this study (e.g. in Ireland and UK).

³ Regulation (EC) No 810/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 establishing a Community Code on Visas (Visa Code)

Impact of visa liberalisation on countries of destination

whose nationals are required to hold an airport transit visa when passing through the international transit areas of EU airports and establishes the procedures and conditions for issuing such visas.⁴

According to the Visa Code⁵ '*Bilateral agreements concluded between the Community and third countries aiming at facilitating the processing of applications for visas may derogate from the provisions of this Regulation*'. In line with this provision, Regulation (EC) No 539/2001⁶ establishes the visa requirements and visa exemptions for non-EU nationals entering the EU in view of a short stay. It also provides for exceptions to the visa requirements and visa waivers that EU countries may grant to specific categories of persons.

The regulation provides a common list of countries whose nationals must hold a visa when crossing the external borders of a (Member) State and a common list of those who are exempted from the visa requirement.

The two lists are regularly updated with successive amendments to Regulation (EC) No 539/2001. The decisions to change the lists of non-EU countries are taken on the basis of a case-by-case assessment of a variety of criteria also known as visa liberalisation benchmarks. Those include, *inter alia*:

- migration management;
- public policy and security;
- social benefits;
- economic benefit (tourism and foreign trade);
- external relations including considerations of human rights and fundamental freedoms; and
- regional coherence and reciprocity.

Notably, these decisions are sometimes taken as a result of successful visa liberalisation dialogues with the third countries concerned.⁷ Furthermore, Regulation 1289/2013 establishes a suspension mechanism to respond to emergency situations such as abuse resulting from Visa exemption. In this regard, the instrument sets out conditions under which Visa requirements can be temporarily reintroduced.

1.3 LITERATURE REVIEW AND AIM OF THE STUDY

Visa policies are considered a major instrument to regulate and control mobility and cross-border movements. Border policies dealing with short-term mobility represent the bulk of cross-border movement of people. While on the one hand migration policies have received considerable attention from comparative researchers, much less is known about global shifts in border policies dealing with short term mobility.⁸ Visa requirements often reflect the relationships between individual nations and generally affect the relations and status of a country within the international community of nations.⁹

In the adopted strategy for "A credible enlargement perspective for and enhanced EU engagement with the Western Balkans", the European Commission stated that visa liberalisation, which fosters mobility, has improved regional cooperation and creates more open societies. The Commission shall monitor the continuous fulfilment of the specific requirements, which are based on Article 1 of Regulation (EC) No 539/2001 as amended by Regulation (EU) No 509/2014 and which were used to

⁴ Based on Regulation 539/2011

⁵ Recital 26

⁶ Council Regulation (EC) No 539/2001 of 15 March 2001 listing the third countries whose nationals must be in possession of visas when crossing the external borders and those whose nationals are exempt from that requirement.- Official Journal L 081, 21.03.2001.

⁷ Visa requirements for non-EU nationals -<http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:jl0031>.

⁸ Mau, Steffan, Gulzau, Fabian, Laube, Lene and Zaun Natascha (2015) The global mobility divide: How visa policies have evolved over time. *Journal of Ethnic and Migration Studies* 41, (8) pp. 1192-1213. ISSN 1369-183X

⁹ See: <http://www.henleyglobal.com/citizenship/visa-restrictions/> (accessed October 23, 2009)

Impact of visa liberalisation on countries of destination

assess the appropriateness of granting visa liberalisation, by the third countries whose nationals have been exempted from the visa requirement when travelling to the territory of Member States as a result of a successful conclusion of a visa liberalisation dialogue conducted between the Union and that third country.¹⁰

Finding actual evidence concerning the effects of visa liberalization appeared to be a difficult task.¹¹ Studies conducted in the past have revealed that visa restrictions were costly, they carried an administrative burden and required additional personnel. The imposition of travel requirements did not reduce only inflows but also outflows, and thus, overall movement of persons.¹² In 2016, the Western Balkan region's total trade with the EU was over EUR 43 billion, up 80% since 2008.¹³ The importance of the visa liberalisation agreements has been demonstrated also by research that was pursued prior to the visa waiver agreements in light of the political commitments between the EU and its eastern neighbours, given the growing need for less division on the European continent.¹⁴ Furthermore, analysis showed that the prospects of visa liberalisation agreements constitute a powerful incentive for far-reaching reforms in the policy areas of freedom, security and justice.¹⁵ What has not been addressed thoroughly however, was whether measures affecting the granting of short-term visas could have an impact not only on short term travel but also on longer-term immigration and residence of foreign nationals.¹⁶ EU Member States have been facing different challenges caused by visa liberalisation, such as persisting irregular migration, and issues related to prevention and fight against organised crime.¹⁷

Whereas the limited research done in this field proved that there were clear benefits for the EU to conclude such agreements with third countries, the overall impact of visa liberalisation agreements with the Western Balkan and the Eastern Partnership countries remains vastly under-researched. Methodological challenges, such as research conducted in a fragmentary manner or the lack of uniform data across (Member) States had so far not allowed for a comparable analysis of the impact of visa liberalisation on the countries of destination.

Consequently, this EMN study aims to offer a comparative overview of (Member) States experiences with the functioning of visa-free regime. It will identify challenges, best practices and positive experience in different Member States and Norway, and provide up-to-date information on the latest tendencies in this area of migration policy. The study will cover Western Balkan and Eastern Partnership countries which have successfully concluded visa liberalisation dialogues according to the relevant action plans and roadmaps.

¹⁰ Councils Regulation (EC) Nr. 539/2001 1a(2b).

¹¹ Forecasting migration between the EU, V4 and Eastern Europe, impact of visa abolition, Centre for Eastern Studies, 2014, https://www.osw.waw.pl/sites/default/files/migration_report_0.pdf

¹² The Effect of Visa Policies on International Migration Dynamics (2014), Working Papers, Paper 89, April 2014, University of Oxford, <https://pdfs.semanticscholar.org/23ae/89f7acdecb909aaa601210519ef48848917e.pdf>

¹³ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions A credible enlargement perspective for and enhanced EU engagement with the Western Balkans - Strasbourg, 06.02.2018 COM(2018) 65 final.- https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-credible-enlargement-perspective-western-balkans_en.pdf

¹⁴ Consequences of Schengen Visa Liberalisation for the Citizens of Ukraine and the Republic of Moldova, Migration Policy Center, 2012, <http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/23497/MPC-RR-2012-01.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

¹⁵ The Impact of Visa Liberalisation in Eastern Partnership Countries, Russia and Turkey on Trans-Border Mobility, CEPS Paper in Liberty and Security, 2014, <https://www.ceps.eu/publications/impact-visa-liberalisation-eastern-partnership-countries-russia-and-turkey-trans-border>

¹⁶ Forecasting migration between the EU, V4 and Eastern Europe, impact of visa abolition, Centre for Eastern Studies 2014, https://www.osw.waw.pl/sites/default/files/migration_report_0.pdf

¹⁷ Report from the Commission to the European Parliament and the Council First Report under the Visa Suspension Mechanism - Brussels, 20.12.2017 COM (2017) 815 final.- https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-is-new/news/20171220_first_report_under_suspension_mechanism_en.pdf

*Impact of visa liberalisation on countries of destination***1.4 SCOPE OF THE STUDY**

While there are 60 countries around the world that benefit from visa-free travel to the EU, in some cases, decisions on visa-free access to the Schengen Area may follow from bilateral negotiations (i.e. visa liberalisation dialogues).¹⁸ The visa liberalisation dialogues were successfully conducted between the EU and the **former Yugoslav Republic of Macedonia, Montenegro** and **Serbia** (2009), **Albania, Bosnia and Herzegovina** (2010) as well as **Moldova** (2014), **Ukraine** (2017) and **Georgia** (2017). They resulted in granting visa-free travel to citizens of these countries.

This study will focus on those **Western Balkan and Eastern Partnership countries** which have successfully reached visa liberalisation agreements according to the relevant action plans and roadmaps, and more specifically on the **impact of visa liberalisation** on countries of destination. The visa-free regime is the most tangible benefit for the citizens of the Western Balkan countries in the process of their integration into the EU and one of the core objectives for the Eastern Partnership countries.

This study will consider the policies and practices of EU Member States and Norway following changes in migration flows raised by visa exemptions in the mentioned third countries. The scope of the study includes the period **2007-2017** and focuses on the immediate years prior to and after the visa waiver agreements entered into force.

Thus, the subjects of the study are third-country nationals¹⁹ from:

- Former Yugoslav Republic of Macedonia (19/12/2009);
- Montenegro (19/12/2009);
- Serbia (19/12/2009);
- Albania (15/12/2010);
- Bosnia and Herzegovina (15/12/2010);
- Moldova (28/4/2014);
- Georgia (28/3/2017); and
- Ukraine (11/6/2017).

This study will limit itself in three respects: First, it investigates the impact of short-term Visa liberalisation and thus excludes effects of long-stay residence and Visa permits. Notwithstanding this limitation, the study may display medium and long-term impact on countries of destination ensuing from short-term Visa liberalisation.²⁰

Second, the study is based on the presumption that Visa liberalisation yields effects on cross-border mobility.²¹ Where it relies on quantitative data on short-term Visa mobility, it cannot establish a causal link between Visa liberalisation and cross-border mobility but rather indicates a correlative effect between the two.

Third, the study will not differentiate between TCNs from Visa exempt states who made use of the Visa free regime and those who entered the Union on a conventional short-term Visa regime. This limitation follows from the fact that Visa exemption is exclusively granted to TCNs who provide

¹⁸ See: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-17-5364_en.htm

¹⁹ Holders of biometric passports. The visa-free regime is valid for a period of maximum 90 days in any 180-day period.

²⁰ By doing so, the study tests the hypothesis of Czaika and De Haas who review short and long-term effects of Visa policies, including Visa waivers, on cross border mobility: Czaika, Mathias; De Haas, Hein: The Effect of Visas on Migration Processes. In: International Migration Review, Vol. 51, No. 4, pp. 893-926.

²¹ Which corroborates the findings of Landesmann, Leitner and Mara. Available at: <https://wiiw.ac.at/should-i-stay-should-i-go-back-or-should-i-move-further-contrasting-answers-under-diverse-migration-regimes-dlp-3561.pdf>

Impact of visa liberalisation on countries of destination

biometric passports and available data does not state the procedure pursuant to which (s)he entered the state of destination.

1.5 POLICY CONTEXT

At the political level, the Stockholm Programme underlined that the Visa Code “will create important new opportunities for further developing the common visa policy”. The Programme envisaged that “the access to the EU territory has to be made more effective and efficient” and that the visa policy should serve this goal.²² Visa liberalisation is one of the Union's most powerful tools in facilitating people-to-people contacts and strengthening ties between the citizens of third countries and the Union. At the same time, visa regimes are instrumental to restrict unlimited and unwanted migration and trans-border organised crime. Visa liberalisation is therefore granted to countries that are deemed safe and well-governed, meeting a number of criteria in various policy areas.

The EU has conducted bilateral negotiations with the Former Yugoslav Republic of Macedonia, Montenegro, Serbia, Albania, Bosnia and Herzegovina, Moldova, Georgia and Ukraine.²³ Those dialogues were built upon ‘Visa Liberalisation Roadmaps’ for the Western Balkan countries and ‘Visa Liberalisation Action Plans’ (VLAP) for the Eastern Partnership countries. They included four blocks of requirements which the countries had to fulfil. These benchmarks related to document security, including biometrics; border management, migration and asylum; public order and security; and external relations and fundamental rights. These elements impinged both upon the policy and institutional framework (legislation and planning) as well as the effective and sustainable implementation of this framework.

During the visa liberalisation dialogues, the European Commission closely monitored the implementation of the Roadmaps and Action Plans through regular progress reports. It assessed the progress of all five Western Balkan countries in meeting the visa roadmap requirements first on 18 November 2008 and then on 18 May 2009.²⁴ Likewise, it has delivered progress reports on the implementation of the Action Plans on Visa Liberalisation for the Eastern Partnership countries.²⁵

Third countries that have concluded visa facilitation agreements with the EU should not only meet the benchmark criteria in advance, but continue complying with the visa liberalisation requirements after the agreement is reached. The Commission has the duty to monitor this compliance and report on those matters to the European Parliament and the Council, at least once a year in accordance with Article 1a (2b) of Regulation (EC) No 539/2011.

The European Commission published its First Report under the Visa Suspension Mechanism in December 2017. It focused on specific areas identified for each country where further monitoring and actions were considered necessary to ensure the continuity and sustainability of the progress achieved in the framework of the visa liberalisation process.²⁶

Visa liberalisation with third countries is linked to the return and readmission policy, as well as to asylum applications and border controls. The Frontex alert mechanism is crucial in this regard, providing a detailed analysis of the dynamic migration inflow trends from the two regions. The Frontex alert reports are instrumental for better understanding the phenomenon of the abuse of visa liberalisation, assessing its development and identifying concrete measures to tackle the

²² The Impact of Visa Liberalisation in Eastern Partnership Countries, Russia and Turkey on Trans-Border Mobility, CEPS Paper in Liberty and Security - <https://www.ceps.eu/publications/impact-visa-liberalisation-eastern-partnership-countries-russia-and-turkey-trans-border>

²³ An overview of the progress reports for Moldova, Georgia and Ukraine can be found here: http://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/international-affairs/eastern-partnership/visa-liberalisation-moldova-ukraine-and-georgia_en

²⁴ Available at: <http://www.esiweb.org/index.php?lang=en&id=353>

²⁵ Available at: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/international-affairs/eastern-partnership/visa-liberalisation-moldova-ukraine-and-georgia_en

²⁶ Available at: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-is-new/news/20171220_first_report_under_suspension_mechanism_en.pdf

Impact of visa liberalisation on countries of destination

challenges.²⁷ The contribution of the (newly adopted) Entry-Exit System is expected to be also significant as, among others, it aims at increasing the efficiency of (border) controls towards third-country nationals.

In this context, the following EMN products are relevant for this study:

- 2017 EMN Study "Challenges and practices for establishing the identity of third-country nationals in migration procedures"²⁸
- 2016 EMN Study "Illegal employment of third-country nationals in the European Union"²⁹
- 2015 EMN Study "Information on voluntary return: how to reach irregular migrants not in contact with the authorities?"³⁰
- 2012 EMN Study "Visa policy as migration channel"³¹
- 2011 EMN Inform "Migration and Development"³²

2 METHODOLOGICAL CONSIDERATIONS

The National Reports should be primarily based on secondary sources. In particular, information on national policies and approaches will be a key source of information, while available evaluations and view of experts should provide evidence of good practices and challenges in existing approaches regarding visa liberalisation.

2.1 AVAILABLE STATISTICS

- **Eurostat data**³³: available period 2008 – 2017
 - Number of third-country nationals found to be illegally present – annual data (rounded) [migr_eipre]
 - Number of third-country nationals refused entry at the external borders – annual data (rounded) [migr_eirfs]
 - Number of third-country nationals ordered to leave – annual data (rounded) [migr_eiord]
 - Number of third-country nationals returned following an order to leave – annual data (rounded) [migr_eirtn]
 - Number of return decisions [migr_eiord];
 - Number of return decisions effectively carried out [migr_eirtn];
 - Number of voluntary and forced returns [migr_eirt_vol];
 - Number of asylum applications (monthly and yearly) [migr_asyappctzm and migr_asyappctza];

²⁷ Available at:

[http://www.europarl.europa.eu/registre/docs_autres_institutions/commission_europeenne/sec/2011/1570/COM_SEC\(2011\)1570_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/registre/docs_autres_institutions/commission_europeenne/sec/2011/1570/COM_SEC(2011)1570_EN.pdf)

²⁸ Available at: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/00_eu_synthesis_report_identity_study_final_en_1.pdf

²⁹ Available at: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/00_eu_illegal_employment_synthesis_report_final_en_0.pdf

³⁰ Available at: https://emnbelgium.be/sites/default/files/publications/info_on_return_synthesis_report_20102015_final_0.pdf

³¹ Available at: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/migration-channel/00b_synthesis_report_visa_policy_as_migration_channel_final_april2013_en.pdf

³² Available at: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/emn-informs/Oa_emn_inform_apr2011_migration-development_january2013_en.pdf

³³ Available at: <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Impact of visa liberalisation on countries of destination

- Number of rejected asylum applications [migr_asydcfsta];
 - Number of first residence permits, by reason [migr_resfirst]:
 - Number of first residence permits for family reasons;
 - Number of first residence permits for study reasons;
 - Number of first residence permits for the purposes of remunerated activity.
 - Third-country nationals who have left the territory by type of assistance received and citizenship [migr_eirt_ass]
 - Third-country nationals who have left the territory to a third country by type of agreement procedure and citizenship [migr_eirt_agr]
 - Third-country nationals who have left the territory to a third country by destination country and citizenship [migr_eirt_des]
- **Frontex data**³⁴: available period 2009 – 2017
 - Number of detections of illegal border-crossings by sea and land
 - **Europol data**³⁵: available period 2007 – 2017
 - Data on criminal proceedings, investigations or suspects of criminal acts
 - **European Commission, DG HOME Schengen Visa statistics**³⁶: available period 2010-2016
 - Uniform visas applied for in Schengen States' consulates in third countries;
 - Total uniform visas issued (including multiple entry visas) in Schengen States' consulates in third countries;
 - Total uniform visas not issued in Schengen States' consulates in third countries.
- **National data**

The Study also requests national-level data (see study section tables). Any statistical indicator that does not have EU level data (e.g. Eurostat) will rely on national data (e.g. year 2007 for which Eurostat data is not available). Should the requested statistics not be available in (Member) State, EMN NCPs are asked to indicate this and specify, to the extent possible, the reasons why this is the case.

- **Other relevant datasets**

The European Visa Database:

<http://www.mogensholth.dk/evd/default.aspx>

University of Oxford's International Migration Institute:

<https://www.imi.ox.ac.uk/data/demig-data>

Aggregated data on the Schengen area as a whole:

<https://www.schengenvisainfo.com/schengen-visa-statistics-third-country-2016/>

The World Bank's World Development Indicators - Movement of people across borders:

<http://wdi.worldbank.org/table/6.13>

³⁴ Available at: <http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/migratory-routes-map/>

³⁵ Available at: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports>

³⁶ Available at: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/visa-policy_en#stats

2.2 DEFINITIONS

The following key terms are used in the Common Template. The definitions are taken from the EMN Glossary 5.0 (2017) and should be considered as indicative to inform this study.

When discussing about illegal or irregular migration there is no unified terminology concerning foreigners. The UN and EU recommend using the term irregular rather than illegal because the latter carries a criminal connotation and is seen as denying humanity to migrants. Entering a country in an irregular manner, or staying with an irregular status, is not a criminal offence but an infraction of minor offences or administrative regulations. As a result, referring to Resolution 1509 (2006) of the Council of Europe Parliamentary Assembly, 'illegal' is preferred when referring to a status or process, whereas 'irregular' is preferred when referring to a person.

Asylum seeker – In the global context, a person who seeks protection from persecution or serious harm in a country other than their own and awaits a decision on the application for protection under the Geneva Convention of 1951 and Protocol of 1967 in respect of which a final decision has not yet been taken.

Country of destination – The country that is a destination for migration flows (regular or irregular).

European Border Surveillance System – A common framework for the exchange of information and for the cooperation between EU Member States and the European Border and Coast Guard Agency (Frontex) to improve situational awareness and to increase reaction capability at the external borders for the purpose of detecting, preventing and combating irregular immigration and cross-border crime, and contributing to ensuring the protection and saving the lives of migrants.

Facilitators of the unauthorised entry, transit and residence – Intentionally assisting a person who is not a national of an EU Member State either to enter or transit across the territory of a Member State in breach of laws on the entry or transit of aliens, or, for financial gain, intentionally assisting them to reside within the territory of a Member State in breach of the laws of the State concerned on the residence of aliens. Definition is based on Article 1(1)(a) and (b) of Council Directive 2002/90/EC of 28 November 2002 defining the facilitation of unauthorised entry, transit and residence.³⁷

Fraudulent travel or identity document – Any travel or identity document: (i) that has been falsely made or altered in some material way by anyone other than a person or agency lawfully authorised to make or issue the travel or identity document on behalf of a State; or (ii) that has been improperly issued or obtained through misrepresentation, corruption or duress or in any other unlawful manner; or (iii) that is being used by a person other than the rightful holder.

Illegal employment of third-country nationals – Economic activity carried out in violation of provisions set by legislation.

Illegal employment of a legally staying third-country national – Employment of a legally staying third-country national working outside the conditions of their residence permit and / or without a work permit which is subject to each EU Member State's national law.

Illegal employment of an illegally staying third-country national – Employment of an illegally staying third-country national.

Irregular entry – In the global context, crossing borders without complying with the necessary requirements for legal entry into the receiving State. In the Schengen context, the entry of a third-country national into a Schengen Member State who does not satisfy Art. 6 of Regulation (EU) 2016/399 (Schengen Borders Code).

Irregular migration – Movement of persons to a new place of residence or transit that takes place outside the regulatory norms of the sending, transit and receiving countries. There is no clear or universally accepted definition of irregular migration. From the perspective of destination countries it is entry, stay or work in a country without the necessary authorization or documents required under immigration regulations. From the perspective of the sending country, the irregularity is for

³⁷ Available at: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002L0090:EN:NOT>

Impact of visa liberalisation on countries of destination

example seen in cases in which a person crosses an international boundary without a valid passport or travel document or does not fulfil the administrative requirements for leaving the country.

Irregular stay – The presence on the territory of a Member State, of a third-country national who does not fulfil, or no longer fulfils the conditions of entry as set out in Art. 5 of Regulation (EU) 2016/399 (Schengen Borders Code) or other conditions for entry, stay or residence in force in that Member State.

Overstay(er) – In the global context, a person who remains in a country beyond the period for which entry was granted. In the EU context, a person who has legally entered but then stayed in an EU Member State beyond the allowed duration of their permitted stay without the appropriate visa (typically 90 days), or of their visa and / or residence permit.

Passport – One of the types of travel documents (other than diplomatic, service/official and special) issued by the authorities of a State in order to allow its nationals to cross borders³⁸. All third-country nationals subject to the visa-free regime have to carry a biometric passport to qualify for visa-free travel in the EU (except for UK and Ireland). Non-biometric passport holders from the visa-free third countries require a Schengen visa to enter the EU.

Pull factor – The condition(s) or circumstance(s) that attract a migrant to another country.

Push factor – The condition(s) or circumstance(s) in a country of origin that impel or stimulate emigration.

Refusal of entry – In the global context, refusal of entry of a person who does not fulfil all the entry conditions laid down in the national legislation of the country for which entry is requested. In the EU context, refusal of entry of a third-country national at the external EU border because they do not fulfil all the entry conditions laid down in Art. 6(1) of Regulation (EC) No 399/2016 (Schengen Borders Code) and do not belong to the categories of persons referred to in Art. 6(5) of that Regulation. Regulation (EU) 2017/458 subsequently amended the Schengen Borders Code to reinforce the rules governing the movement of persons across borders and the checks against relevant databases at external borders.

Regularisation – In the EU context, state procedure by which irregularly staying third-country nationals are awarded a legal status.

Return decision – An administrative or judicial decision or act, stating or declaring the stay of a third-country national to be illegal and imposing or stating an obligation to return.

Schengen Borders Code – The rules governing border control of persons crossing the external EU borders of the EU Member States.

Short - stay visa – The authorisation or decision of a Member State with a view to transit through or an intended stay on the territory of one or more or all the Member States of a duration of no more than 90 days in any 180-day period.

Third-country national – Any person who is not a citizen of the European Union within the meaning of Art. 20(1) of TFEU and who is not a person enjoying the European Union right to free movement, as defined in Art. 2 (6) of Regulation (EU) 2016/399 (Schengen Borders Code).

Third-country national found to be illegally present – A third-country national who is officially found to be on the territory of a Member State and who does not fulfil, or no longer fulfils, the conditions for stay or residence in that EU Member State.

Travel document – A document issued by a government or international treaty organisation which is acceptable proof of identity for the purpose of entering another country.

Visa – The authorisation or decision of a Member State required for transit or entry for an intended stay in that EU Member State or in several EU Member States.

³⁸ Available at: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52011XC0722\(02\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52011XC0722(02))

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Visa Code – Regulation outlining the procedures and conditions for issuing visas for transit through or intended stays in the territory of the Schengen Member States not exceeding 90 days in any 180-day period.

3 ADVISORY GROUP

For the purpose of providing support to EMN NCPs while undertaking this Study and for developing the Synthesis Report, an “Advisory Group” has been established, consisting of the original study proposer, LV EMN NCP, interested EMN NCPs, i.e. BE, CZ, DE, EE, LU, NL, NO, SI, SE, the European Commission and the EMN Service Provider (ICF). EMN NCPs are thus invited to send any requests for clarification or further information on the study to the following “Advisory Group” members:

Advisory Group Members	Email
BE NCP	Peter.VanCostenoble@ibz.fgov.be Geert.tiri@ibz.fgov.be, emn@ibz.fgov.be
CZ NCP	ludmila.touskova@mvcz.cz
DE NCP	paula.hoffmeyer-zlotnik@bamf.bund.de
EE NCP	Borloff@tlu.ee emn@tlu.ee
LV NCP (Lead)	ilze.silina-osmane@pmlp.gov.lv emn@pmlp.gov.lv
LU NCP	Adolfo.sommaribas@uni.lu
NL NCP	J.a.matus@ind.minvenj.nl EMN@ind.minvenj.nl
NO NCP	ssh@udi.no
SE NCP	jonas.hols@migrationsverket.se bernd.parusel@migrationsverket.se EMN@migrationsverket.se
SI NCP	helena.korosec@gov.si emn.mnz@gov.si
UK NCP	Zoe.Pellatt@homeoffice.gsi.gov.uk Carolyne.Tah@homeoffice.gsi.gov.uk
ICF (EMN Service Provider)	dan.ungureanu@icf.com Sonia.Gsir@icf.com emn@icf.com Neza.Kogovsek@mirovni-institut.si (Odysseus Expert)

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Advisory Group Members	Email
EASO	Teddy.Wilkin@easo.europa.eu Karolina.Lukaszczyk@easo.europa.eu
European Commission	Ramona.TOADER@ec.europa.eu Tania.VERLINDEN@ec.europa.eu Irregular migration and return policy - Dir C Migration and Protection

4 TIMETABLE

Date	Action
12 December 2017	First meeting of the Advisory Group for the Study (ICF Brussels) First draft proposal of the Common Template for review by Advisory Group / Odysseus / COM
6 March 2018	Second meeting of the Advisory Group for the Study Discussion on the revised first draft and work on the second draft of the Common Template begins
26 March 2018	Review by Advisory Group / Odysseus / EASO / COM of the second draft
4 April 2018	Deadline for second draft review of the Common Template by NCPs / Odysseus expert / EASO / COM and work on final draft begins
25 April	Deadline for final draft review and preparation to launch the study
8 May	Launch of the study
31 July	Submission of completed common template by NCPs
14 September	Circulation of the 1st draft of the Synthesis Report to all NCPs + EC + EASO + Odysseus experts to provide comments
28 September	Deadline for the NCPs to provide comments on 1st draft
12 October	Circulation of the 2nd draft of the SR to all NCPs + EC + EASO + Odysseus experts to provide comments
26 October	Deadline for the NCPs to provide comments on 2nd draft
9 November	Circulation of the 3rd draft of the SR to all NCPs+ EC + EASO + Odysseus experts to provide final comments
16 November	Deadline for the NCPs to provide the final comments
30 November 2018	Finalisation of the Study, publication and dissemination

*Impact of visa liberalisation on countries of destination***5 TEMPLATE FOR NATIONAL CONTRIBUTIONS**

The template outlines the information that should be included in the National Contributions to this Study in a manner that makes the contributions reasonably comparable. The expected maximum number of pages to be covered by each section is provided in the guidance note. For national contributions the total number of pages should **not exceed 30 pages**, excluding the statistics.

A description of how each section will appear in the Synthesis Report is included at the beginning of each section so that EMN NCPs have an indication of how the contributions will feed into the Synthesis Report.

A limit of **40 pages** will apply to the Synthesis Report, in order to ensure that it remains concise and accessible.

Common Template of EMN Study 2018

Impact of visa liberalisation on countries of destination

National Contribution from (**Member**) State³⁹

Disclaimer: The following information has been provided primarily for the purpose of contributing to a Synthesis Report for this EMN Study. The EMN NCP has provided information that is, to the best of its knowledge, up-to-date, objective and reliable within the context and confines of this study. The information may thus not provide a complete description and may not represent the entirety of the official policy of the EMN NCPs' (Member) State.

Top-line "Factsheet"

National Contribution (one page only)

Overview of the National Contribution – drawing out key facts and figures from across all sections of the Study, with a particular emphasis on the elements that will be of relevance to (national) policymakers. Please add any innovative or visual presentations that can carry through into the synthesis report as possible infographics and visual elements.

Tato studie Evropské migrační sítě se věnuje dopadům vízové liberalizace s **Bývalou jugoslávskou republikou Makedonie, Černou horou, Srbskem, Albánií, Bosnou a Hercegovinou, Moldavskem, Gruzii a Ukrajinou** na členské státy Evropské unie (EU).

Česká republika (dále také ČR) provádí ode dne svého plného zapojení do schengenské spolupráce (tj. od 21. prosince 2007) **společnou vízovou politiku**. Základním dokumentem v této oblasti je **nařízení Rady (ES) č. 539/2001⁴⁰**, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni.

Na národní úrovni je vízová politika primárně v gesci Ministerstva zahraničních věcí. To zkoumá souvislosti hlavně politicko-ekonomické. Druhotně je tato problematika v gesci Ministerstva vnitra, které ve spolupráci s Policií ČR a zpravodajskými službami posuzuje bezpečnostní aspekt vízové liberalizace.

Studie si kladla za cíl zhodnotit, jaký dopad mělo zrušení vízové povinnosti na jednotlivé členské státy. **Na úvod je třeba uvést, že veškeré statistiky neumožňují přesné vymezení osob, které vstoupily a pobývaly na území ČR na základě vízové liberalizace. Studie tak popisuje především situaci a trendy po vízové liberalizaci. Není však většinou možné zhodnotit přímé dopady vízové liberalizace na ČR.**

Po zrušení vízové povinnosti u zemí západního Balkánu (**Srbsko, Albánie, Bývala jugoslávská republika Makedonie, Černá hora a Bosna a Hercegovina**) nepozorujeme nárůst žádostí o udělení mezinárodní ochrany ze strany občanů těchto států. V případě **Moldavska** zůstává počet žádostí o mezinárodní ochranu stabilní. Rovněž v případě **Ukrajiny** je počet podaných žádostí prozatím stabilní a liberalizace vízového režimu nezpůsobila v roce 2017 výrazně vyšší zájem. **Gruzie** je jediná země, kde lze říci, že po zavedení vízové liberalizace došlo ke zvýšení počtu žádostí o udělení mezinárodní

³⁹ Replace highlighted text with your (**Member**) State name here.

⁴⁰ Ze dne 15. března 2001.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

ochrany. Nejen u Gruzie je ale třeba připomenout, že data jsou prozatím omezená vzhledem k tomu, že vízová liberalizace vstoupila v platnost teprve v roce 2017 a také není možné rozlišovat občany, kteří požádali o mezinárodní ochranu po vstupu na území v rámci bezvízového styku. Navíc, do celkového počtu žadatelů o mezinárodní ochranu jsou započítány i dublinské případy, což statistiky také zkrusluje (více informací dále v textu).

Data týkající se počtu osob, které překročily hranici ČR (tedy vzdušnou hranici), dle státní příslušnosti, jsou dostupná od roku 2013. Počty občanů ze zemí západního Balkánu od roku 2014 výrazně narůstaly. U občanů **Moldavska** (vízová liberalizace v roce 2014) je zřejmé, že počet osob překračující schengenskou hranici ČR narůstá. U občanů **Ukrajiny a Gruzie** došlo v roce 2014 ke snížení počtu, v roce 2015 naopak k nárůstu, v roce 2016 opět ke snížení a nakonec v roce 2017 dosáhly počty Ukrajinců překračujících schengenskou hranici nejvyšší hodnoty za posledních 5 sledovaných let (2013-2017) a počty Gruzinců druhé nejvyšší hodnoty od roku 2013. Stejně tak ale je třeba dodat, že celkový počet všech cizinců ze třetích zemí překračující vnější hranice ČR od roku 2013 narůstal (s výjimkou snížení v roce 2016) a v roce 2017 dosáhl více jak 7 000 000 osob ze třetích zemí, které překročily vzdušnou hranici.

Občané ze zemí **západního Balkánu** téměř vůbec nefigurovali mezi osobami odhalenými při nelegálním překročení vnější schengenské hranice. Výjimku představovali státní příslušníci **Albánie**, u kterých došlo po vízové liberalizaci k nárůstu - v roce 2017 bylo zjištěno na letišti 42 osob. Počet odhalených osob z **Moldavska** se v posledních letech pohyboval pouze v řádu jednotek. U občanů **Gruzie** bylo odhaleno nejvíce osob při pokusu o nelegální překročení vnější schengenské hranice ČR v roce 2017 (12 osob), kdy došlo k vízové liberalizaci. 17 osob z **Ukrajiny** bylo odhaleno v ČR při nelegálním překročení vnější hranice v roce 2017, v porovnání s předchozím desetiletým obdobím se jednalo o průměrný počet.

Po zavedení bezvízového režimu nedošlo u občanů **západního Balkánu** k zásadním změnám v oblasti nelegálního pobytu. Tyto státní příslušnosti se podílí na celkovém počtu osob při nelegálním pobytu spíše minimálně (jednotky či maximálně desítky osob). U občanů **Gruzie** byl po roce 2008 největší roční počet zaznamenán v roce 2009 (163 osob). V průběhu let je počet občanů Gruzie různorodý v rozmezí 28 až 163 osob. V roce 2017 se jednalo o 58 osob, kdy se většina osob (20) dostavila do příjímáčího střediska Zastávka u Brna, kde byl při podání žádosti o mezinárodní ochranu zjištěn jejich nelegální pobyt. Tento trend pokračuje ve větší míře i v roce 2018. U občanů **Moldavska** byl v letech 2008 až 2012 jejich roční počet v rozmezí 83 až 140, poté došlo k poklesu. Jejich počet stoupá až od roku 2016 (2016: 134 osob, 2017: 262 osob) a tento trend pokračuje i v roce 2018 (leden až květen 2018 celkem 171 občanů Moldavska). Občané **Ukrajiny** patří dlouhodobě ke státní příslušnosti, která se nejvíce podílí na počtu osob zjištěných při nelegálním pobytu. V letech 2016 a 2017 byl jejich počet kolem 1 500 osob (tedy více než 30 % ze všech cizinců ze třetích zemí zachycených při nelegálním pobytu). Občané Ukrajiny jsou však zároveň i nejčastější státní příslušností s dlouhodobým pobytovým oprávněním v ČR (ke dni 31. prosince 2017 legálně pobývalo na území ČR po dobu delší než 90 dnů celkem 117 061 cizinců z Ukrajiny). V rámci zavedení bezvízového styku nedošlo k zásadní změně u nelegálního pobytu a dosavadní trend v roce 2018 také zatím neukazuje změnu.

Zaměříme-li se na počet vydaných rozhodnutí o návratu, u občanů **Bývalé jugoslávské republiky Makedonie a Černé hory** nedošlo po vízové liberalizaci k nárůstu počtu rozhodnutí. U občanů **Srbska** se po vízové liberalizaci počty vydaných rozhodnutí o návratu snižovaly, pouze v letech 2016 a 2017 vzrostly. V případě občanů **Albánie** došlo rok po vízové liberalizaci nejdříve ke snížení počtu vydaných rozhodnutí o návratu a následně začaly počty stoupat. V roce 2017 dosáhly počty vydaných rozhodnutí nejvyšší hodnoty za posledních 10 let (40 vydaných rozhodnutí), což souvisí i s faktem vyššího počtu osob zjištěných při nelegální migraci v daném roce. U občanů **Bosny a Hercegoviny** začaly počty rozhodnutí o návratu stoupat hned po vízové liberalizaci

Impact of visa liberalisation on countries of destination

(nejvíce v roce 2011 z 5 rozhodnutí na 20), následující roky se však počty nevyšplhaly přes 15 rozhodnutí. U občanů **Moldavska** byl v roce vízové liberalizace (2014) zaznamenán výrazný pokles počtu vydaných rozhodnutí (z 85 rozhodnutí na 45), naopak po vízové liberalizaci se počet vydaných rozhodnutí (90 rozhodnutí) vrátil na hodnoty před rokem 2014. Následně se počet v roce 2016 vyšplhal na 325 rozhodnutí a v roce 2017 dokonce na 740 rozhodnutí. U občanů **Gruzie a Ukrajiny** můžeme zhodnotit pouze rok vstupu vízové liberalizace v platnost. U občanů Gruzie došlo k nárůstu počtu vydaných rozhodnutí o návratu meziročně o 150 % (v absolutních hodnotách se jednalo o 15 rozhodnutí), u občanů **Ukrajiny** o 77,5 % (v absolutních hodnotách se jednalo o 1 705 rozhodnutí).

Co se týče dobrovolných návratů, kromě **Černé hory**, jejíž žádný občan nebyl za období 2009-2017 dobrovolně navrácen do svého domovského státu, můžeme u občanů **zemí západního Balkánu** říci, že jejich počet po vízové liberalizaci po většinu sledovaného období stoupal. Kromě roku 2014, kdy bylo dobrovolně navráceno 14 osob ze **Srbska** a roku 2017, kdy bylo navráceno 11 osob do této země, se však počty dobrovolně navrácených osob ze zemí **západního Balkánu** nevyšplhaly přes deset osob. Naopak počty dobrovolně navrácených osob z Moldavska a Ukrajiny za poslední rok výrazně stouply. U občanů **Moldavska** začal po vízové liberalizaci počet dobrovolných návratů nejdříve mírně stoupat (z 6 na 8 osob). V roce 2017 bylo už navráceno 72 osob do této země (meziročně +414 %). U občanů **Gruzie a Ukrajiny**, u kterých došlo právě v roce 2017 k vízové liberalizaci, můžeme z dostupných dat říci, že došlo k nárůstu počtu dobrovolných návratů občanů těchto států v roce, kdy začal platit bezvízový styk. V případě občanů **Gruzie** došlo k meziročnímu nárůstu počtu dobrovolně navrácených občanů o 71 % a v případě občanů **Ukrajiny** o 155 % (ze 121 osob na 309 osob). Největší nárůst byl v roce 2017 tedy zaznamenán u občanů Moldavska a Ukrajiny. Podíváme-li se na **celkové počty všech osob dobrovolně navrácených z těchto bezvízových zemí za poslední roky**, vidíme v posledních třech letech strmě narůstající hodnoty. V roce 2015 tvořily osoby z těchto bezvízových zemí ještě přibližně jednu třetinu všech osob dobrovolně navrácených, v roce 2016 již dvě třetiny a v roce 2017 téměř 80 %. Za rok 2017 je rovněž viditelný **vysoký nárůst počtu všech dobrovolně navrácených cizinců**. Meziročně narostl v roce 2017 počet uskutečněných dobrovolných návratů u sedmi zemí osvobozených od vízové povinnosti (kromě Černé hory) **o 165 %**. Dobrovolné návraty všech občanů třetích zemí stouply pak mezi roky 2016 a 2017 **o téměř 119 %**.

Co se týče ekonomických dopadů, dle Ministerstva průmyslu a obchodu nebyly identifikovány žádné specifické hospodářské benefity plynoucí ČR z liberalizace vízového režimu v oblasti krátkodobých víz v relaci k dotčeným třetím zemím s výjimkou zjednodušení vstupu turistů z daných zemí do ČR.

Dle Ministerstva pro místní rozvoj ČR byl od roku 2012 zaznamenán nárůst příjezdů turistů u většiny evropských zemí. Bohužel se nedá určit, jaká část nárůstu je dopadem vízové liberalizace s danými zeměmi a jaká část nárůstu je způsobená jinými faktory.

V České republice nemůže cizinec na základě bezvízového styku pracovat či podnikat, pokud nedisponuje vízem nebo povolením k dlouhodobému pobytu vydaným pro výdělečnou činnost, jednalo by se o nelegální práci. Ministerstvo vnitra v souvislosti s vízovou liberalizací na Ukrajině vydalo informační leták přinášející podrobnější informace o podmínkách pobytu a zaměstnávání ukrajinských občanů v České republice. Upozorňuje zejména na to, jak jsou po zavedení bezvízového styku ovlivněny podmínky vstupu na území ČR a přístup k výdělečné činnosti. Nicméně Ministerstvem vnitra a Ředitelstvím služby cizinecké policie (dále také ŘSCP) je v posledních letech registrován zvýšený počet občanů **Moldavska a Ukrajiny** zneužívající účel pobytu k nelegální práci.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Dle poznatků Ředitelství služby cizinecké policie, došlo v důsledku nelegálního zaměstnávání u občanů Moldavska a Ukrajiny k nárůstu počtu rozhodnutí o správním vyhoštění a úkonů se správním řízením spojených.

Ministerstvo průmyslu a obchodu nezaznamenalo v souvislosti s vízovou liberalizací zvýšený zájem o podnikání v ČR z dotčených zemí.

Dle Ministerstva průmyslu a obchodu došlo v případě všech dotčených zemí od okamžiku zavedení vízové liberalizace ze strany EU k nárůstu vzájemné obchodní výměny, s výjimkou Ukrajiny a Gruzie, kde došlo k vízové liberalizaci v roce 2017, a chybí tak relevantní data pro srovnání. Na tento nárůst měly ovšem vliv spíše jiné faktory, než vízová liberalizace. Jednalo se především o fakt, že liberalizace proběhla v období vrcholící hospodářské krize nebo v rámci nástupu konjunktury, kdy v následném období vzájemná obchodní výměna pochopitelně rostla. Dalším důležitým faktorem bylo uzavření obchodních dohod s dotčenými zeměmi, což celkově usnadnilo obchod mezi nimi a celou EU.

Podíváme-li se na situaci v oblasti kriminálních aktivit cizinců po zrušení vízové povinnosti, pozorujeme, že v posledních letech došlo u některých zemí k novým formám drogové trestné činnosti a u některých státních příslušníků na území ČR k jejich většímu zapojení do zmiňované činnosti. Tato skutečnost je považována za určité bezpečnostní riziko.

V oblasti obchodování s lidmi nebyl zaznamenán výrazný nárůst obětí obchodování s lidmi ze sledovaných zemí, který by mohl být způsoben vízovou liberalizací. Nebyla tedy přijata žádná nová opatření.

Zásadním bezpečnostním rizikem je z perspektivy ČR zvýšené pronikání padělaných dokladů a dalších veřejných listin na území ČR, kde jsou tyto padělky následně zneužívány. Hlavním účelem uplatnění těchto padělků je usnadnit nelegální zaměstnávání občanů Ukrajiny a Moldavska (kteří se na území ČR dostali právě mnohdy prostřednictvím bezvízového styku). Bez ohledu na tento fakt však musíme konstatovat, že tyto padělky jsou dostupné i pro jiné účely jejich zneužití, a to včetně aktivit majících vysoký stupeň společenské nebezpečnosti, včetně teroristických hrozeb.

V oblasti trestně stíhaných osob lze v případě Ukrajiny a Gruzie s ohledem na krátkost sledovaného období a neúplnost statistik za rok 2018 vyvozovat jen předběžné závěry. Z pohledu počtu trestně stíhaných cizinců došlo u občanů **Ukrajiny** po zavedení vízové liberalizace meziročně během první poloviny roku 2018 k poklesu stíhaných osob o 5 % (o 38 méně v porovnání s první polovinou roku 2017; v 1. polovině roku 2017 bylo stíháno 803 osob, v první polovině roku 2018 se jednalo o 765 osob). Naopak, u občanů **Gruzie** sledujeme za první polovinu roku 2018 nárůst trestně stíhaných osob v ČR o 67 % (o 10 osob více v porovnání s první polovinou roku 2017, tedy 25 osob za první polovinu roku 2018).

Zaměříme-li se na celkový počet osob pravomocně odsouzených za napomáhání k nelegálnímu pobytu, překročení hranice a tranzitnímu pohybu, za zkoumané období není možné identifikovat žádný trend vzhledem k nízkému počtu datového vzorku (počty odsouzených státních příslušníků zemí osvobozených od vízové povinnosti se za posledních 10 let téměř rovnají nule).

Zástupci ČR uvedli, že komunikace a spolupráce se zastupitelskými úřady zmiňovaných států je na vysoké úrovni. Při návratech cizinců bývá totožnost osob ověřena a osobám bývá vydán náhradní cestovní doklad. Ředitelství služby cizinecké policie především vyzdvihuje spolupráci se zastupitelským úřadem **Gruzie** v Praze, který má aktivní zájem o své státní příslušníky, kteří porušují české zákony. Spolupráce mezi českým

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Ministerstvem vnitra a balkánskými zeměmi se zintenzivnila zejména v reakci na migrační krizi. Výměna informací v oblasti migrace je dobře zavedena zejména u **Bývalé jugoslávské republiky Makedonie a Srbska**. ČR finančně přispěla na budování kapacit v oblasti azylové a migrační infrastruktury těchto zemí a uskutečnilo se několik studijních návštěv a výměn odborníků z oblasti azylu. Organizace těchto činností je po uvolnění vízového režimu jednodušší.

Section 1: The National Framework

National Contribution (max. 6 pages, excluding statistics)

The aim of this Section is to provide an insight into the scale and scope of Member States experiences after the visa-free regime at national and EU level, as evidenced by quantitative and qualitative information. The section will also analyse the short and long-term trends after the visa-free regime entered into force, pull factors and links between the countries of origin and destination.

The synthesis report will aim to include infographics and visuals, therefore please take that into account when answering the questions / filling the tables by adding any innovative or visual presentations in your national reports that can carry through into the synthesis report. We also welcome any photos/images which are captioned, relevant and (data) protected with your national contribution.

When answering the questions in this section please consider the statistical data as presented in the tables listed below and detailed in Section 1.2:

Table 1.2.1: Total number of external border-crossings (persons) by nationals of visa-free countries;

Table 1.2.2: Total number of detections of irregular border-crossings from nationals of visa-free countries;

Table 1.2.3: Total number of short-stay visa applications by third country;

Table 1.2.4: Total number of short-stay visa application refusals by third country;

Table 1.2.5: Total number of asylum applications received from visa-free countries;

Table 1.2.6: Total number of positive decisions on asylum applicants from visa-free countries;

Table 1.2.7: Total number of negative decisions on asylum applicants from visa-free countries;

Table 1.2.8: Total number of positive and negative decisions on asylum applicants (top five nationalities, not limited to visa-free countries);

Table 1.2.9: Total number of residence permits applications (all residence permits) by third country;

Table 1.2.10: Total number of identity document fraud instances by third country;

If you do not have data as requested in the above tables, please explain why this is the case after each table in the relevant box.

Please do not leave any answer box or table cell blank or empty and insert N/A, NI or 0 as applicable.⁴¹

SECTION 1.1: DESCRIPTION OF NATIONAL SITUATION

⁴¹ N/A – not applicable, NI – no information, 0 - collected data resulted in 0 cases.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Q1.1 Please provide an analysis of the short term (within two years) and long-term (beyond two years) trends which appeared in your Member State after the commencement of visa-free regimes disaggregated by region and third countries of interest.⁴²

Please answer this question by making a link with the data presented in Tables 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.2.5 and 3.2.2.

Western Balkans - FYROM, Montenegro, Serbia, Albania, Bosnia and Herzegovina:

POČTY OSOB PŘEKRAČUJÍCÍ VNĚJŠÍ SCHENGENSKOU HRANICI (Tabulka 1.2.1)

Data týkající se počtu osob, které překročily vnější hranici ČR (tedy vzdušnou hranici), dle státní příslušnosti, jsou dostupná od roku 2013 (od vzniku nového systému hraniční kontroly). Obecně je možné uvést, že počty **občanů Bývalé jugoslávské republiky Makedonie, Černé hory, Srbska, Albánie a Bosny a Hercegoviny** od roku 2014 výrazně narůstaly.

Stejně tak ale je třeba dodat, že narůstal od roku 2013 i celkový počet všech cizinců ze třetích zemí překračujících vnější hranice ČR (s výjimkou snížení v roce 2016) a v roce 2017 dosáhl více jak 7 000 000 osob ze třetích zemí, které překročily vzdušnou hranici. Ke zvýšení počtu tedy došlo i u osob, které nepochází ze zemí, s nimiž byla zavedena vízová liberalizace.

POČTY OSOB ODHALENÝCH PŘI NELEGÁLNÍM PŘEKROČENÍ VNĚJŠÍ SCHENGENSKÉ HRANICE (Tabulka 1.2.2)

U občanů **Bývalé jugoslávské republiky Makedonie** byla ve sledovaném období⁴³ pouze v roce 2009 odhalena jedna osoba při pokusu o nelegální překročení vnější Schengenské hranice, v ostatních letech nebyl zadržen ani jeden cizinec z této země.

U občanů **Černé hory** byly odhaleny pouze dvě osoby v roce 2016 a jedna osoba v roce 2017.

U **srbských státních příslušníků** se ve stanoveném období jednalo maximálně o 3 osoby, a to v roce 2016. V období 2010-2011 byla v každém roce zjištěna pouze jedna osoba, v období 2012-2014 žádná osoba a v roce 2015 dvě osoby.

U státních příslušníků **Albánie** došlo po vízové liberalizaci k nárůstu osob odhalených při pokusu o nelegální překročení vnější Schengenské hranice (tedy vzdušné hranice). Zatímco v roce 2014 nebyl zaznamenán žádný případ, v roce 2015 byly zajištěny 4 osoby. Další roky počet ještě stoupal (vyjma roku 2014) a v roce 2017 dosáhl dokonce 42 osob zajištěných na letišti a občané Albánie se tak stali nejčastěji zadržovanou skupinou cizinců (ze zemí s vízovou liberalizací) v souvislosti s nelegální migrací přes vnější schengenskou hranici v roce 2017.

V roce 2015 byli odhaleni dva občané **Bosny a Hercegoviny** při nelegálním překročení vzdušné hranice, v ostatních letech nebyla zajištěna ani jedna osoba.

⁴² Please use information such as: increase of entries, number of asylum applications, refusals of entry, return and removal decisions in your answers.

⁴³ Česká republika vstoupila do Schengenu v prosinci 2007, tedy data za rok 2007 nelze porovnávat s roky následujícími, došlo by ke zkrácení vývoje.

POČTY ŽÁDOSTÍ O KRÁTKODOBÉ VÍZUM ZE STRANY OBČANŮ OSVOBOZENÝCH OD VÍZOVÉ POVINNOSTI (Tabulka 1.2.3 a 1.2.4)

U **Bývalé jugoslávské republiky Makedonie, Albánie, Bosny a Hercegovina a Srbska** pozorujeme, že po zavedení bezvízového režimu rapidně poklesl počet žádostí o krátkodobé vízum. V souvislosti s výrazným poklesem žádostí o krátkodobé vízum je rovněž evidován rapidní pokles zamítnutých žádostí o toto povolení.

Zaměříme-li se však na celkový počet podaných žádostí o krátkodobé vízum u všech občanů třetích zemí, v posledním sledovaném roce (2017) je viditelný vysoký nárůst žádostí (623 515). Také počet zamítnutých žádostí o krátkodobé vízum u všech občanů třetích zemí za poslední rok 2017 výrazně stoupl (na 27 951).

ŽÁDOSTI O MEZINÁRODNÍ OCHRANU (Tabulky 1.2.5, 1.2.6 a 1.2.7):

Pokud jde o **Černou Horu**, nedošlo po liberalizaci vízového režimu v roce 2009 k žádné změně trendu, protože ČR nezaregistrovala žádnou žádost o mezinárodní ochranu z této země ani před vízovou liberalizací, ani po ní.

Nicméně, ani u ostatních zemí nebyl počet žádostí o mezinárodní ochranu příliš vysoký. V případě **Bývalé jugoslávské republiky Makedonie** bylo v roce 2007 zaregistrováno 11 žádostí a v roce 2008 pouze 5 žádostí. Od roku 2009, kdy došlo k vízové liberalizaci, nebyly do roku 2013 zaregistrovány žádné žádosti. V roce 2014 pak bylo podáno pouze 5 žádostí. Během období 2015-2017 opět nepožádal o mezinárodní ochranu žádný příslušník Makedonie. Lze říci, že v případě Makedonie vízová liberalizace neměla žádný vliv na počet podaných žádostí o mezinárodní ochranu.

V případě **Srbska** vidíme po liberalizaci vízového režimu pokles počtu osob žádajících o mezinárodní ochranu v roce 2009, a to o 75 % ve srovnání s rokem 2008 a o téměř 90 % ve srovnání s rokem 2007. V absolutních číslech však změna nebyla tak dramatická (pokles o 15 žádostí a 44 žádostí respektive). Od zavedení bezvízového režimu zůstávají počty žádostí nadále nízké (maximálně 5 až 15 žádostí za rok).

V případě **Albánie** nedošlo k žádným změnám v počtu žádostí o mezinárodní ochranu v souvislosti s vízovou liberalizací. Stejně tak ani v případě **Bosny a Hercegoviny**.

Obecně lze konstatovat, že proces liberalizace vízového režimu neměl velký vliv na počet žádostí ze zemí západního Balkánu.

POZITIVNÍ ROZHODNUTÍ:

Nebyl zaznamenán žádný vliv vízové liberalizace na vydaný počet pozitivních rozhodnutí o žádostech o mezinárodní ochranu. V případě zemí západního Balkánu nebylo od roku 2008 vydáno žádné kladné rozhodnutí.

NEGATIVNÍ ROZHODNUTÍ:

V případě zemí západního Balkánu nebyly zaznamenány žádné změny v trendu ve vztahu k liberalizaci vízového režimu a počtu negativních rozhodnutí.

VYDANÁ ROZHODNUTÍ O NÁVRATU (Tabulka 3.2.2)

U občanů **Bývalé jugoslávské republiky Makedonie** a **Černé hory** nedošlo po vízové liberalizaci k nárůstu rozhodnutí o jejich návratu.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

U občanů **Srbska** se po vízové liberalizaci počty vydaných rozhodnutí o návratu snižovaly, pouze v letech 2016 a 2017 vzrostly.

V případě občanů **Albánie** došlo rok po vízové liberalizaci nejdříve ke snížení počtu vydaných rozhodnutí o návratu a následně začaly počty stoupat a v roce 2017 dosáhly nejvyššího počtu za posledních 10 let (40 vydaných rozhodnutí), což souvisí i s faktem vyššího počtu osob zjištěných při nelegální migraci v daném roce.

U občanů **Bosny a Hercegoviny** začaly počty rozhodnutí o návratu stoupat hned po vízové liberalizaci (nejvíce v roce 2011 z 5 rozhodnutí na 20), následující roky se však počty nevyšplhaly přes 15 rozhodnutí.

ZKUŠENOSTI ZASTUPITELSKÝCH ÚŘADŮ (dále také ZÚ) ČR:**Albánie**

Je pozorován narůstající trend žádostí o dlouhodobá víza za účelem studia (Erasmus +), žádostí o zaměstnanecké karty (zejména v posledních dvou letech) a na ně navazující žádosti opovolení k dlouhodobému pobytu (sloučení rodiny).

Bosna a Hercegovina

Počet žádostí o krátkodobé vízum (do 90 dnů) vykazuje prudce sestupný trend (2010 - 4 339, 2011 - 160, 2012 - 21, 2013 - 30, 2014 - 93, 2015 - 32, 2016 - 46, 2017 - 96).

Počet žádostí o dlouhodobé vízum (nad 90 dnů) naopak vykazuje především v posledních letech prudce vzestupný trend (2010 - 99, 2011 - 182, 2012 - 134, 2013 - 77, 2014 - 150, 2015 - 240, 2016 - 292, 2017 - 506).

Bývalá jugoslávská republika Makedonie

Po vízové liberalizaci došlo k prudkému nárůstu krátkodobých i dlouhodobých víz za účelem zaměstnání.

Srbsko

Počet žádostí o krátkodobá víza před vízovou liberalizací pomalu klesal.

V počtu žádostí o dlouhodobé pobyty a víza byl klesající trend od roku 2010 do roku 2014 (počet podaných žádostí se pohyboval od 248 v roce 2010 do 135 v roce 2014). Od roku 2015 zaznamenáváme zvýšení zájmu o dlouhodobá víza a pobyty, zejména za účelem zaměstnání, trend je stoupající (od 362 žádostí v roce 2015 po 959 žádostí v roce 2017). Se zvýšením poptávky po pracovnících ze zahraničí se zvyšuje též počet krátkodobých víz za účelem zaměstnání. Statistiku vydaných krátkodobých víz dle účelu cesty však zastupitelský úřad nevede.

Eastern Partnership - Moldova, Georgia, Ukraine:

POČTY OSOB PŘEKRAČUJÍCÍ VNĚJŠÍ SCHEGENSKOU HRANICI (Tabulka 1.2.1)

U občanů **Moldavska** (vízová liberalizace v roce 2014) je zřejmé, že počet osob překračující schengenskou hranici ČR narůstá.

U občanů **Ukrajiny** a **Gruzie** došlo v roce 2014 ke snížení počtu, v roce 2015 k nárůstu, v roce 2016 opětovně ke snížení a nakonec v roce 2017 dosáhly počty Ukrajinců

Impact of visa liberalisation on countries of destination

překračujících schengenskou hranici nejvyšší hodnoty za 5 sledovaných let (2013-2017) a počty Gruzinců druhé nejvyšší hodnoty od roku 2013.

Stejně tak ale je třeba dodat, že celkový počet všech cizinců ze třetích zemí překračující vnější hranice ČR od roku 2013 narůstal (s výjimkou snížení v roce 2016) a v roce 2017 dosáhl více jak 7 000 000 osob ze třetích zemí, kteří překročili vzdušnou hranici. Dostupná data tedy prokazují zvýšení počtu i u osob, které nepochází ze zemí, s nimiž byla zavedena vízová liberalizace.

POČTY OSOB ODHALENÝCH PŘI NELEGÁLNÍM PŘEKROČENÍ⁴⁴ VNĚJŠÍ SCHENGENSKÉ HRANICE v období 2008-2017 (Tabulka 1.2.2)

U občanů **Moldavska** nedošlo ihned po vízové liberalizaci k nárůstu odhalených osob při nelegálním překročení vnější schengenské hranice, naopak počet poklesl ze 3 osob na nulu. Následně v roce 2016 byly odhaleny 4 osoby při pokusu o nelegální překročení vnější schengenské hranice, v roce 2017 se jednalo o 6 osob. I když v porovnání s rokem 2014 (začala platit vízová liberalizace) představovala tato změna v roce 2017 100% nárůst, v absolutních hodnotách se však jednalo pouze o několik osob.

U občanů **Gruzie** bylo v roce 2017, kdy došlo k vízové liberalizaci, odhaleno nejvíce osob při pokusu o nelegální překročení vnější schengenské hranice ČR, a to 12 osob. V porovnání s předchozími roky byl tento počet výrazně nad průměrem.

17 občanů **Ukrajiny** bylo odhaleno v ČR při nelegálním překročení vnější hranice v roce 2017, v porovnání s předchozím desetiletým obdobím se jednalo o průměrný počet. Nicméně nejvíce Ukrajinců, a to 32 osob, bylo zjištěno v roce 2015, tedy 2 roky před vízovou liberalizací.

POČTY ŽÁDOSTÍ O KRÁTKODOBÉ VÍZUM ZE STRANY OBČANŮ OSVOBOZENÝCH OD VÍZOVÉ POVINNOSTI (Tabulka 1.2.3 a 1.2.4)

U **Moldavska**, stejně jako u zemí západního Balkánu pozorujeme, že po zavedení bezvízového režimu rapidně poklesl počet žádostí o krátkodobé vízum. U **Ukrajiny** a **Gruzie** vzhledem k tomu, že vízová liberalizace těchto zemí platí od roku 2017, není možné prozatím vyvodit žádné závěry.

Zaměříme-li se však na celkový počet podaných žádostí o krátkodobé vízum u všech občanů třetích zemí, v posledním sledovaném roce (2017) je viditelný vysoký nárůst žádostí (623 515). Také počet zamítnutých žádostí o krátkodobé vízum u všech občanů třetích zemí za poslední rok 2017 výrazně stoupl (na 27 951).

ŽÁDOSTI O MEZINÁRODNÍ OCHRANU (Tabulky 1.2.5, 1.2.6 a 1.2.7):

V případě **Moldavska** zůstává počet žádostí o mezinárodní ochranu stabilní.

Počet žádostí občanů **Ukrajiny** o mezinárodní ochranu je víceméně rovněž stabilní a liberalizace vízového režimu nezpůsobila v roce 2017 výrazně vyšší počty než obvykle (vzhledem k tomu, že k liberalizaci došlo teprve před rokem, není možné prozatím situaci

⁴⁴ Česká republika vstoupila do Schengenu v prosinci 2007, tedy data za rok 2007 nelze porovnávat s roky následujícími, došlo by ke zkreslení vývoje.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

detaillněji zhodnotit). Výrazný nárůst žádostí ze strany občanů Ukrajiny od roku 2014 je zapříčiněn konfliktem v jejich domovské zemi.

U Gruzie byl zaznamenán jiný trend. Před vízovou liberalizací v roce 2017 nebyl počet žádostí o mezinárodní ochranu vyšší než 50 žádostí za rok. V roce 2017 bylo zaregistrováno 130 žádostí o mezinárodní ochranu. **Gruzie je tedy jediná země, kde lze říci, že po vízové liberalizaci došlo k nárůstu počtu žádostí o udělení mezinárodní ochrany.** I u Gruzie je ale třeba připomenout, že data jsou prozatím omezená vzhledem k tomu, že vízová liberalizace vstoupila v platnost teprve před rokem. Navíc, do tohoto celkového počtu žadatelů o mezinárodní ochranu jsou započítány i dublinské případy, tedy konkrétně osoby, kterým bylo vydáno zastupitelským úřadem ČR vízum ke vstupu na naše území a které vzápětí odešly z České republiky do Německa a v případě, že byly v Německu zachyceny, požádaly v této sousední zemi o mezinárodní ochranu. Následně byly tyto osoby v rámci nařízení Dublin vráceny zpět do České republiky a jsou vedeny jako žadatelé o mezinárodní ochranu (tz. nesouvisí to s vízovou liberalizací).

POZITIVNÍ ROZHODNUTÍ:

V případě **Moldavska** byla mezinárodní ochrana udělena pouze v roce 2007 (2), 2008 (5), 2010 (5) a 2015 (5). Počty jsou nízké a můžeme říci, že neexistuje žádná vazba mezi liberalizací vízového režimu a množstvím pozitivních rozhodnutí.

Občané **Gruzie** nezískali žádné pozitivní rozhodnutí v posledních čtyřech letech. Lze tedy vyvodit, že ani v tomto případě neexistuje žádný vztah mezi procesem vízové liberalizace a počtem pozitivních rozhodnutí.

V případě **Ukrajiny** se počet pozitivních rozhodnutí mezi roky 2007-2013 pohyboval mezi 10 a 25 rozhodnutími ročně. Od roku 2014 se počet kladných rozhodnutí začal zvyšovat (150 v roce 2014 a 170 v roce 2015), což bylo tři roky před uvolněním vízového režimu a od roku 2016 se počet opět snižuje.

NEGATIVNÍ ROZHODNUTÍ:

U občanů **Moldavska** jsou počty negativních rozhodnutí o žádostech o udělení mezinárodní ochrany po zavedení vízové liberalizace rovněž stabilní (mírný nárůst jen v roce 2015).

V případě **Ukrajiny** se počet záporných rozhodnutí v letech 2008-2014 pohyboval v rozmezí 60 až 220 negativních rozhodnutí ročně. V roce 2015 se počty zvýšily nad 400 a za poslední tři roky jsou stabilní (435-465 ročně).

Můžeme pozorovat mírný nárůst počtu negativních rozhodnutí od roku 2016 v případě **Gruzie** ve srovnání s předchozími roky (počty negativních rozhodnutí se pohybovaly mezi roky 2009-2015 od 10 do 25 ročně). V roce 2016 bylo vydáno 40 negativních rozhodnutí (o 167 % více ve srovnání s rokem 2015) a v roce 2017 bylo vydáno 60 negativních rozhodnutí (o 50 % více ve srovnání s rokem 2016).

VYDANÁ ROZHODNUTÍ O NÁVRATU (Tabulka 3.2.2)

U občanů **Moldavska** byl v roce vízové liberalizace zaznamenán výrazný pokles počtu vydaných rozhodnutí (z 85 rozhodnutí na 45), naopak po vízové liberalizaci se počet vydaných rozhodnutí (90 rozhodnutí) vrátil na hodnoty před rokem 2014 (kdy došlo k

vízové liberalizaci). Následně v roce 2016 se počet vyšplhal na 325 rozhodnutí a v roce 2017 dokonce na 740 rozhodnutí.

U občanů **Gruzie** a **Ukrajiny** můžeme zhodnotit pouze rok vstupu platnosti vízové liberalizace. U občanů Gruzie došlo k nárůstu počtu vydaných rozhodnutí o návratu meziročně o 150 % (v absolutních hodnotách se jednalo o 15 rozhodnutí), u občanů **Ukrajiny** o 77,5 % (v absolutních hodnotách se jednalo o 1 705 rozhodnutí).

ZKUŠENOSTI ZASTUPITELSKÝCH ÚŘADŮ ČR:

Gruzie

ZÚ Tbilisi může hodnotit pouze vývoj před vízovou liberalizací – počty žádostí o vízum gruzínských občanů za posledních 10 let stoupaly (s výjimkou propadu v r. 2012), výraznější zvýšení v roce 2015 bylo způsobeno zavedením outsourcingu. Poměr zamítnutých žádostí o vízum se pohyboval od cca 13 % do cca 25 %, v posledních 3 letech před vízovou liberalizací byl vždy více než 14 %.

Moldavsko

Od vízové liberalizace Moldavska uplynuly již čtyři roky. V přechodném, cca ročním období, cestovali občané Moldavska do ČR v rámci bezvízového režimu. Někteří zde pracovali načerno a byl jim pobyt v zemi ukončen se zákazem vstupu na určité období. Po takové negativní zkušenosti se občané Moldavska ve větší míře snaží svůj pracovní pobyt v ČR (a to jak krátkodobý pobyt/krátkodobá víza, tak dlouhodobý pobyt/dlouhodobá víza) zajistit legálním způsobem. Již třetí rok proto výrazně narůstá počet žadatelů o krátkodobá víza i dlouhodobá víza, v naprosté většině případů jde o krátkodobé vízum za účelem zaměstnání a zaměstnanecké karty. Za tři roky je tento nárůst více než čtyřnásobný a pracovníci zastupitelského úřadu Kišiněv jsou pod nepolevujícím tlakem ze strany zájemců – žadatelů, zaměstnavatelů i zprostředkovatelů.

Ukrajina

Struktura žadatelů je po zavedení bezvízového režimu ovlivněna zachováním vízové povinnosti pro cestování do ČR za výdělečným účelem.

Na Generálním konzulátu ve Lvově po zavedení vízové liberalizace neklesl počet podaných žádostí o krátkodobá víza, neboť výdělečný účel představoval i předtím více než 80 % podaných žádostí. V roce 2017 (v roce zavedení vízové liberalizace) bylo přijato 46 735 krátkodobých žádostí v porovnání s rokem 2016, kdy jich bylo přijato 45 886. Oproti tomu výrazně meziročně stoupl počet žádostí o dlouhodobý pobyt, a to na 7 972 žádostí v roce 2017 v porovnání s 1 972 žádostmi v roce 2016 (v drtivé většině šlo o zaměstnanecké karty).

Na ZÚ v Kyjevě došlo po vízové liberalizaci na rozdíl od ZÚ Lvov k poklesu náběru žádostí o schengenská víza, a to o cca 60 %. Je však třeba zdůraznit, že po vízové liberalizaci nastala na zastupitelském úřadě v Kyjevě zásadní změna v podílu podávaných žádostí za účelem výdělečné činnosti. Zatímco v 1. čtvrtletí r. 2017 tvořil podíl těchto žádostí na celkovém počtu podaných žádostí o krátkodobá víza 5 %, v období srpen–prosinec 2017 tvořil tento podíl již 64 % a v období leden–květen 2018 tvořily žádosti o pracovní víza kolem 90 % podaných žádostí. Ihned po spuštění vízové liberalizace byl pokles náběru zásadní, avšak od července docházelo k opětovnému postupnému nárůstu počtu podaných žádostí, kdy v současné době (léto 2018) je náběr žádostí zhruba na stejné početní úrovni jako před vízovou liberalizací. Vzhledem ke skutečnosti, že v České republice poptávka po zaměstnancích z Ukrajiny stále přetrvává a na Ukrajině v nejbližším období nelze předpokládat zlepšení ekonomické situace, které by pracovní migraci z Ukrajiny zpomalilo,

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Ize i v roce 2018 odůvodněně očekávat další nárůst náběru žádostí o krátkodobá víza za výdělečným účelem. Struktura žadatelů u ostatních účelů zůstává obdobná jako před liberalizací: žádosti žadatelů s nebiometrickým pasem jsou podávány nejčastěji za účelem turistiky, pozvání, obchodním, oficiálního pozvání a kulturním. S ohledem na široké spektrum osvobození od vízového poplatku pro občany Ukrajiny je pro řadu žadatelů stále výhodnější podat žádost o vízum, než o biometrický pas, a to i díky tomu, že řada žadatelů již má i delší vízovou historii a může získat vízum s dobou platnosti na dva roky. K neochotě ukrajinských občanů pořizovat si biometrický pas přispívají dále i současné dlouhé čekací doby na jeho vyřízení a rovněž stále mezi občany Ukrajiny přetrvávající mýtus, že při překračování hranice s vízem jsou jejich držitelé podrobováni menším kontrolám a prověřování, než ti, kteří cestují na biometrický pas. I přes značný pokles počtu podávaných žádostí za jinými účely než zaměstnání lze konstatovat, že u těchto žádostí nadále pokračuje trend předkládání falešných podpůrných dokladů, a to především potvrzení ze zaměstnání a výpisů z bank. Falešné doklady se objevují u všech věkových skupin a prakticky u všech účelů pobytu. V závěru roku se poprvé objevila též padělaná pracovní povolení. U žádostí podávaných za účelem zaměstnání lze konstatovat, že se v poslední době zásadně rozšiřuje spektrum vykonávaných prací – žádosti jsou podávány už nejen pro práce v oblasti výstavby budov, úklidu či ve výrobě, které v minulosti naprosto převažovaly. Objevují se pozice jako operátoři na lince, ruční balíči krmení, montážní dělníci v dřevovýrobě, pracovníci v rostlinné výrobě, ostraha budov, kreslič, zahradníci a sadaři, lakýrníci a natěrači dřevěných výrobků, třídíči odpadů, pekaři, cukráři aj. Většinu žadatelů je v pracovních smlouvách či mzdových výměrech poskytována pouze minimální mzda, avšak v posledním období se začíná zvyšovat počet žádostí, u nichž je zaměstnancům poskytována i vyšší mzda.

Velkou skupinu žadatelů o vízum za účelem zaměstnání tvoří nezaměstnaní prvožadatelé, vízum je proto v naprosté většině udělováno jako jednorázové vízum. Stále častěji se objevují i žadatelé, kteří opakovaně jezdí pracovat na 3 měsíce v každém šestiměsíčním období ke stejnému zaměstnavateli. Vzhledem ke skutečnosti, že řadě žadatelů sice nebylo v minulosti uděleno schengenské vízum, ale jsou držiteli polského dlouhodobého víza, které je velmi často zneužíváno k nelegální práci v ČR/Schengenu, při pohovorech s těmito žadateli se zastupitelské úřady zaměřují na prověřování, zda skutečně polské D vízum takto zneužito nebylo. V mnoha případech se pak prostřednictvím styčných důstojníků pro migraci a doklady (IPD) zneužití prokáže a žádost je na základě toho zamítnuta. Jen zřídka je žadatel schopen prokázat, že jeho vyslání na území ČR polskou firmou v době platnosti polského dlouhodobého víza bylo skutečně legální.

Velmi zásadně po vízové liberalizaci klesl počet odvolání, a to i přesto, že konzulární odbor prověřuje cca dvě třetiny žádostí za účelem zaměstnání a v důsledku toho zásadně narostlo procento zamítnutých žádostí, které v roce 2017 představovala cca 10 %. Důvodem zamítnutí je zpravidla úplná neznalost podmínek práce a ubytování, nesoulad mezi žadatelovou představou o vykonávané práci a zaměstnáním deklarovaným v podpůrných dokladech, či částečná neznalost podmínek v kombinaci s jinými faktory. Nemalý podíl u zamítnutých žádostí tvoří zjištění, že žadatel zneužil polské dlouhodobé vízum k nelegálnímu zaměstnání v ČR.

Od počátku r. 2018 došlo k prudkému nárůstu předkládání falešných pracovních povolení (k červnu 2018 jich na zastupitelském úřadě v Kyjevě bylo odhaleno cca 120).

V posledních měsících roku 2017 se také objevovalo stále více žadatelů, kteří podali žádost (zpravidla) o pracovní vízum přesto, že ve 180 dnech, předcházejících datu jejich plánovaného odjezdu do ČR, již 90 dnů vyčerpali buď zcela, či z větší části. Často takový žadatel předkládá dokumenty na 90 dnů pobytu, avšak s ohledem na svůj předchozí bezvízový pobyt na území Schengenu nemá nárok na jejich udělení (takové žádosti jsou zpravidla zamítány, protože takový žadatel nemůže naplnit deklarovaný účel pobytu, dodržet podmínky smlouvy, ubytování apod.).

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Q1.2. What are the main links between the countries of origin and your Member State or the applicable 'pull factors'⁴⁵ disaggregated by region and third countries of interest?

Western Balkans - FYROM, Montenegro, Serbia, Albania, Bosnia and Herzegovina:

-

Eastern Partnership - Moldova, Georgia, Ukraine:

V případě Občanů Ukrajiny je faktorem blízky jazyk, slovanství, diaspory na území ČR, lepší pracovní uplatnění a vyšší platy.

Q1.3. Which national institutions and/or authorities are involved in implementing the visa liberalisation process and what is their respective role in this process?⁴⁶

Na národní úrovni je vízová politika primárně v gesci Ministerstva zahraničních věcí. To zkoumá souvislosti hlavně politicko-ekonomické.

Druhotně je tato problematika v gesci Ministerstva vnitra, které ve spolupráci s Policií České republiky (dále také PČR) a zpravodajskými službami posuzuje bezpečnostní aspekt vízové liberalizace.

Q1.4. Were there changes in your national legislation in connection with the introduction of the visa-free regimes? If yes, please explain their scope and impact on nationals coming from the third countries analysed in this study?

V souvislosti s vízovou liberalizací bylo vydáno Nařízení vlády č. 215/2017 Sb., o stanovení výjimky z vízové povinnosti a z osvobození od vízové povinnosti. Nařízení stanovuje, že občané zemí, jejichž státní příslušníci jsou osvobozeni od vízové povinnosti pro pobyty na území České republiky, jejichž celková délka nepřekročí 90 dnů během jakéhokoliv období 180 dnů, přesto podléhají povinnosti vízum mít, je-li účelem jejich pobytu výkon výdělečné činnosti. Nařízení stanovuje i seznam činností, které se nepovažují za výkon výdělečné činnosti (např. obchodní jednání, vyslání cizince zaměstnaného v mezinárodní dopravě do ČR aj.).

Q1.5. Where there any public/policy debates related to the visa liberalisation process in you (Member) State? If yes, what were the main issues discussed and how did this impact national policy?

Do spektra zájmu médií/politiků/veřejnosti se dostalo především zavedení bezvízového styku s Ukrajinou (na našem území žije velký počet občanů Ukrajiny a ČR patří mezi cílové země osob uvedené státní příslušnosti). Ministerstvo vnitra připravilo v této souvislosti opatření preventivně-informačního charakteru (informační kampaň cílená na ukrajinské občany, v níž Ministerstvo vnitra informovalo o právech a povinnostech souvisejících s uvedenou vízovou liberalizací), v rámci kterého varovalo především před zneužíváním tohoto opatření k pracovním účelům. O možných dopadech zavedení bezvízového styku s

⁴⁵ These may include: presence of diaspora, historical links between countries, social assistance received by asylum seekers, probability of receiving a residence permit/long-term visa, schemes (tourism, family ties, business) for attracting certain categories of migrants using visa-free regime.

⁴⁶ For example: changes in instructions for border patrol agents and in equipment.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Ukrajinou byla rovněž informována Bezpečnostní rada státu. Ve veřejném prostoru (médiu) byly diskutovány zejména možné dopady zavedení bezvízového styku na bezpečnostní situaci v ČR.

Q1.6. Do you have any other remarks relevant to this section that were not covered above? If yes, please highlight them below.

-

SECTION 1.2: STATISTICAL INFORMATION

Please provide, to the extent possible, the following statistics (with their source) along with, if necessary, an explanatory note to interpret them in particular when the statistics provided are partial, had to be estimated (e.g. on the basis of available statistics that differs from the below, or of first-hand research) or when they reflect any particular trends (e.g. a change in policy). If statistics are not available, please try to indicate an order of magnitude and why they are not available. When available, statistics from Eurostat should be used and presented annually covering the period between 2008 and 2017 inclusive. For year 2007, national data should be provided, if available.

At a minimum please provide data two years before and after the waiver agreement date for each third country (as highlighted in green in each table). Ideally, the study aims to present data for the whole period if available (e.g. from Eurostat).

When filling in the tables please do not leave blank cells and follow these conventions:

N/A – not applicable, in cases where the question is not applicable to your (Member) State please insert N/A in relevant cells.

NI – no information, in cases where there is no data available please insert NI in relevant cells.

0 – insert 0 whenever you have collected data and the result was 0.

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 1.2.1: Total number of external border-crossings (persons) by nationals of visa-free countries⁴⁷

Indicator	Period of interest (2007-2017)											Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)
	<i>(insert all available data or <u>at least</u> 2 years prior and after the visa waiver agreement date)</i>											
Total number of external border-crossings (persons) by nationals of visa-free countries	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
FYROM	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	1 294	1 619	2 198	5 102	4 589	
Montenegro	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	316	1 351	1 887	1 926	1 869	
Serbia	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	2 946	13 179	15 773	14 975	16 008	
Albania	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	556	1 054	1 872	2 348	2 642	
Bosnia and Herzegovina	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	956	1 433	1 824	1 550	1 868	
Moldova	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	1 721	3 086	4 858	4 581	5 831	
Georgia	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	10 236	7 100	13 521	7 912	11 052	
Ukraine	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	110 405	94 287	142 850	109 926	144 955	
Total	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	128 430	123 109	184 783	148 320	188 814	
Total number of external border crossings (persons)⁴⁸	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	4 905 103	5 395 227	6 085 330	6 042 744	7 171 508	

⁴⁷ Information to be provided by inserting national data as gathered by competent authorities. The indicator refers to border-crossings at the external borders of the EU plus NO.

⁴⁸ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of border crossings (persons)

Impact of visa liberalisation on countries of destination

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Poznámka:

ŘSCP disponuje pouze daty od roku 2013 (od vzniku nového systému hraniční kontroly KODOX). Statistika není nastavena tak, aby bylo možné rozlišit typ víza, druh pobytu atd. Jedná se o počty osob (ty, které vstoupily na území i které vystoupily z území ČR).

Dodatek: vnější schengenská hranice České republiky = pouze vzdušná hranice

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

POČTY OSOB PŘEKRAČUJÍCÍ VNĚJŠÍ SCHENGENSKOU HRANICI ZA OBDOBÍ 2013-2017 (Tabulka 1.2.1)

Data týkající se počtu osob, které překročily hranici ČR (tedy vzdušnou hranici) dle státní příslušnosti, jsou dostupná od roku 2013 (od vzniku nového systému hraniční kontroly). Obecně je možné uvést, že počty **občanů Bývalé jugoslávské republiky Makedonie, Černé hory, Srbska, Albánie a Bosny a Hercegoviny** od roku 2014 výrazně narůstaly. U občanů **Moldavska** (vízová liberalizace v roce 2014) je zřejmé, že počet osob překračující schengenskou hranici ČR narůstá. U občanů **Ukrajiny a Gruzie** došlo v roce 2014 se snížení počtu, v roce 2015 k nárůstu, v roce 2016 ke snížení a nakonec v roce 2017 dosáhly počty Ukrajinců překračujících hranici nejvyšší hodnoty za 5 sledovaných let a počty Gruzinců druhé nejvyšší hodnoty od roku 2013. Stejně tak ale je třeba dodat, že celkový počet všech cizinců ze třetích zemí překračujících vnější hranice ČR od roku 2013 narůstal (s výjimkou snížení v roce 2016) a v roce 2017 dosáhl více jak 7 000 000 osob ze třetích zemí, kteří překročili vzdušnou hranici. Ke zvýšení počtu tedy došlo i u osob, které nepochází ze zemí, s nimiž byla zavedena vízová liberalizace.

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 1.2.2: Total number of detections of irregular border-crossings from nationals of visa-free countries⁴⁹

Indicator	Period of interest (2007-2017)											Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)
	<i>(insert all available data or <u>at least</u> 2 years prior and after the visa waiver agreement date)</i>											
Total number of detections of irregular border-crossings from nationals of visa-free countries	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
FYROM	N/A	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
Montenegro	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	
Serbia	N/A	0	0	1	1	0	0	0	2	3	0	
Albania	N/A	4	2	0	4	10	22	3	21	14	42	
Bosnia and Herzegovina	N/A	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	
Moldova	N/A	30	5	2	1	1	4	3	0	4	6	
Georgia	N/A	3	3	7	1	2	0	0	0	1	12	
Ukraine	N/A	10	20	18	6	6	13	15	32	15	17	
Total	N/A	47	31	28	13	19	39	21	57	39	78	
Total number of detections of irregular border-crossings⁵⁰	N/A	168	190	140	80	119	179	181	240	222	250	

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

⁴⁹ Information to be provided by inserting national data as gathered by competent authorities. Also see Frontex: Number of detections of illegal border-crossings by sea and land; Available at: <http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/migratory-routes-map/>

⁵⁰ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of irregular border crossings.

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Poznámka:

Data se týkají počtu osob (ty, které vstoupily na území i které vystoupily z území ČR). Vnější schengenská hranice České republiky je pouze vzdušná hranice, jedná se tedy o překročení na letištních hraničních přechodech.

Data jsou vyplněna od roku 2008, Česká republika vstoupila do Schengenu v prosinci 2007, tedy data za rok 2007 nelze porovnávat s roky následujícími, došlo by ke zkreslení vývoje.

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

POČTY OSOB ODHALENÝCH PŘI NELEGÁLNÍM PŘEKROČENÍ VNĚJŠÍ SCHENGENSKÉ HRANICE ZA OBDOBÍ 2008-2017 (Tabulka 1.2.2)

U občanů **Bývalé jugoslávské republiky Makedonie** byla ve sledovaném období pouze v roce 2009 odhalena jedna osoba při nelegálním překročení vnější Schengenské hranice, v ostatních letech nebyla zachycena ani jedna osoba.

U občanů **Černé hory** byly zachyceny pouze dvě osoby v roce 2016 a jedna osoba v roce 2017.

U **srbských státních příslušníků** se ve stanoveném období jednalo nejvýše o 3 osoby, a to v roce 2016. V období 2010-2011 byla v každém roce odhalena pouze jedna osoba, v období 2012-2014 žádná osoba a v roce 2015 dvě osoby.

U státních příslušníků **Albánie** došlo po vízové liberalizaci k nárůstu osob zjištěných při nelegálním překročení vnější schengenské hranice (tedy vzdušné hranice). Zatímco v roce 2014 nebyla odhalena žádná osoba, v roce 2015 byly odhaleny 4 osoby. Další roky počet ještě stoupal (vyjma roku 2014) a v roce 2017 dosáhl dokonce 42 osob zjištěných při pokusu o nelegální překročení vnější schengenské hranice.

V roce 2015 byli dva občané **Bosny a Hercegoviny** odhaleni při nelegálním překročení vzdušné hranice, v ostatních letech nebyla zjištěna ani jedna osoba.

U občanů **Moldavska** nedošlo ihned po vízové liberalizaci k nárůstu odhalených osob, naopak počet poklesl ze 3 osob na nulu. Následně v roce 2016 byly zjištěny 4 osoby, v roce 2017 6 osob. I když v porovnání s rokem 2014 představovala tato změna v roce 2017 100 % nárůst, v absolutních hodnotách se jednalo pouze o jednotky osob.

U občanů **Gruzie** bylo v roce 2017, kdy došlo k vízové liberalizaci, zjištěno nejvíce osob při pokusu o nelegální překročení vnější schengenské hranice ČR, a to 12 osob. V porovnání s předchozími roky byl tento počet výrazně nad průměrem.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

V roce 2017 bylo při nelegálním překročení věšší hranice zjištěno 17 osob z **Ukrajiny**, v porovnání s předchozím desetiletým obdobím se jednalo o průměrný počet. Naopak, nejvíce Ukrajinců bylo odhaleno v roce 2015, a to 32 osob.

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 1.2.3: Total number of short-stay visa applications by third country⁵¹

Indicator	Period of interest (2007-2017)											Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)
	<i>(insert all available data or <u>at least</u> 2 years prior the visa waiver agreement date)</i>											
Total number of short-stay visa applications by third country	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
FYROM	0	1 236	2 603	920	640	627	910	1 075	726	699	1 078	
Montenegro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Bez vízového úseku
Serbia	37 633	29 737	25 239	244	280	413	398	419	402	459	659	
Albania	1 438	1 500	948	633	6	5	5	4	2	14	13	
Bosnia and Herzegovina	4 505	5 462	5 092	4 339	160	21	30	93	32	46	96	
Moldova	2 955	4 031	4 594	3 593	4 675	4 387	4 522	1 105	201	348	816	
Georgia	5 083	7 671	6 237	5 243	7 556	5 310	8 577	7 826	6700	7 281	1 511	
Ukraine	111 021	103 151	91 507	113 789	104 759	74 597	79 306	59 529	65 745	88 741	73 981	
Total												

⁵¹ See DG HOME Schengen Visa statistics, Available at: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/visa-policy_en#stats. For MS that still apply visa requirements, please remove the N/A and complete the table in full.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Total number of short-stay visa applications – all third countries⁵²	625 686	567 545	457 001	533 404	570 325	593 391	639 320	519 530	421 227	489 812	623 515	Zdroj: Ministerstvo zahraničních věcí ČR k 19. 9. 2018
--	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Zdroj: Ministerstvo zahraničních věcí

Poznámka:

Jedná se o žádosti podané na zastupitelských úřadech České republiky v jednotlivých státech. Informace o počtu žádostí jsou převzaty z Vízového archivačního systému a nerozlišují žádosti podané občany jiných zemí.

O krátkodobá víza může být zažádáno rovněž na mezinárodních letištích, tyto počty však nejsou započítány do tabulky 1.2.3, ale jsou uvedeny níže. Statistiky žádostí o krátkodobá víza C na mezinárodních letištích jsou sledovány od roku 2013 a nejsou statovány dle jednotlivých státních příslušností, proto není možné přičíst tato data do výše uvedené tabulky.

k tabulce 1.2.3.

Statistika inspektorátů cizinecké policie na mezinárodních letištích

rok	2013	2014	2015	2016	2017
žádost o vydání víza C	48	109	54	26	19

zdroj: ŘSCP, položka sledována od roku 2013

Data nejsou statována dle jednotlivých st. příslušností

⁵² All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of short-stay visa applications.

Poznámka Moldavsko:

V roce 2014 (vstoupila v platnost vízová liberalizace) bylo vydáno celkem 1 105 víz, přičemž do dubna to bylo 858, po vízové liberalizaci 247.

POČTY ŽÁDOSTÍ O KRÁTKODOBÉ VÍZUM ZE STRANY OBČANŮ OSVOBOZENÝCH OD VÍZOVÉ POVINNOSTI (Tabulka 1.2.3)

U všech zemí, kde proběhla vízová liberalizace a kde jsou dostupná data min. následující rok po zrušení vízové povinnosti (tedy **Bývalá jugoslávská republika Makedonie, Albánie, Bosna a Hercegovina, Srbsko a Moldavsko**) pozorujeme, že po zavedení bezvízového režimu rapidně poklesl počet žádostí o krátkodobé vízum. Zaměříme-li se na celkový počet podaných žádostí o krátkodobé vízum u všech občanů třetích zemí, v posledním sledovaném roce (2017) je patrný vysoký nárůst žádostí (623 515).

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 1.2.4: Total number of short-stay visa application refusals by third country⁵³

Indicator	Period of interest (2007-2017) <i>(insert all available data or at least 2 years prior the visa waiver agreement date)</i>											Additional Information <i>(e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)</i>	
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017		
Total number of short-stay visa application refusals by third country													
FYROM	Víza nezpracovávána -	63	383	168	160	145	126	367	161	182	232		
Montenegro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Bez vízového úseku	
Serbia	308	555	220	5	6	2	8	3	2	0	5		
Albania	231	286	111	34	1	0	0	0	0	4	4		
Bosnia and Herzegovina	49	112	142	52	7	0	1	1	0	4	0		
Moldova	322	584	1 022	697	336	233	168	19	0	0	6		
Georgia	256	1 118	1 034	918	1 414	603	841	1 116	1 180	1 091	434		
Ukraine	6 277	3 835	3 865	3 484	2 138	1 117	1 143	1 062	2 877	5 769	2 946		

⁵³ See DG HOME Schengen Visa statistics, Available at: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/visa-policy_en#stats. For MS that still apply visa requirements, please remove the N/A and complete the table in full.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Total												
Total number of short-stay visa application refusals – all third countries⁵⁴	16 927	16 963	16 618	15 669	12 406	9 804	9 717	10 959	13 048	19 092	27 951	Zdroj: Ministerstvo zahraničních věcí ČR k 19. 9. 2018

**Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).*

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Zdroj: Ministerstvo zahraničních věcí

Poznámka:

Jedná se o žádosti podané na zastupitelských úřadech České republiky v jednotlivých státech. Podobně jako v případě celkového počtu žádostí, i zde jsou údaje převzaty z Vízového archivačního systému a nerozlišují žádosti podané občany jiných zemí.

O krátkodobá víza může být zažádáno rovněž na mezinárodních letištích. Od roku 2013 do 2017 bylo všem žádostem o vydání víza C na inspektorátech cizinecké policie na mezinárodních letištích vyhověno a vízum bylo vydáno. Není tedy třeba připočítávat do tabulky 1.2.4. zamítnuté žádosti na mezinárodních letištích z důvodu nulového počtu a navíc u zamítnutých žádostí o krátkodobá víza na mezinárodních letištích není stanovena státní příslušnost těchto cizinců.

POČTY ZAMÍTNUTÝCH ŽÁDOSTÍ O KRÁTKODOBÉ VÍZUM OBČANŮ OSVOBOZENÝCH OD VÍZOVÉ POVINNOSTI (Tabulka 1.2.4)

U všech zemí, kde proběhla vízová liberalizace a kde jsou data dostupná minimálně následující rok po zrušení vízové povinnosti (tedy tedy **Bývalá jugoslávská republika Makedonie, Albánie, Bosna a Hercegovina, Srbsko a Moldavsko**) pozorujeme shodně s výrazným poklesem počtu žádostí o krátkodobé vízum rovněž rapidní pokles počtu zamítnutých žádostí o toto vízum. Naopak, počet zamítnutých žádostí o krátkodobé vízum u všech občanů třetích zemí za poslední rok 2017 výrazně stoupl (na 27 951 žádostí).

⁵⁴ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of short-stay visa application refusals.

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 1.2.5: Total number of asylum applications received from visa-free countries⁵⁵

Indicator	Period of interest (2007-2017) (insert all available data or <u>at least</u> 2 years prior and after the visa waiver agreement date)											Data extracted on 11/05/2018
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)
Total number of asylum applications received from visa-free countries												
FYROM	11	5	0	0	0	0	0	5	0	0	0	
Montenegro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Serbia	49	20	5	5	0	5	10	15	5	0	0	
Albania	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Bosnia and Herzegovina	0	0	0	5	0	5	0	5	0	0	0	
Moldova	31	15	20	15	10	10	10	10	20	10	15	
Georgia	45	40	35	10	15	10	15	20	20	50	130	
Ukraine	293	320	200	115	150	175	145	515	695	505	435	
Total	430	400	260	150	175	205	180	570	740	565	580	
Total number of asylum applications – all third countries⁵⁶	1 878	1 645	1 235	775	750	740	695	1 145	1 515	1 475	1 445	

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

⁵⁵ See Eurostat: Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex Annual aggregated data (rounded) [migr_asyappctza]. For Georgia and Ukraine, monthly date may be considered.

⁵⁶ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of asylum applications.

Zdroj:

Data za rok 2007 byla poskytnutá Ministerstvem vnitra ČR. Zdrojem dat za období 2008-2017 je Eurostat.

POČTY ŽÁDOSTÍ O MEZINÁRODNÍ OCHRANU ZA OBDOBÍ 2007–2017 (Tabulka 1.2.5)

Pokud jde o **Černou Horu**, nedošlo po liberalizaci vízového režimu v roce 2009 k žádné změně trendu, protože ČR nezaregistrovala žádnou žádost o mezinárodní ochranu z této země ani před vízovou liberalizací, ani po ní.

Nicméně, ani u ostatních zemí nebyl počet žádostí o mezinárodní ochranu příliš vysoký. V případě **Bývalé jugoslávské republiky Makedonie** bylo v roce 2007 zaregistrováno 11 žádostí a v roce 2008 pouze 5 žádostí. Od roku 2009, kdy došlo k vízové liberalizaci, nebyly do roku 2013 zaregistrovány žádné žádosti. V roce 2014 pak bylo položeno pouze 5 žádostí. Během období 2015-2017 opět nepožádal o mezinárodní ochranu žádný příslušník Bývalé jugoslávské republiky Makedonie. Lze říci, že v případě Bývalé jugoslávské republiky Makedonie nebyly po vízové liberalizaci podány téměř žádné žádosti o mezinárodní ochranu.

V případě **Srbska** vidíme pokles počtu osob po liberalizaci vízového režimu v roce 2009 - téměř o 90 % ve srovnání s rokem 2007 a o 75 % ve srovnání s rokem 2008. V absolutních číslech však změna nebyla tak dramatická (pokles o 44 a 15 žádostí respektive) a od liberalizace vízového režimu zůstávají počty žádostí nízké (maximálně 5 až 15 žádostí za rok).

V případě **Albánie** nedošlo k žádným změnám v počtu žádostí o mezinárodní ochranu v souvislosti s vízovou liberalizací. Stejně tak ani v případě **Bosny a Hercegoviny**.

Obecně lze konstatovat, že proces liberalizace vízového režimu neměl velký vliv na počet žádostí ze zemí západního Balkánu.

V případě **Moldavska** zůstává počet žádostí o mezinárodní ochranu stabilní.

Počet žádostí o mezinárodní ochranu občanů **Ukrajiny** je víceméně rovněž stabilní a liberalizace vízového režimu nezpůsobila v roce 2017 vyšší počty než obvykle.

U Gruzie byl zaznamenán jiný trend. Před vízovou liberalizací v roce 2017 nebyl počet žádostí o mezinárodní ochranu vyšší než 50 žádostí za rok. V roce 2017 bylo zaregistrováno 130 žádostí o mezinárodní ochranu. **Gruzie je tedy jediná země, kde lze říci, že po vízové liberalizaci došlo**

Impact of visa liberalisation on countries of destination

k nárůstu počtu žádostí o udělení mezinárodní ochrany. I u Gruzie je ale třeba připomenout, že data jsou prozatím omezena vzhledem k tomu, že vízová liberalizace vstoupila v platnost teprve v nedávné době (2017). Navíc, do tohoto celkového počtu žadatelů o mezinárodní ochranu jsou započítány i dublinské případy, tedy konkrétně osoby, kterým bylo vydáno zastupitelským úřadem ČR vízum ke vstupu na naše území a které vzápětí odešly z České republiky do Německa a v případě, že byly v Německu zachyceny, požádaly v této sousední zemi o mezinárodní ochranu. Následně byly tyto osoby v rámci nařízení Dublin vráceny zpět do České republiky a jsou vedeny jako žadatelé o mezinárodní ochranu (tz. nesouvisí to s vízovou liberalizací).

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 1.2.6: Total number of positive decisions on asylum applicants from visa-free countries⁵⁷

Indicator	Period of interest (2007-2017) <i>(insert all available data or at least 2 years prior and after the visa waiver agreement date)</i>											Data extracted on 11/05/2018
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Additional Information <i>(e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)</i>
Total number of positive decisions on asylum applicants from visa-free countries												
FYROM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Montenegro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Serbia	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Albania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Bosnia and Herzegovina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Moldova	2	5	0	5	0	0	0	0	5	0	0	
Georgia	9	0	0	5	0	0	10	0	0	0	0	
Ukraine	21	25	15	15	15	10	10	150	170	50	35	
Total	33	30	15	25	15	10	20	150	175	50	35	

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

⁵⁷ See Eurostat: First instance decisions on applications by citizenship, age and sex Annual aggregated data (rounded) [migr_asycdfsta]; Total positive decisions, including only refugee status and subsidiary protection, rounded up to the unit of 5.

Zdroj:

Data za rok 2007 byla poskytnutá Ministerstvem vnitra ČR. Zdrojem dat za období 2008-2017 je Eurostat.

POČTY POZITIVNÍCH ROZHODNUTÍ O UDĚLENÍ MEZINÁRODNÍ OCHRANY ZA OBDOBÍ 2007-2017 (Tabulka 1.2.6)

Nebyl zaznamenán žádný vliv vízové liberalizace na vydaný počet pozitivních rozhodnutí žádostí o mezinárodní ochranu. V případě zemí **západního Balkánu** nebylo od roku 2008 vydáno žádné kladné rozhodnutí.

V případě **Moldavska** byla mezinárodní ochrana udělena pouze v roce 2007 (2), 2008 (5), 2010 (5) a 2015 (5). Počty jsou nízké a můžeme říci, že neexistuje žádná vazba mezi liberalizací vízového režimu a množstvím pozitivních rozhodnutí.

Občané **Gruzie** nezískali žádné pozitivní rozhodnutí v posledních čtyřech letech. Lze tedy vyvodit, že ani v tomto případě neexistuje žádný vztah mezi procesem vízové liberalizace a počtem pozitivních rozhodnutí.

V případě **Ukrajiny** se počet pozitivních rozhodnutí mezi roky 2007-2013 pohyboval mezi 10 a 25 rozhodnutími. Od roku 2014 se počet kladných rozhodnutí začal zvyšovat (150 v roce 2014 a 170 v roce 2015), což bylo tři (dva) roky před uvolněním vízového režimu a od roku 2016 se počet opět snižuje.

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 1.2.7: Total number of negative decisions on asylum applicants from visa-free countries⁵⁸

Indicator	Period of interest (2007-2017) (insert all available data or <u>at least</u> 2 years prior and after the visa waiver agreement date)											Data extracted on 11/05/2018
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)
Total number of <u>negative</u> decisions on asylum applicants from visa-free countries												
FYROM	9	5	0	0	0	0	0	5	0	0	0	
Montenegro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Serbia	46	25	5	0	0	5	10	15	5	0	0	
Albania	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Bosnia and Herzegovina	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	
Moldova	23	10	10	5	10	5	10	10	15	10	10	
Georgia	47	25	15	10	10	10	10	20	15	40	60	
Ukraine	293	165	70	60	125	185	150	220	445	465	435	
Total	421	230	100	75	145	205	185	270	480	515	505	

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

⁵⁸ See Eurostat: First instance decisions on applications by citizenship, age and sex, Annual aggregated data (rounded) [migr_asydcfsta]

Zdroj:

Data za rok 2007 byla poskytnutá Ministerstvem vnitra ČR. Zdrojem dat za období 2008-2017 je Eurostat.

POČTY NEGATIVNÍCH ROZHODNUTÍ O UDĚLENÍ MEZINÁRODNÍ OCHRANY ZA OBDOBÍ 2007-2017 (Tabulka 1.2.7)

V případě zemí **západního Balkánu** nebyly zaznamenány žádné trendy ve vztahu k liberalizaci vízového režimu a počtu negativních rozhodnutí.

U občanů **Moldavska** jsou počty negativních rozhodnutí na žádosti o udělení mezinárodní ochrany po zavedení vízové liberalizace rovněž stabilní (mírný nárůst jen v roce 2015).

V případě **Ukrajiny** se počet záporných rozhodnutí v letech 2008-2014 pohyboval v rozmezí 60 až 220 negativních rozhodnutí. V roce 2015 se počty zvýšily nad 400 a za poslední tři roky jsou stabilní (435-465 ročně).

Můžeme pozorovat mírný nárůst počtu negativních rozhodnutí od roku 2016 v případě **Gruzie** ve srovnání s předchozími roky (počty negativních rozhodnutí se pohybovaly mezi roky 2009-2015 od 10 do 25 ročně). V roce 2016 bylo vydáno 40 negativních rozhodnutí (+167 % ve srovnání s rokem 2015) a v roce 2017 bylo vydáno 60 negativních rozhodnutí (+50 % ve srovnání s rokem 2016).

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 1.2.8: Total number of positive and negative decisions on asylum applicants (top five nationalities, not limited to visa-free countries)⁵⁹

Indicator	Period of interest (2007-2017) <i>(insert all available data)</i>											Data extracted on 11/05/2018 Ordered by the "total"
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Additional Information <i>(e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)</i>
Total number of <u>positive</u> decisions on asylum applicants (top five nationalities, not limited to visa-free countries)												
Ukrajina	N/I	25	15	15	15	10	10	150	170	50	35	TOP 5 dle celkového počtu pozitivních rozhodnutí za celé období 2008-2017. V jednotlivých letech se tedy tyto státní příslušnosti nemusely umístit mezi 5 nejčastějšími státními příslušnosti s pozitivním rozhodnutím.
Sýrie	N/I	5	0	5	0	10	105	75	130	95	35	
Irák	N/I	30	5	15	5	5	15	10	15	150	15	
Bělorusko	N/I	40	0	5	30	30	65	25	15	5	5	
Kuba	N/I	5	5	15	10	15	30	30	55	45	5	
Total	N/I	105	25	55	60	70	225	290	385	345	95	

⁵⁹ This is to provide a broader context; any nationality may be included in the top five. See Eurostat: First instance decisions on applications by citizenship, age and sex Annual aggregated data (rounded) [migr_asydcfsta]; Total positive decisions, including only refugee status and subsidiary protection, rounded up to the unit of 5.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Total number of <u>negative</u> decisions on asylum applicants (top five nationalities, not limited to visa-free countries)	N/I	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Additional Information <i>(e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)</i>
Ukrajina	N/I	165	70	60	125	185	150	220	445	465	435	TOP 5 dle celkového počtu negativních rozhodnutí za celé období 2008-2017. V jednotlivých letech se tedy tyto státní příslušnosti nemusely umístit mezi 5 nejčastějšími státními příslušnosti s negativním rozhodnutím.
Vietnam	N/I	60	20	20	35	50	55	40	70	70	60	
Turecko	N/I	280	10	10	35	10	15	20	10	10	25	
Mongolsko	N/I	120	95	45	20	25	15	20	15	5	10	
Rusko	N/I	55	15	15	15	40	55	30	35	40	60	
Total	N/I	680	210	150	230	310	290	330	575	590	590	

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Zdroj: Eurostat

Poznámka: Komentáře k tabulce jsou uvedeny v otázce Q1.1.

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 1.2.9: Total number of residence permits applications (all residence permits) by visa-free country⁶⁰

Indicator	Period of interest (2007-2017) <i>(insert all available data or at least 2 years prior and after the visa waiver agreement date)</i>											Data extracted on 11/05/2018
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Additional Information <i>(e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)</i>
Total number of residence permits applications (all residence permits) by visa-free country												
FYROM	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	518	574	672	Žádosti o dlouhodobá víza, dlouhodobý pobyt z území, dlouhodobý pobyt ze zastupitelského úřadu, přechodný pobyt rodinného příslušníka EU, prodloužení dlouhodobého pobytu, prodloužení přechodného pobytu rodinného příslušníka EU, změny účelu, trvalý pobyt.
Montenegro	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	59	62	58	
Serbia	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	885	899	1 288	
Albania	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	141	159	214	
Bosnia and Herzegovina	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	562	476	797	
Moldova	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	1 053	1 096	1 266	
Georgia	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	455	406	450	
Ukraine	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	28 837	24 236	32 461	

⁶⁰ Information to be provided by inserting national data as gathered by competent authorities. Also see Eurostat - Number of first residence permits issued by reason, EU-28, 2008-2016 [migr_resfirst]

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Total	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	32 510	27 908	37 206	
Total number of residence permits applications (all residence permits)⁶¹	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	90 293	83 484	101 340	Pouze cizinci ze třetích zemí

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Poznámka:

Data jsou dostupná za období 2015-2017.

Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR

CELKOVÝ POČET VŠECH ŽÁDOSTÍ O POVOLENÍ K POBYTU POLOŽENÝCH OBČANY ZEMÍ OSVOBOZENÝCH OD VÍZOVÉ POVINNOSTI (Tabulka 1.2.9)

Z dostupných dat nelze mnoho vyvodit. Je zřejmé, že za poslední rok stoupl počet všech žádostí položených státními příslušníky zemí osvobozených od vízové povinnosti, stejně tak však stoupl celkový počet žádostí u všech občanů třetích zemí. Na zvýšený počet mohou mít však vliv i migrační projekty, které představují účinný nástroj podpory migrace vybraných cílových skupin občanů třetích států, na jejichž vstupu a pobytu na území ČR má český stát zvýšený zájem. Cílem migračních projektů je zefektivnění migrační procedury cestou zjednodušení procesu podávání a vyřizování žádostí cizinců o bytová oprávnění nebo povolení k zaměstnání. V roce 2017 nadále pokračovala realizace všech projektů zahájených v předchozích letech a došlo i k vytvoření projektů nových.

⁶¹ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of residence permit applications.

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 1.2.10: Total number of identity document fraud instances by visa-free country⁶²

Indicator	Period of interest (2007-2017) (insert all available data or <u>at least</u> 2 years prior and after the visa waiver agreement date)											Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
FYROM	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	
Montenegro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Serbia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Albania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Bosnia and Herzegovina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Moldova	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Georgia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ukraine	2	4	4	1	13	12	3	9	9	7	5	
Total	4	5	4	1	14	12	3	9	9	7	5	
Total number of identity document fraud instances⁶³	547	239	482	371	446	390	266	358	495	829	1 032	

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

⁶² Information to be provided by inserting national data as gathered by competent authorities.

⁶³ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of identity document fraud instances.

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie, Národní centrum pro kontrolu dokladů

CELKOVÝ POČET ZJIŠTĚNÝCH PŘEDLOŽENÝCH NEREGULÉRNÍCH DOKLADŮ VYDANÝCH STÁTÝ OSVOBOZENÝMI OD VÍZOVÉ POVINNOSTI (Tabulka 1.2.10)

U žádné z osmi zemí nedošlo po zavedení vízové liberalizace k nárůstu předkládaných neregulérních dokladů vydávaných těmito státy. Je však třeba dodat, že tyto počty se netýkají státních příslušností osob, které doklad předkládaly (tyto statistiky viz následující tabulka).

CELKOVÝ POČET OSOB Z BEZVÍZOVÝCH ZEMÍ, KTERÉ SE PROKÁZALY NEREGULÉRNÍMI CESTOVNÍMI DOKLADY NA LETIŠTÍCH ČI VE VNITROZEMÍ (Tabulka 1.2.10b.)

Tabulka 1.2.10b.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
FYROM	0	0	0	2	3	2	1	1	8	1	1
Montenegro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Serbia	1	0	4	1	2	1	1	2	5	0	0
Albania	2	4	2	2	7	6	19	1	16	9	14
Bosnia and Hercegovina	2	2	0	0	0	0	1	0	1	3	1
Moldava	72	50	17	30	22	35	14	8	13	106	147
Georgia	3	4	9	9	8	5	8	3	2	4	7
Ukraine	181	46	54	64	114	88	76	90	151	410	494

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Total	261	106	86	108	156	137	120	105	196	533	664
--------------	------------	------------	-----------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie, Národní centrum pro kontrolu dokladů

Dle tabulky je zřejmé, že v posledních dvou letech došlo k výraznému nárůstu osob z **Ukrajiny** a **Moldavska**, které se prokazovaly neregulárními cestovními doklady ve vnitrozemí nebo na letištích.

Dále dle Zprávy o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR v roce 2017⁶⁴ bylo prokázáno se při hraniční nebo pobytové kontrole neregulárním dokladem jedním z důvodů pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění v roce 2017 (393 důvodů, tj. 6,5 % ze všech důvodů), meziročně evidováno zvýšení (+121 důvodů, tj. +44,5 %). Tento důvod byl zaznamenán zejména u občanů Ukrajiny (288 důvodů) a Moldavska (54 důvodů), přičemž k meziročnímu navýšení došlo především u občanů Ukrajiny (+103 důvodů, tj. +55,7 %).

⁶⁴ Vydána Ministerstvem vnitra.

Impact of visa liberalisation on countries of destination**Section 2: Positive impact of visa liberalisation on (Member) States****National Contribution (max. 6 pages, excluding statistics)**

The aim of this Section is to analyse the positive impact of short-term visa liberalisation on countries of destination (i.e. Member States) and third-country nationals as evidenced by quantitative and qualitative information.

The synthesis report will aim to include infographics and visuals, therefore please take that into account when answering the questions / filling the tables by adding any innovative or visual presentations in your national reports that can carry through into the synthesis report. We also welcome any photos/images which are captioned, relevant and (data) protected with your national contribution.

When answering the questions in this section please consider the statistical data as presented in the tables listed below and detailed in Section 2.2:

Table 2.2.1: Total number of visitors staying in hotels and other accommodation establishments from the visa-free countries;

Table 2.2.2: Total number of first-time residence permit applications received from visa-free country nationals;

Table 2.2.3: Total number of first residence permits issued for remunerated activities reasons to visa-free country nationals;

Table 2.2.4: Total number of first residence permits issued for education reasons to visa-free country nationals;

Table 2.2.5: Total number of first residence permits issued to entrepreneurs (including self-employed persons) from visa-free countries.

If you do not have data as requested in the above tables, please explain why this is the case after each table in the relevant box.

Please do not leave any answer box or table cell blank or empty and insert N/A, NI or 0 as applicable.

SECTION 2.1: DESCRIPTION OF NATIONAL SITUATION

Q2.1. What impact did the visa liberalisation have on your (Member) State? Please provide a short description of your national situation.

Z dostupných dat týkající se žádostí občanů těchto států o první povolení k pobytu či jakékoliv povolení k pobytu po zavedení vízové liberalizace nelze mnoho vyvodit (data jsou dostupná za období 2015-2017). Je zřejmé, že za poslední rok stoupl počet všech žádostí položených státními příslušníky zemí osvobozených od vízové povinnosti, stejně tak však stoupl celkový počet žádostí u všech občanů třetích zemí (tabulka 1.2.9). Na zvýšený počet mohou mít však vliv i migrační projekty, které představují účinný nástroj podpory migrace vybraných cílových skupin občanů třetích států, na jejichž vstupu a pobytu na území ČR má český stát zvýšený zájem. Cílem migračních projektů je zefektivnění migrační procedury cestou zjednodušení procesu podávání a vyřizování žádostí cizinců o pobytová oprávnění nebo povolení k zaměstnání. V roce 2017 nadále pokračovala realizace všech projektů zahájených v předchozích letech a došlo i k vytvoření projektů nových. Dále je dle dostupných statistik (tabulky 2.2.2) zřejmé, že za poslední rok stoupl počet všech prvních žádostí položených na zastupitelských úřadech státními příslušníky zemí osvobozených od vízové povinnosti, stejně tak však stoupl celkový počet prvních žádostí položených na zastupitelských úřadech u všech občanů třetích zemí. Na zvýšený počet mohou mít však vliv i migrační projekty.

Pozitivní dopad vízové liberalizace lze sledovat v tom, že usnadnila zájemcům seznámení se s potenciálním zaměstnavatelem v průběhu bezvízového pobytu, obstarání potřebných formalit a následné podání žádosti na konzulárním úřadu po návratu do domovské země.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Q2.1.1 If applicable, please categorise your answer to **Q2.1** by third country:

Western Balkans - FYROM, Montenegro, Serbia, Albania, Bosnia and Herzegovina:

-

Eastern Partnership - Moldova, Georgia, Ukraine:

Ukrajina

V souvislosti s Ukrajinou proběhla vízová liberalizace v době zvýšeného zájmu českých společností o zaměstnávání ukrajinských pracovníků. V tomto ohledu byla vízová liberalizace v oblasti krátkodobých víz vnímána jako krok podporující tyto tendence.

Přestože po vízové liberalizaci logicky došlo na zastupitelském úřadě Kyjev k poklesu náběru žádostí o schengenská víza, a to o cca 60 %, je třeba zdůraznit, že po vízové liberalizaci nastala na zastupitelském úřadě Kyjev zásadní změna v podílu podávaných žádostí za účelem výdělečné činnosti. Zatímco v 1. čtvrtletí r. 2017 tvořil podíl těchto žádostí na celkovém počtu podaných žádostí o krátkodobá víza 5 %, v období srpen-prosinec 2017 tvořil tento podíl již 64 % a v období leden-květen 2018 tvořily žádosti o pracovní víza kolem 90 % podaných žádostí. Vzhledem ke skutečnosti, že v České republice poptávka po zaměstnancích z Ukrajiny stále přetrvává a na Ukrajině v nejbližším období nelze předpokládat zlepšení ekonomické situace, které by pracovní migraci z Ukrajiny zpomalilo, lze i v roce 2018 odůvodněně očekávat další nárůst náběru žádostí o krátkodobá víza za výdělečným účelem.

Možnost pro cizince nejdříve přicestovat do ČR bezvízově, seznámit se zaměstnavatelem, obstarat si potřebné podklady, a poté se vrátit domů podat na konzulárním úřadu žádost o pracovní vízum způsobuje zvýšený zájem o krátkodobá pracovní povolení. Vízová liberalizace tedy usnadnila administrativní obtíže spojené s obstaráváním podkladů a vyhledáním potenciálního zaměstnavatele. V této oblasti se tedy promítá pozitivní efekt vízové liberalizace.

Q2.2. Did your (Member) State assess the impact of visa liberalisation as positive? If yes, please explain the reasons for your positive assessment and how this was reached (i.e. who was involved in the assessment and how they reached this conclusion). If no, explain why this is the case.

Na základě statistik nelze posoudit.

Dle Ministerstva pro místní rozvoj ČR byl od roku 2012 zaznamenán nárůst příjezdů turistů u většiny evropských zemí. Bohužel se nedá určit, jaká část nárůstu je dopadem vízové liberalizace s danými zeměmi a jaká část nárůstu je způsobena jinými faktory. Změna trendu není u žádné země výrazná. Navíc pozitivní přínosy jsou velmi těžce měřitelné, mohly by se projevit v oblasti cestovního ruchu, avšak, dle informací Ministerstva pro místní rozvoj, tento orgán neprováděl žádnou studii dopadů vízové liberalizace s danými zeměmi na cestovní ruch (rovněž Ministerstvo průmyslu a obchodu nerealizovalo v souvislosti s vízovou liberalizací žádné posouzení jejího dopadu).

Přínos je však určitě zahraničně-politický a ekonomický (informace od zastupitelských úřadů viz níže).

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Jako krátkodobý pozitivní efekt lze vnímat pokles počtu žádostí o krátkodobé vízum na zastupitelském úřadě Kyjev a tím snížení administrativní zátěže, nicméně od července 2017 se počty žádostí již dostaly na stejnou úroveň jako před vízovou liberalizací.

Krátkodobě došlo na některých ZÚ ke snížení zatížení migračních kapacit.

ZKUŠENOSTI ZASTUPITELSKÝCH ÚŘADŮ ČR:**Černá hora**

Z pohledu Černé Hory je přínos vízové liberalizace nesporný. A to především z politických a ekonomických důvodů, kdy díky aktuálně nastavenému režimu není země izolována od ostatních států v regionu.

Gruzie

Vízová liberalizace s Gruzii je chápána jako pozitivní především ze zahraničně-politického hlediska, z tohoto důvodu k ní bylo přikročeno. Zároveň je však na rozsáhlejší a „nepovrchní“ hodnocení všech politických, popř. společenských aspektů příliš brzy.

Moldavsko

Pro občany cestující krátkodobě za účelem turistiky či obchodu/školení apod. bylo uvolnění vízového režimu rozhodně přínosem.

Spolu s vízovou liberalizací však měl být zároveň řešen problém používání dvou pasů. Moldavská legislativa umožňuje občanům Moldavska vlastnit dva platné biometrické pasy zároveň; řada občanů také již získala dvojí občanství (ve vztahu k EU to je zejména moldavské/rumunské - údajně jde až o 400 000 občanů Moldavska dvojí národnosti). Dva biometrické pasy umožňují občanům Moldavska cestovat bezvízově a pracovat načerno, popř. si v mezidobí vyřídit krátkodobé vízum do druhého cestovního průkazu a cestovat opakovaně. Situaci neprospívají ani nefunkční kontrolní systémy na hranicích, které nejsou schopné detekovat stejnou osobu s jiným biometrickým pasem ve vymezeném 180-denním období. Výše uvedeným dochází k porušování principů vízové liberalizace, překračování stanovené doby pobytu, porušování pobytového režimu apod.

Vízová liberalizace vede k hromadnému přesunu pracovní síly do zahraničí (do EU se přesouvá cca 60 % pracovních migrantů, zbývajících 40 % míří do Ruska, Běloruska a na Ukrajinu).

Srbsko

Ano, bezpečnostní i migrační rizika jsou z našeho pohledu minimální, snížilo se zatížení konzulárního odboru úseku zastupitelského úřadu.

Ukrajina

Ačkoliv ukrajinským občanům vízová liberalizace přinesla nesporné usnadnění pohybu do ČR, resp. Schengenu (navazování obchodních styků, krátkodobé studium, poznávání evropských hodnot apod.), a lze tedy konstatovat, že její cíle jsou naplňovány, Generální konzulát Lvov a zastupitelský úřad Kyjev považují za problematické, že dle poznatků, kdy na zastupitelském úřadě působí průběžně i imigrační policejní důstojníci MV ČR, občané Ukrajiny zneužívají bezvízový režim k výdělečným účelům. Poměrně často se tak děje v kombinaci 90 dní práce na základě víza v cestovním dokladu staršího typu, poté 90 dní

Impact of visa liberalisation on countries of destination

na základě biometrického pasu bezvízově a tedy nelegálně. Mnozí z nich v ČR směřují do Ukrajinci založených firem, zabývajících se mnohdy nelegální zprostředkovatelskou činností, které za své zaměstnance neplatí zákonné odvody.

Q2.2.1. Did your collaboration with relevant third countries improve within the field of migration since the introduction of visa liberalisation?⁶⁵ If yes, please provide a short description and specific examples.

Česká republika se účastnila multilaterálního projektu Podpora Moldavské republiky při implementaci Akčního plánu EU-Moldavsko na vízovou liberalizaci v rámci partnerství pro mobilitu, který podporuje provádění akčního plánu EU-Moldavsko o liberalizaci vízového režimu, který byl uzavřen v červnu 2015.

Dle Ředitelství služby cizinecké policie lze říci, že spolupráce se zastupitelskými úřady uvedených zemí je na výborné úrovni, zejména v oblasti vydávání náhradních cestovních dokladů.

Q2.2.2. Did your (Member) State identify specific economic benefits?⁶⁶ If yes, please list them and provide a short description for each.

Dle Ministerstva pro místní rozvoj ČR byl od roku 2012 zaznamenán nárůst příjezdů turistů u většiny evropských zemí. Bohužel se nedá určit, jaká část nárůstu je dopadem vízové liberalizace s danými zeměmi a jaká část nárůstu je způsobená jinými faktory. Dále v této oblasti narážíme na nedostatek relevantních dat způsobených nízkým počtem turistů z daných zemí.

Dle Ministerstva průmyslu a obchodu nebyly identifikovány žádné specifické hospodářské benefity plynoucí ČR z liberalizace vízového režimu v oblasti krátkodobých víz v relaci k dotčeným třetím zemím s výjimkou zjednodušení vstupu turistů z daných zemí do ČR.

Q2.2.3. Did your (Member) State experience a growth in tourism⁶⁷ from third-country nationals under the visa liberalisation regime? If yes, please provide a short description and specific examples.

Please answer this question by making a link with the data presented in Table 2.2.1.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR nemůže k této otázce poskytnout informace z důvodu problému s nedostatkem vstupních dat (jak bylo uvedeno u otázky Q2.2.2).

Dle informací zastupitelských úřadů v jednotlivých státech nedisponují ani tyto úřady potřebnými daty, můžeme však obecně říci, že z většiny zemí k razantnímu nárůstu turismu nedošlo.

Co se týče Ukrajiny, jejichž občané jsou tradičně nejčastější státní příslušností s dlouhodobým pobytovým oprávněním v ČR (ke dni 31. 12. 2017 pobývalo na území

⁶⁵ For example: in cases of return and readmission.

⁶⁶ For example: an increase in direct investments from the respective third countries to your (Member) State.

⁶⁷ For example: third-country national visitors staying in hotels and other accommodation establishments increased.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

117 480 Ukrajinců na povolení delší než 90 dnů), zastupitelské úřady nedisponují údaji o vlivu bezvízového režimu na příliv ukrajinských turistů do ČR. Počet víz za účelem turistiky je v celkovém počtu žádostí zcela mizivý. ČR není z pohledu zastupitelských úřadů ukrajinskými turisty vyhledávanou destinací. Rovněž před zavedením vízové liberalizace se za žádostmi za účelem turistiky skrývaly spíše jiné důvody, což pohovory prováděné se žadateli v mnoha případech potvrzovaly. Turistickým cílem byla často jiná země než ČR (nejčastěji Chorvatsko). Ve stovkách případů byla podchycena falešná či neplatná potvrzení o rezervaci ubytování, rezervaci letenek a bankovních výpisů z účtů. Nepravosti těchto náležitostí si byli žadatelé vědomi a při pohovorech uváděli, že si je obstarali od třetích osob za úplatu.

Q2.2.4. Did your (Member) State experience an impact on its labour market since the introduction of visa liberalisation? If yes, please provide a short description and specific examples, including background information on the link between visa free travel and access to the labour market in the national context.

Please answer this question by making a link with the data presented in Table 2.2.3.

V České republice nemůže cizinec na základě bezvízového styku pracovat na území ČR, jednalo by se o nelegální práci.

K dispozici nejsou informace o tom, zda vízová liberalizace pozitivně ovlivnila trh práce ČR.

Pozitivní dopad vízové liberalizace lze sledovat v tom, že usnadnila zájemcům seznámení se s potenciálním zaměstnavatelem v průběhu bezvízového pobytu, obstarání potřebných formalit a následné podání žádosti na konzulárním úřadu po návratu do domovské země.

Q2.2.5. Did your (Member) State experience a growth in the number of students arriving from third countries since the introduction of visa liberalisation? If yes, please provide a short description and specific examples.

Please answer this question by making a link with the data presented in Table 2.2.4.

Statistiky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy sledují počty studentů podle jejich státního občanství. Následující údaje se vztahují k studentům daného státního občanství ve všech formách studia. Do statistiky nejsou zahrnuti studenti na krátkodobých studijních pobytech, tedy ti, kteří studovali po dobu maximálně 3 měsíců. Je tedy možné popsat jen nepřímý dopad, jde většinou o nárůst dlouhodobých víz nebo dlouhodobých pobytů.

**Počty studentů na českých vysokých školách dle státního občanství
(studenti na dlouhodobých pobytech)**

Rok	FYROM	Černá Hora	Srbsko	Albánie	Bosna a Hercegovina	Moldavsko	Gruzie	Ukrajina
2005	71	1	37	40	43	50	31	623
2006	62	3	100	47	53	60	40	700
2007	64	4	126	48	65	76	54	819
2008	63	7	130	52	93	95	76	1 018

Impact of visa liberalisation on countries of destination

2009	67	13	119	59	113	135	99	1 364
2010	67	12	138	57	108	158	116	1 460
2011	66	13	150	58	109	170	107	1 615
2012	62	14	157	53	110	160	114	1 736
2013	53	14	145	42	111	154	118	1 963
2014	51	13	162	45	99	149	130	2 202
2015	50	16	169	53	95	143	135	2 536
2016	56	16	172	55	91	134	136	2 878
2017	61	21	183	58	91	131	156	3 082

Poznámka: Zelené rámečky znázorňují rok vstupu platnosti vízové liberalizace

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Počty studentů se státním občanstvím **Bývalé jugoslávské republiky Makedonie** s dlouhodobým pobytovým oprávněním studujících v ČR se od vízové liberalizace v roce 2009 mírně snižovaly.

V případě **Černé Hory** lze pozorovat nárůst počtu studentů po vízové liberalizaci, neboť počet studentů se v roce 2009 téměř zdvojnásobil a dále mírně narůstal (v absolutních počtech se však jednalo o nárůst o 6 osob).

U **Srbska** není změna situace po roku 2009 patrná, neboť počty studentů výrazně vzrostly již tři roky před vízovou liberalizací. Počty nicméně kontinuálně narůstají, k čemuž mohla vízová liberalizace přispět.

Počet studentů z **Albánie** se po vízové liberalizaci výrazně nezměnil.

V případě **Bosny a Hercegoviny** počet studentů narostl již před vízovou liberalizací a po několika letech následoval pokles počtu studentů.

Počet studentů z **Moldavska** se po vízové liberalizaci mírně snížil.

U **Gruzie** došlo v roce 2017 k výraznějšímu nárůstu studentů, avšak narůstající trend byl patrný již několik let, a nelze proto určit, do jaké míry tento nárůst zapříčinila vízová liberalizace, která proběhla ve stejném roce.

V případě **Ukrajiny** narůstal počet studentů již před vízovou liberalizací.

Q2.2.6. Did your (Member) State experience a growth of entrepreneurship, including of self-employed persons from third countries since the introduction of visa liberalisation? If yes, please provide a short description and specific examples, including background information on the access to self-employment from visa free regimes in the national context.

Please answer this question by making a link with the data presented in Table 2.2.5.

Je třeba dodat, že cizinci nemohou na území ČR v rámci bezvízového styku podnikat či pracovat bez víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu vydaným pro výdělečnou činnost, jednalo by se o nelegální práci.

Ministerstvo průmyslu a obchodu nezaznamenalo v souvislosti s vízovou liberalizací zvýšený zájem o podnikání v ČR z dotčených zemí. Cizinci ze třetích zemí však mohou

Impact of visa liberalisation on countries of destination

přicestovat bezvívově do ČR, porozhlédnout se v ČR, obstarat potřebné a následně zažádat o dlouhodobé vízum/povolení k pobytu. Díky této možnosti pak mají obecně vhodnější podmínky pro začátek podnikání v ČR.

Q2.2.7. Did your (Member) State experience a growth in trade with third countries since the introduction of visa liberalisation? If yes, please provide a short description and specific examples (i.e. in which sectors / what type of goods or services).

Dle Ministerstva průmyslu a obchodu došlo v případě všech dotčených zemí od okamžiku zavedení vízové liberalizace ze strany EU k nárůstu vzájemné obchodní výměny, s výjimkou Ukrajiny a Gruzie, kde došlo k vízové liberalizaci v roce 2017, a chybí tak relevantní data pro srovnání. V případě ostatních zemí je patrný nárůst obchodní výměny s ČR. Na tento nárůst měly ovšem vliv spíše jiné faktory než vízová liberalizace. Jednalo se především o fakt, že liberalizace proběhla v období vrcholící hospodářské krize nebo v rámci nástupu konjunktury, kdy v následném období vzájemná obchodní výměna pochopitelně rostla. Dalším důležitým faktorem bylo uzavření obchodních dohod s dotčenými zeměmi, což celkově usnadnilo obchod mezi nimi a celou EU.

ZKUŠENOSTI ZASTUPITELSKÝCH ÚŘADŮ ČR:**Albánie**

ZÚ se domnívá, že může přispívat, ale nelze s určitostí identifikovat.

Bosna a Hercegovina

Zastupitelský úřad nemůže objektivně vyhodnotit přímý dopad vízové liberalizace na vývoj obchodních vztahů mezi oběma zeměmi. Je třeba vzít v úvahu také další faktory, např. globální ekonomickou krizi, Dohodu o zamezení dvojího zdanění (v r. 2010), apod. Lze však konstatovat, že v r. 2011 došlo k významnému navýšení obchodní bilance a následně v roce 2012 k jejímu prudkému propadu.

Černá hora

Obchodní bilance mezi ČR a Černou Horou za rok 2017 byla 39 933 tisíc EUR – což odpovídá průměru za poslední 4 roky. Je pravděpodobné, že pozitivně se na tomto čísle promítla i vízová liberalizace.

Gruzie

Zastupitelský úřad nezaznamenal výraznější trend (dovozy z Gruzie od vízové liberalizace spíše klesají). Krátkodobá víza však obecně nejsou překážkou obchodu. Nedá se tedy očekávat, že případný růst zahraničního obchodu byl/je způsoben vízovou liberalizací.

Bývalá jugoslávská republika Makedonie

Ne a to zcela jednoznačně, protože nárůst obchodu začal až od roku 2015.

Moldavsko

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Nárůst vzájemné obchodní výměny mezi ČR a Moldavskem s vízovou liberalizací nesouvisí. Trvalý růst je způsoben ekonomickým oživením a pozitivním vývojem na moldavském trhu.

Srbsko

V posledních 5-6 letech se zvyšuje obrat oboustranného obchodu, nicméně tento růst je přičítán spíše růstu globální a zejména evropské ekonomiky. Domníváme se, že nelze vysledovat přímou souvislost mezi bezvízovým režimem a zvýšením obchodu.

Ukrajina

ZÚ nedisponují údaji o vlivu bezvízového režimu na růst obchodních vztahů, obecně se podnikatelské subjekty z ČR staví k ukrajinským partnerům nadále s opatrností (nestabilní bankovní sektor, celní překážky apod.).

Q2.2.8. What other benefit (or positive impact) was identified by your (Member) State in relation to visa liberalisation that was not already captured in the previous questions, if applicable?⁶⁸

ZKUŠENOSTI ZASTUPITELSKÝCH ÚŘADŮ ČR:**Ukrajina**

Jisté omezení činnosti třetích osob/subjektů, jež se zabývaly přípravou (zpravidla falšovaných) podkladů k podání žádosti o vízum.

⁶⁸ For example: agreements with third countries for exchange of students, scholars; social benefits (social assistance, social trust and cooperation).

Impact of visa liberalisation on countries of destination**SECTION 2.2 : STATISTICAL INFORMATION**

Please provide, to the extent possible, the following statistics (with their source) along with, if necessary, an explanatory note to interpret them in particular when the statistics provided are partial, had to be estimated (e.g. on the basis of available statistics that differs from the below, or of first-hand research) or when they reflect any particular trends (e.g. a change in policy). If statistics are not available, please try to indicate an order of magnitude and why they are not available. When available, statistics from Eurostat should be used and presented annually covering the period between 2008 and 2017 inclusive. For year 2007, national data should be provided, if available.

At a minimum please provide data two years before and after the waiver agreement date for each third country (as highlighted in green in each table). Ideally, the study aims to present data for the whole period if available (e.g. from Eurostat).

When filling in the tables please do not leave blank cells and follow these conventions:

N/A – not applicable, in cases where the question is not applicable to your (Member) State please insert N/A in relevant cells.

NI – no information, in cases where there is no data available please insert NI in relevant cells.

0 – insert 0 whenever you have collected data and the result was 0.

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 2.2.1: Total number of visitors staying in hotels and other accommodation establishments from the visa-free countries⁶⁹

Indicator	Period of interest (2007-2017)											Additional Information (e.g. data source, explanation of trends and numbers for the indicator)
	<i>(insert all available data or at least 2 years prior and after the visa waiver agreement date)</i>											
Total number of visitors staying in hotels and other accommodation establishments from the visa-free countries	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
FYROM	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Montenegro	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Serbia and Montenegro⁷⁰	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	28 944	31 263	35 018	44 896	42 325	38 877	
Albania	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Bosnia and Herzegovina	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Moldova	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Georgia	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Ukraine	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	133 366	144 440	115 811	104 113	120 501	147 570	
Total	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	162 310	175 703	150 829	149 009	162 826	186 447	

⁶⁹ Information to be provided by inserting national data as gathered by competent authorities.

⁷⁰ Příjezdy z těchto zemí jsou Českým statistickým úřadem evidovány společně.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Total number of visitors staying in hotels and other accommodation establishments⁷¹	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	7 647 044	7 851 865	8 095 885	8 706 913	9 321 440	10 160 468	Všichni nerezidenti tedy osoby ze všech zemí světa kromě ČR.
---	-----	-----	-----	-----	-----	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	-------------------	--

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the box below:

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj

CELKOVÝ POČET NÁVŠTĚVNÍKŮ Z BEZVÍZOVÝCH ZEMÍ POBÝVAJÍCÍCH V HOTELÍCH ČI JINÝCH UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍCH V ČR V OBDOBÍ 2012-2017 (Tabulka 2.2.1)

Data týkající se pobytu cizinců ze třetích zemí osvobozených od vízové povinnosti jsou dostupná pouze od roku 2012 (kdy provedl Český statistický úřad metodickou změnu) a u bezvízových zemí pouze u občanů **Ukrajiny**, a dále **Srbska a Černé hory** (příjezdy z těchto dvou zemí jsou Českým statistickým úřadem evidovány společně). Zbývajících pět států je zařazeno do jedné skupiny označené jako "ostatní evropské země". Dostupná jsou pak dále i **data za všech osm zemí osvobozených od vízové liberalizace dohromady** a **data za všechny navštěvníky z celého světa (kromě občanů ČR) pobývající v ČR v hromadných ubytovacích zařízeních**.

U **Srbska a Černé hory** došlo k vízové liberalizaci v roce 2009. Jelikož jsou data k ubytovacím zařízením dostupná až od roku 2012, není možné je vztahovat k procesu vízové liberalizace. Od roku 2012 stoupal počet návštěvníků z těchto zemí. Nedá se však říci, že by se jednalo o kontinuální nárůst. Nejvíce bylo ubytovaných cizinců z těchto zemí v roce 2015, následně se počty snížily o pár tisíc osob.

U občanů **Ukrajiny** máme dostupná data pět let před zavedením vízové liberalizace. V období 2012-2016 bylo nejvíce cizinců z Ukrajiny ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních v roce 2013, a to 144 440 osob. V roce 2017 pak došlo k nárůstu ubytovaných Ukrajinců. Za loňský rok dosáhl jejich počet 147 570 osob.

Stejně tak u **všech osmi vízově liberalizovaných zemí dohromady můžeme sledovat v roce 2017 nejvyšší počet ubytovaných za 6 let**.

⁷¹ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of tourism visitors staying in hotels and other accommodation establishments.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Nutno podotknout, že u **všech návštěvníků z celého světa (kromě občanů ČR) ubytovaných v ČR** za posledních 6 let můžeme pozorovat kontinuální nárůst jejich počtu. Od roku 2012 do roku 2017 stoupl jejich počet o více jak 2,5 milionu (v roce 2017 celkový počet **10 160 468 osob**). Nejen tedy u součtu osob z bezvízových zemí, ale u všech cizích státních příslušníků ubytovaných v ČR za poslední rok došlo k významnému nárůstu.

Konkrétnější závěry z málo dostupných dat však není možné vytvořit.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Table 2.2.2: Total number of first-time residence permit applications received from visa-free country nationals⁷²

Indicator	Period of interest (2007-2017)											Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)
	(insert all available data or <u>at least</u> 2 years prior and after the visa waiver agreement date)											
Total number of first-time residence applications received from the respective visa-free country	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
FYROM	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	309	387	467	Žádosti o dlouhodobá víza, dlouhodobý pobyt ze zastupitelského úřadu, přechodný pobyt rodinného příslušníka, trvalý pobyt (vše podáno na ZÚ)
Montenegro	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	42	38	30	
Serbia	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	482	571	944	
Albania	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	89	107	139	
Bosnia and Herzegovina	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	381	330	581	
Moldova	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	604	802	910	
Georgia	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	200	221	262	
Ukraine	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	12 636	12 409	18 895	
Total	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	14 743	14 865	21 928	

⁷² Information to be provided by inserting national data as gathered by competent authorities.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Total number of first-time residence applications⁷³	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	42 262	44 258	57 169	Pouze cizinci ze třetích zemí
---	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	---------------	---------------	---------------	-------------------------------

**Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).*

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Poznámky:

Data jsou dostupná za období 2015-2017.

Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR

CELKOVÝ POČET VŠECH PRVNÍCH ŽÁDOSTÍ O POVOLENÍ K POBYTU PODANÝCH NA ZÚ OBČANY ZEMÍ OSVOBOZENÝCH OD VÍZOVÉ POVINNOSTI (Tabulka 2.2.2)

Z dostupných dat nelze mnoho vyvodit. Je zřejmé, že za poslední rok stoupl počet všech prvních žádostí o povolení k pobytu položených na zastupitelských úřadech státními příslušníky zemí osvobozených od vízové povinnosti, stejně tak však stoupl celkový počet prvních žádostí položených na zastupitelských úřadech u všech občanů třetích zemí. Na zvýšený počet mohou mít však vliv i migrační projekty, zejména u Ukrajiny.

⁷³ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of first-time temporary residence applications.

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 2.2.3: Total number of first residence permits issued for remunerated activities reasons to visa-free country nationals⁷⁴

Indicator	Period of interest (2007-2017) (insert all available data or <u>at least</u> 2 years prior and after the visa waiver agreement date)											Data extracted on 11/05/2018
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)
Total number of permits issued for remunerated activities reasons to visa-free country nationals												
FYROM	N/I	484	158	90	23	112	92	99	173	257	215	
Montenegro	N/I	1	4	0	0	2	6	2	6	10	6	
Serbia	N/I	124	72	48	13	138	136	118	316	485	411	
Albania	N/I	10	7	1	0	12	6	3	14	26	27	
Bosnia and Herzegovina	N/I	704	112	34	6	263	121	109	325	410	417	
Moldova	N/I	3178	1021	673	83	494	330	194	354	579	494	
Georgia	N/I	109	57	58	9	32	58	31	50	63	67	
Ukraine	N/I	15 605	4 069	7 057	1 657	10 914	9 324	5 029	8 051	7 607	9 768	
Total	N/I	20 215	5 500	7 961	1 791	11 967	10 073	5 585	9 289	9 437	11 405	
Total number of permits issued for remunerated activities reasons⁷⁵	N/I	43 282	11 312	11 606	3 315	17 888	18 263	11 083	19 931	23 097	23 426	Data za 2017 poskytnuta dle metodiky Eurostatu.

⁷⁴ See Eurostat: Number of first residence permits issued by reason, EU-28, 2008-2016 [migr_resfirst]

⁷⁵ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of permits issued for remunerated activities reasons.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Zdroj: Eurostat

CELKOVÝ POČET UDĚLENÝCH PRVNÍCH POVOLENÍ K POBYTU ZA ÚČELEM VÝDĚLEČNÝCH AKTIVIT PODANÝCH NA ZÚ OBČANY ZEMÍ OSVOBOZENÝCH OD VÍZOVÉ POVINNOSTI (Tabulka 2.2.3)

Z dostupných statistik je možné pozorovat velký nárůst udělených prvních povolení k pobytu za účelem výdělečných aktivit pro osoby ze zemí osvobozených od vízové povinnosti v posledních třech letech (2015-2017). Stejně tak je ale patrný velký nárůst udělených prvních povolení k pobytu za účelem výdělečných aktivit u všech občanů třetích zemí za poslední tři roky (i když u obou kategorií počty udělených povolení za období 2012-2013 dosahovaly velmi vysokých hodnot). Nejvíce udělených povolení za tímto účelem bylo u obou zmiňovaných skupin v roce 2017. V roce 2017 začala platit vízová liberalizace pro **Ukrajinu** a **Guzii**, a právě v tomto roce byl u obou těchto státních příslušníků zaznamenán nejvyšší počet udělených povolení k pobytu za účelem výdělečných aktivit. U Gruzie se jednalo v absolutních počtech jen o jednotkový nárůst, u Ukrajiny došlo k meziročnímu procentuálnímu nárůstu o více než 22 %. Zejména u Ukrajiny je nárůst způsoben migračním projektem "Režim Ukrajina". Je však nutné připomenout, že přibližně stejný počet vydaných povolení (i vyšší) byl v případě Ukrajiny vydán před vypuknutím krize a pouze v roce 2013 se dostal na hodnoty kolem 5 500 vydaných povolení. Navíc, jak již bylo výše uvedeno, nejednalo se o nárůst jen u občanů ze zemí s vízovou liberealizací, ale u všech státních příslušníků třetích zemí.

*Please note that Total is not extra-EU nationalities, but all nationalities including unkonw data, stateless and recognised non-citizens. Extra-EU not available on Eurostat f

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 2.2.4: Total number of first residence permits issued for education reasons to visa-free country nationals⁷⁶

Indicator	Period of interest (2007-2017)											Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)
	<i>(insert all available data or <u>at least</u> 2 years prior and after the visa waiver agreement date)</i>											
Total number of permits issued for education reasons to visa-free country nationals	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
FYROM	N/I	35	20	24	29	35	8	16	33	45	25	
Montenegro	N/I	3	4	8	7	12	8	8	16	26	34	
Serbia	N/I	20	26	31	71	71	76	56	113	120	65	
Albania	N/I	14	14	22	17	12	19	22	52	55	65	
Bosnia and Herzegovina	N/I	36	27	35	32	46	35	23	52	67	60	
Moldova	N/I	42	29	26	32	34	32	35	73	84	33	
Georgia	N/I	32	49	53	38	37	51	59	139	173	107	
Ukraine	N/I	245	224	337	283	516	512	712	1 649	1 947	1 045	
Total	N/I	427	393	536	509	763	741	931	2 127	2 517	1 434	
Total number of permits issued for education reasons⁷⁷	N/I	4 220	4 142	5 153	4 988	6 381	6 215	6 030	13 658	17 099	11 078	Data za 2017 poskytnuta dle metodiky Eurostatu.

⁷⁶ See Eurostat: Number of first residence permits issued by reason, EU-28, 2008-2016 [migr_resfirst]

⁷⁷ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of permits issued for education reasons.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Zdroj: Eurostat

CELKOVÝ POČET UDĚLENÝCH PRVNÍCH POVOLENÍ K POBYTU ZA ÚČELEM STUDIA PODANÝCH NA ZÚ OBČANY ZEMÍ OSVOBOZENÝCH OD VÍZOVÉ POVINNOSTI (Tabulka 2.2.4)

Z dostupných statistik je možné pozorovat velký nárůst udělených prvních povolení k pobytu za účelem studia pro osoby ze zemí osvobozených od vízové povinnosti v posledních třech letech (2015-2017). Stejně tak je ale patrný velký nárůst udělených prvních povolení k pobytu za účelem studia u všech občanů třetích zemí za poslední tři roky v porovnání s předchozím obdobím. Nejvíce udělených povolení za účelem studia bylo u obou zmiňovaných skupin v letech 2015 a 2016, v roce 2017 došlo k poklesu. U Ukrajiny a Gruzie se jednalo právě o rok, kdy začala platit vízová liberalizace.

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 2.2.5: Total number of first residence permits issued to entrepreneurs (including self-employed persons) from visa-free countries⁷⁸

Indicator	Period of interest (2007-2017)											Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)
	<i>(insert all available data or at least 2 years prior and after the visa waiver agreement date)</i>											
Total number of first residence permits issued for entrepreneurs (including self-employed persons) from visa-free countries	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
FYROM	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	5	4	3	
Montenegro	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	0	0	1	
Serbia	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	8	3	6	
Albania	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	2	1	0	
Bosnia and Herzegovina	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	0	2	2	
Moldova	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	0	0	0	
Georgia	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	0	0	1	
Ukraine	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	35	22	20	
Total	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	50	32	33	
Total number of first residence permits issued	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	742	661	756	Narodní metodika – dlouhodobá víza a dlouhodobý pobyt ze zastupitelského úřadu za účelem

⁷⁸ Information to be provided by inserting national data as gathered by competent authorities.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

for entrepreneurs (including self-employed persons) ⁷⁹												OSVČ (osoby samostatně výdělečně činné) a podnikání
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Poznámka:

Data jsou dostupná za období 2015-2017.

Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR

CELKOVÝ POČET UDĚLENÝCH PRVNÍCH POVOLENÍ K POBYTU ZA ÚČELEM PODNIKÁNÍ (VČETNĚ OSOB SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNÝCH) NA ZÚ PRO OSOBY ZE ZEMÍ OSVOBOZENÝCH OD VÍZOVÉ POVINNOSTI (Tabulka 2.2.5)

K dispozici jsou pouze omezená data. Dle statistik je možné vyčíst, že celkové počty prvních povolení k pobytu (o něž bylo požádáno na ZÚ) za účelem podnikání u osob ze zemí osvobozených od vízové povinnosti se za poslední dva roky snížily. Kromě **Bosny a Hercegoviny** došlo u všech zemí **západního Balkánu** k poklesu. Co se týče zemí východního partnerství, za poslední tři roky neobdržel na zastupitelském úřadě žádný občan **Moldavska** povolení k pobytu za účelem podnikání či osoby samostatně výdělečně činné. Pouze jeden občan **Gruzie** obdržel za celé tříleté období v roce 2017 toto povolení. U občanů **Ukrajiny** došlo rovněž k poklesu (v roce 2015 se jednalo o 35 povolení, v roce 2017 o 20 povolení). Naopak, počítáme-li všechny občany třetích zemí, za poslední rok došlo k mírnému nárůstu, i když se udělená povolení za poslední tři roky pohybovala ve stabilním rozmezí 600-750 povolení.

⁷⁹ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of first residence permits issued for entrepreneurs (including self-employed persons).

Impact of visa liberalisation on countries of destination**Section 3: Challenges of visa liberalisation on (Member) States****National Contribution (max. 6 pages, excluding statistics)**

The aim of this Section is to investigate migratory risks since the introduction of visa-free regimes and the differences in the capacity of (Member) States to meet emerging challenges after the visa-free regimes were established as evidenced by quantitative and qualitative information.

The synthesis report will aim to include infographics and visuals, therefore please take that into account when answering the questions / filling the tables by adding any innovative or visual presentations in your national reports that can carry through into the synthesis report. We also welcome any photos/images which are captioned, relevant and (data) protected with your national contribution.

When answering the questions in this section please consider the statistical data as presented in the tables listed below and detailed in Section 3.2:

Table 3.2.1: Total number of nationals from the visa-free countries refused entry at the external borders;

Table 3.2.2: Total number of return decisions issued to nationals from the visa-free countries;

Table 3.2.3: Total number of voluntary returns (all types) by nationals of visa-free countries;

Table 3.2.4: Total number of forced returns by visa-free country;

Table 3.2.5: Total number of nationals from the visa - free countries found in illegal employment;

Table 3.2.6: Total number of smuggled persons from the visa-free countries (final court rulings);

Table 3.2.7: Total number of trafficked persons from the visa-free countries (final court rulings);

Table 3.2.8: Total number of identified facilitators of unauthorised entry, transit and residence from the visa-free countries (final court rulings);

Table 3.2.9: Total number of nationals found to be illegally present from the visa-free countries;

Table 3.2.10: Total number of overstayers from the visa-free countries.

If you do not have data as requested in the above tables, please explain why this is the case after each table in the relevant box.

Please do not leave any answer box or table cell blank or empty and insert N/A, NI or 0 as applicable.

SECTION 3.1 : DESCRIPTION OF NATIONAL SITUATION

Q3.1. Did your (Member) State face certain challenges (if any) since the introduction of visa liberalisation? Please provide a short description of your national situation.

Please answer this question by making a link with the data presented in Section 3.2, while specific challenges can be detailed in sub-questions **Q3.1.2** to **Q3.1.7**.

Národní centrála proti organizovanému zločinu nevede žádné statistické ukazatele na základě kterých by bylo možné charakterizovat, jakou měrou se zrušení vízové povinnosti promítlo do bezpečnostní situace v ČR. Obecně lze říci, že z pohledu Národní centrály proti organizovanému režimu se u vedených trestních řízení na úseku problematiky nelegální migrace či obchodu s lidmi zrušení vízové povinnosti nepromítlo. Podíl osob, které v těchto řízeních procházejí, je z hlediska uvedených státních příslušností konstantní, nedošlo k zásadnímu výkyvu, což neznamená, že k němu nemůže (vzhledem k aktuálním a stále se měnícím sociálním, vojenským a politickým podmínkám v jednotlivých zemích) dojít. Nicméně zejména občané Ukrajiny jsou často řešeni jako nelegální zaměstnanci bez patřičného pracovního povolení, což potvrzují i zkušenosti dalších aktérů (viz text níže).

Bezvízový styk pro občany států Makedonie, Černé hory, Srbska, Albánie, Bosny a Hercegoviny, Moldávie, Gruzie a Ukrajiny není určen pro účely vykonávání ekonomické

Impact of visa liberalisation on countries of destination

činnosti na území České republiky. Občané uvedených států, kteří přijíždějí do ČR na krátkodobé pobyty za výtěžným účelem, musí nadále žádat na zastupitelském úřadu ČR o vízum k pobytu do 90 dnů standardním způsobem. Z výše uvedeného nemá tudíž vízová liberalizace na trh práce ČR přímý pozitivní/negativní dopad. Negativním jevem však může být zneužívání bezvízového styku k vykonávání práce tzv. na černo - bez potřebných oprávnění.

Dle Ministerstva vnitra a Ředitelství služby cizinecké policie čelí Česká republika v souvislosti s vízovou liberalizací pro občany Ukrajiny a Moldavska významnému nárůstu zneužívání padělaných průkazů totožnosti členských států zemí EU (zejména Rumunska, Litvy, Lotyšska, Estonska, Polska, Bulharska, Slovenska a Slovinska) především k nelegálnímu zaměstnávání na území ČR. Občané Ukrajiny a Moldavska od samotného počátku zneužívají bezvízový styk k tomu, aby na území České republiky vykonávali nelegální zaměstnání. A aby obešli pravidla platná na českém trhu práce, vydávají se za občany členských států EU a struktury ukrajinského organizovaného zločinu jim pro tento účel prodávají padělané doklady totožnosti členských států EU, kterými se tyto občany Ukrajiny a Moldavska prokazují zaměstnavatelům.

Dotčení občané Ukrajiny a Moldavska se pak těmito padělanými doklady prokazují i při kontrolách organizovaných Policií České republiky nebo jinými kompetentními státními orgány (viz tabulka 1.2.10b.). Tím se dopouštějí trestného činu "padělaní a pozměnění veřejné listiny" podle ustanovení § 348 zákona č. 40/2009 Sb. trestního zákoníku.

V důsledku výše uváděných nelegálních aktivit došlo na území České republiky k výraznému rozšíření nebezpečnějších forem nelegálního zaměstnávání cizinců.

Co se týče drogové trestné činnosti, podle Národní protidrogové centrály jsou u zemí západního Balkánu největší změny pozorovány u **srbských občanů** (více viz bod 3.1.1.).

Po zrušení vízové povinnosti nebyl téměř u žádné bezvízové země zaznamenán výraznější nárůst počtu osob, jímž byl na vnějších hranicích ČS (letišťích) odmítnut vstup na území (v některých letech naopak došlo k poklesu osob). Pouze u občanů Makedonie byl rok po vstupu platnosti bezvízového styku zaznamenán více než 100 % nárůst, v absolutních počtech se však jednalo o 13 osob.

U žádné země nedošlo v roce vstupu platnosti bezvízového režimu či následující roky k výraznému nárůstu nucených návratů občanů těchto zemí. Ve všech případech se jednalo o maximálně nárůst v řádu jednotek.

Q3.1.1 If applicable, please categorise your answer to **Q3.1** by third country:

Western Balkans - FYROM, Montenegro, Serbia, Albania, Bosnia and Herzegovina:

Dle Národní centrály proti organizovanému zločinu jsou zaznamenávány v poslední době operativní informace o zvýšeném pohybu pachatelů trestné činnosti v rámci ČR a EU, a to zejména ze **Srbska, Albánie a Bosny a Hercegoviny**, v oblasti páchaní zvláště závažné trestné činnosti ve formě loupeží, obchodu s omamnými a psychotropními látkami a legalizace výnosů z trestné činnosti.

U zemí západního Balkánu jsou nejmarkantnější změny pozorovány u **srbských občanů**. Jejich zapojení do pěstování konopí metodou „indoor cultivation“ na území ČR, výroba marihuany z tohoto konopí a vývoz marihuany do jiných zemí EU a investování zisků z této činnosti v Srbsku představují výraznou změnu na české nelegální drogové scéně a výrazný problém. Na druhou stranu je třeba konstatovat dobrou spolupráci se srbskými policejními orgány při vyšetřování takových případů a jejich aktivní přístup ke spolupráci.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

V Bývalé jugoslávské republice Makedonii nadále představují hlavní problém **makedonští občané albánského etnického původu**, kteří se na území ČR zapojují do nelegálního obchodu s drogami. Spolupráci s makedonskými policejními orgány zde lze označit za uspokojuvou.

V **Bosně a Hercegovině** byl rovněž zaznamenán v posledních letech určitý nárůst počtu občanů této země zapojených do drogové trestné činnosti v souvislosti s ČR. Při projektu MV ČR orientovaném na západní Balkán vyslala ČR mimo jiné odborníky do Bosny a Hercegoviny, kde došlo k navázání přímých styků s tamními policejními orgány v této oblasti. Spolupráce funguje, i když je ovlivněna existencí tří velice autonomních etnických celků v rámci této země.

O neklidné situaci v drogové oblasti v **Černé Hoře**, kde během dubna 2018 došlo k významným násilným incidentům spojeným s obchodem s drogami, jsme informováni. Nicméně v ČR představuje zatím aktivita občanů Černé Hory v obchodu s drogami spíše okrajový problém.

Rovněž občané **Albánie** nepředstavují na české nelegální drogové scéně zásadní problém na rozdíl například od občanů sousedního Kosova. Spolupráce s albánskou policií je na dobré úrovni zejména s ohledem na umístění českého policejního styčného důstojníka v Tiraně.

Eastern Partnership - Moldova, Georgia, Ukraine:

V souvislosti se zrušením vízové povinnosti pro **státy tzv. Východního partnerství** byl zaznamenán zvýšený pohyb pachatelů trestné činnosti v rámci ČR a dalších států EU a to jak ve formě cílové či tranzitní země. Jako důvod zvýšeného pohybu těchto defektních osob lze konstatovat jejich zájem o obsazení teritoria ČR (EU) a to buď to jako nových destinací pro páchaní různorodé trestné činnosti či jako návrat na území, kde v minulosti páchali trestnou činnost za kterou byly tyto osoby pravomocně odsouzeny či správními orgány vyhoštěny apod. Jedná se především o kriminálně závadové osoby, které se dopouštějí násilné trestné činnosti, majetkové trestné činnosti, hospodářské trestné činnosti, trestné činnosti na úseku omamně psychotropních látek apod. a to především ve formě účasti na organizované zločinecké skupině.

U zemí Východního partnerství byl zaznamenán výskyt zapojení **moldavských občanů** do nelegálního obchodu s drogami na území ČR. Dříve se v této souvislosti moldavští občané vyskytovali jen velmi zřídka. Rovněž moldavské policejní orgány v tomto ohledu dobře spolupracují při vyšetřování.

Ukrajina představuje do určité míry specifický problém v oblasti drogové trestné činnosti spojené s ČR. Velmi početná ukrajinská komunita v ČR představuje dlouhodobě dobrý základ pro zapojení ukrajinských občanů do obchodu s drogami. Ukrajinci tvoří nejpočetnější minoritu na území ČR, a to jak z důvodu levné pracovní síly, tak rovněž příležitosti páchat trestnou činnost ve formě pašování různých nelegálních komodit (omamných a psychotropních látek, cigaret, zbraní a dalších nelegálních komodit), poskytování a provozování prostituce a jiného druhu trestné činnosti. Kriminálně závadové osoby z Ukrajiny ve formě organizovaných zločineckých skupin tyto formy trestné činnosti organizují, páchají a mají pod kontrolu a rovněž z těchto forem různorodé trestné činnosti generují svůj zisk ve prospěch organizovaných zločineckých skupin, který následně na území ČR (EU) legalizují ve formě pořizování movitého a nemovitého majetku, zakládání různých obchodních společností apod. Na rozdíl od dřívější situace je ovšem spolupráce s ukrajinskou stranou slabší. Zjevně je to zaviněno tím, že ukrajinské orgány vymáhající

Impact of visa liberalisation on countries of destination

právo se soustředí pochopitelně více na problémy spojené s ozbrojeným konfliktem na východě země a tudíž na problémy typu obchodu s drogami zřejmě nezbyvá příliš kapacit.

Gruzie představuje v kontextu drogové trestné činnosti spojené s ČR okrajový problém.

U občanů **Moldavska** a **Ukrajiny** je registrováno především zneužívání účelu pobytu k nelegálnímu zaměstnání a zapojení do trestné činnosti v souvislosti s nelegální migrací včetně padělání a pozměňování cestovních dokladů a jejich zneužívání (viz tabulka 1.2.10b).

U občanů **Moldavska** dochází k zneužívání dvou biometrických pasů k překračování pobytů v schengenské zóně. Moldavská legislativa umožňuje občanům Moldavska vlastnit dva platné biometrické pasy zároveň; řada občanů také již získala dvojí občanství (ve vztahu k EU to je zejména moldavské/rumunské - údajně jde až o 400 000 občanů Moldavska dvojí národnosti). Dva biometrické pasy umožňují občanům Moldavska cestovat bezvízově a pracovat načerno, popř. si v mezidobí vyřídit krátkodobé vízum do druhého cestovního průkazu a cestovat opakovaně. Situaci neprospívají ani nefunkční kontrolní systémy na hranicích, které nejsou schopné detekovat stejnou osobu s jiným biometrickým pasem ve vymezeném 180-denním období. Výše uvedeným dochází k porušování principů vízové liberalizace, překračování stanovené doby pobytu, porušování pobytového režimu apod. Problém je však i na straně zaměstnavatelů v ČR, kteří umožňují nelegální práci občanů Moldavska po opakovaně krátkodobá období, kdy střídají pobyty se dvěma pasy a dvěma krátkodobými vízy ročně. Obrovským problémem od loňského roku je nárůst sítě zprostředkovatelů v ČR i v Moldavsku. V ČR k tomu došlo zejména přijetím zákona č. 222/2017 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Do Moldavska po vízové liberalizaci zaměřily organizované skupiny, kdy hlavní zprostředkovatelé pracovních pobytů pocházejí z Ukrajiny (Ruska) a v obchodu s lidmi vidí příležitost k rychlému zbohatnutí. Obchod s lidmi šetří místní Policie ve spolupráci s Policií ČR.

Žadatelé z **Ukrajiny** zpočátku preferovali udělení víza do původních nebiometrických cestovních dokladů, aniž by stáli o cestu bez víza s biometrickým pasem. Důvodem byly obavy z hraniční kontroly, jejíž průběh očekávali snadnější v případě cesty s vízem. U cestování s biometrickým pasem vyjadřovali obavy, že nebudou schopni spolehlivě prokázat účel cesty či finanční zajištění. Mnozí z nich se navíc domnívali, že liberalizace je dočasná a dlouho „nevydrží“. Později se snažili spekulativně kombinovat vízový a bezvízový pobyt doufajíc, že se tak vyhnu pravidlu 90 dní v rámci 180 dní. Občané Ukrajiny zneužívají bezvízový režim k výdělečným účelům poměrně často formou kombinace 90 dní práce na základě víza v cestovním dokladu staršího typu, poté 90 dní na základě biometrického pasu bezvízově a tedy nelegálně. Mnozí z nich i v ČR směřují do Ukrajinci založených firem, zabývajících se mnohdy nelegální zprostředkovatelskou činností, které za své zaměstnance neplatí zákonné odvody. V případě Ukrajiny stagnuje aktivní spolupráce s orgány vymáhajícími právo. Jedná se však především o důsledek celkové vnitropolitické situace na Ukrajině.

Q3.1.2 Did your (Member) State encounter a rise in illegal employment since the introduction of visa liberalisation? If yes, please provide a short description and specific examples.

Please answer this question by making a link with the data presented in Table 3.2.5.

CELKOVÝ POČET OSOB ZE ZEMÍ VÍZOVÉ LIBERALIZACE ODHALENÝCH PŘI NELEGÁLNÍ PRÁCI V OBDOBÍ 2015-2017 (Tabulka 3.2.5)

Za celý rok 2017, tedy k 31. 12. 2017, bylo vykonáno celkem 9 707 kontrol zaměřených na nelegální zaměstnávání a bylo zjištěno při nelegální práci **1 917** cizinců ze třetích zemí (cizinci ze všech zemí mimo EU). V roce **2017 tak byl oproti roku 2016 zaznamenán**

nárůst počtu cizinců ze zemí mimo EU vykonávajících nelegální práci. Meziroční nárůst byl zaznamenán i v roce 2016. Tento stoupající trend je možné přičítat současné ekonomické situaci, která má za následek hlad zaměstnavatelů po pracovní síle a tím pádem neustále se zvyšující počty cizinců na trhu práce. Roku v ruce s tím průběžně stále klesá míra nezaměstnanosti v ČR. Je však třeba i dodat, že v posledním sledovaném roce 2017 stoupl rovněž počet kontrol ze strany Státního úřadu inspekce práce a tudíž za nárůstem zachycených osob může stát i právě zmiňovaný zvýšený počet kontrol (meziročně proběhlo v roce 2017 o 399 více kontrol zaměřených na nelegální zaměstnávání osob)⁸⁰. Navíc, je třeba brát v úvahu, že z uvedených dat (tabulka 3.2.5) nedokážeme určit, jaký podíl osob zachycených při nelegální práci přišel do ČR na základě bezvízového styku, tedy jaký dopad měl bezvízový styk na nelegální práci.

Data týkající se nelegální práce cizinců pocházejících ze zemí vízové liberalizace nejsou příliš dostupná. Ministerstvo práce a sociálních věcí disponuje daty od roku 2015.

Celkově počet všech občanů ze zemí vízové liberalizace zjištěných při nelegální práci poslední dva roky významně stoupal. V roce 2015 bylo odhaleno 617 osob, v roce 2016 1 192 osob a v roce 2017 už 1 729 osob.

U zemí **západního Balkánu** nepozorujeme za poslední tři roky výraznější počty osob odhalených při nelegální práci v ČR. Nejvíce osob bylo zjištěno ze **Srbska** v roce 2016, a to 37 osob. V ostatních letech a u ostatních státních příslušností se počty nepřehouply přes 13 osob za rok. Žádný občan **Černé hory** nebyl odhalen za poslední tři roky při nelegální práci v ČR a co se týče občanů **Bosny a Hercegoviny**, pouze jedna osoba byla zjištěna v roce 2016.

Velmi omezeně lze popsat situaci za **Moldavsko**, u kterého došlo k vízové liberalizaci v dubnu 2014, a u **Gruzie a Ukrajiny**, u kterých došlo k vízové liberalizaci v březnu 2017.

Počet **Moldavanů** zjištěných při nelegální práci od roku 2015 do roku 2017 výrazně stoupl (ze 48 osob na 145 osob).

U občanů **Gruzie** se jednalo pouze o 1 osobu v roce 2015, žádnou osobu v roce 2016 a dvě osoby v roce 2017 (v roce vízové liberalizace). Vzhledem k takto nízkému počtu nemůžeme hovořit o nárůstu zjištěných osob.

Naopak, situace u občanů **Ukrajiny** je odlišná. Ačkoliv počet Ukrajinců zjištěných při nelegální práci výrazně narostl již před vízovou liberalizací (mezi lety 2015 a 2016 téměř o 82 %), v roce vízové liberalizace stoupl počet zjištěných Ukrajinců o 57 % oproti roku 2016 a jednalo se tak o 1 563 zajištěných Ukrajinců při nelegální práci v roce 2017.

Od roku 2016 jsou tedy občané **Ukrajiny a Moldavska** zjišťováni ve výrazně větším počtu při nelegální práci. Stoupající trend je detekován i v roce 2018. Většina těchto osob má platný legální pobyt, kdy občané Ukrajiny disponují zejména polskými schengenskými vízy, nebo pobývají v rámci bezvízového režimu (platí i pro občany Moldavska).

Z dostupných dat však nelze zkoumat vliv vízové liberalizace na nelegální práci v ČR.

Q3.1.3 Did your (Member) State encounter a rise in smuggled and/or trafficked persons from the visa-free countries since the introduction of visa liberalisation? If yes, please provide a short description and specific examples.

⁸⁰ Zdroj: Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR v roce 2016 a v roce 2017 (vydáno Ministerstvem vnitra ČR).

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Please answer this question by making a link with the data presented in Tables 3.2.6 and 3.2.7.

Nebyl zaznamenán významný nárůst obchodovaných osob ze sledovaných zemí.

V Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi (dale Program) Ministerstva vnitra ČR, do kterého jsou zařazovány potenciální oběti obchodování s lidmi jak Policií ČR, tak specializovanou nevládní organizací, byly po vízové liberalizaci zařazeny oběti z **Moldavska a Ukrajiny**.

Od vzniku Programu byly zaznamenány potenciální oběti obchodování s lidmi z těchto zemí, kde byla uplatněna vízová liberalizace: **Moldavsko** - 2003 (3), 2011 (1), 2017 (5) a **Ukrajina** - 2004 (1), 2005 (6), 2006 (3), 2007 (3), 2008 (7), 2009 (8), 2011 (1), 2015 (1), 2016 (2), 2017 (5).

V Moldavsku působí pobočka Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), která se ve spolupráci s moldavskými orgány zaměřuje i na prevenci, ochranu a pomoc při obchodování s lidmi. Dle jejich informace byla poskytnuta asistence a finanční pomoc moldavským občanům při návratu z ČR takto:

Roky 2009 – 2010: 11 osob,

2013 – 1 osoba,

2014 – 2 osoby,

2015 – 1 osoba.

Za období 2009 – 2017 jde o 15 osob, z toho 4 ženy a 11 mužů.

Q3.1.4 Did your (Member) State encounter a rise in the number of identified facilitators of unauthorised entry, transit and residence since the introduction of visa liberalisation? If yes, please provide a short description and specific examples.

Please answer this question by making a link with the data presented in Table 3.2.8.

CELKOVÝ POČET PRAVOMOCNĚ ODSOUZENÝCH OSOB ZA NAPOMÁHÁNÍ K NELEGÁLNÍMU POBYTU, PŘEKROČENÍ HRANICE A TRANZITNÍMU POHYBU ZA OBDOBÍ 2007–2017 (Tabulka 3.2.8)⁸¹

Co se týče státních příslušností ze zemí s vízovou liberalizací uvedených v tabulce 3.2.8., není možné identifikovat žádný trend vzhledem k nízkému počtu datového vzorku (počty odsouzených osob se téměř rovnají nule za posledních 10 let pro tyto státní příslušnosti).

Výjimkou jsou pouze občané **Ukrajiny**. Počet odsouzených osob z Ukrajiny vzrostl čtyřikrát v roce, kdy došlo k vízové liberalizaci (nárůst ze 2 osob v roce 2016 na 8 osob v roce 2017).

V celkovém počtu osob pravomocně odsouzených za napomáhání k nelegálnímu pobytu, překročení hranice či tranzitnímu pohybu (§ 340 a § 341 zákona č. 40/2009 Sb., resp. § 171a a §171d zákona č. 141/1961 Sb.) zaznamenala ČR pokles mezi lety 2014-2016 a následně 20% nárůst v roce 2017 (ze 39 osob v roce 2016 na 47 osob v roce 2017).

Avšak, struktura státních příslušností pravomocně odsouzených za výše uvedené trestné činy (tabulka 3.2.8) se v roce 2015 výrazně změnila. Zatímco občané poptávaných východoevropských zemí s vízovou liberalizací byli odsouzeni téměř výhradně v letech 2007–2013 s absolutní dominancí občanů České republiky, občané evropských západních zemí* dominovali v roce 2015 (počty občanů ČR se rapidně snížil, viz statistiky níže):

	2014	2015
Občané ČR	68	12
Evropské západní země*	0	19

* DE, SE, FR, AT, IT, GB

Q3.1.5 Did your (Member) State encounter a rise in the number of nationals found to be illegally present from the visa-free countries since the introduction of visa liberalisation? If yes, please provide a short description and specific examples.

Please answer this question by making a link with the data presented in Table 3.2.9.

POČTY NELEGÁLNĚ POBÝVAJÍCÍCH CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČR ZE ZEMÍ VÍZOVÉ LIBERALIZACE 2008–2017 (Tabulka 3.2.9)

U státník příslušníků **Bosny a Hercegoviny, Černé hory, Bývalé jugoslávské republiky Makedonie a Srbska** nedošlo po zavedení bezvízového režimu k zásadním změnám v oblasti nelegálního pobytu. Tyto státní příslušnosti se podílí na celkovém počtu osob při nelegálním pobytu pouze minimálně (jednotkové nebo desítkové roční počty).

⁸¹ Data nerozlišují pobytové oprávnění cizinců, není možné tedy uvést data jen za cizince, kteří na území ČR pobývají do 90 dnů.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Roční počet občanů **Albánie** mezi lety 2008 až 2014 byl v rozmezí 2-11 osob, od roku 2015 došlo ke zvýšení, ale stále se jedná o nízké počty (během 2015-2017 počty v rozmezí 20-27 osob). Občané Albánie jsou zjištěni většinou ve vnitrozemí a pak v souvislosti s pozemní vnitroschengenskou česko-německou hranicí. Státní příslušníci Albánie jsou spíše odhalováni na vnější schengenské hranici, kdy se pokoušejí přes vzdušnou hranici vycestovat do Velké Británie / Irska s neregulárními cestovními doklady poté, co přicestují legálně na území ČR (tranzit).

U občanů **Gruzie** byl po roce 2008 dosažen největší roční počet v roce 2009 (163 osob), kdy hlavním modem operandi byl nelegální vstup z Polska s cílem pokračovat do Rakouska a mnohdy se jednalo o žadatele o azyl v Polsku. V průběhu let je jejich počet různorodý v rozmezí 28 až 163 osob. Konkrétně v posledních letech 2014 až 2016 byl počet 28-36 osob. V roce 2017 došlo ke zvýšení na 58 osob, kdy se většina osob (20) dostavila do příjímáčího střediska Zastávka u Brna, kdy byl při podání žádosti o mezinárodní ochranu zjištěn jejich nelegální pobyt. Tento trend pokračuje ve větší míře i v roce 2018 (leden až květen 2018 celkem 50 Gruzinců, z toho 36 osob v příjímáčí středisku Zastávka u Brna).

Roční počet státních příslušníků **Moldavska** byl v letech 2008 až 2012 v rozmezí 83 až 140, poté došlo k poklesu, kdy se v letech 2013 až 2015 jednalo o 51 až 59 osob. Jejich počet stoupá až od roku 2016 (2016: 134, 2017: 262). Tento stoupající trend pokračuje i v roce 2018 (leden až květen 2018 celkem 171 občanů Moldavska).

Občané **Ukrajiny** patří dlouhodobě k státní příslušnosti, která se nejvíce podílí na počtu osob zjištěných při nelegálním pobytu (vyjímkou pouze rok 2015, kdy v rámci vlny tranzitní nelegální migrace byli "odstunuti" občany Sýrie – překračovali vnitroschengenské česko-slovenské, resp. rakouské hranice s cílem pokračovat do Německa). Roční počet občanů Ukrajiny se v letech 2008 až 2009 pohyboval kolem 1 500 osob, poté došlo k poklesu a mezi roky 2010 až 2015 se pohyboval v rozmezí 888 až 1 224 osob. V letech 2016 a 2017 došlo k nárůstu a jejich počet byl opět kolem 1 500 osob. Tedy mezi roky 2016 a 2017 nedošlo v rámci zavedení bezvízového styku k zásadní změně u nelegálního pobytu. A dosavadní trend v roce 2018 také zatím neukazuje změnu trendu (leden až květen 2018 celkem 587 občanů Ukrajiny).

Q3.1.6 Did your (Member) State encounter a rise in the number of overstayers since the introduction of visa liberalisation? If yes, please provide a short description and specific examples.

Please answer this question by making a link with the data presented in Table 3.2.10.

Statistika tzv. "overstayer" není sledována samostatně (více informací u Tabulky 3.2.10).

Q3.1.7 Did your (Member) State encounter any signs of possible misuse of the visa liberalisation?⁸² If yes, please provide a short description and specific examples.

V České republice nemůže cizinec na základě bezvízového styku pracovat či podnikat, pokud nedisponuje vízem nebo povolení k dlouhodobému pobytu vydaným pro výdělečnou činnost, jednalo by se o nelegální práci.

Od roku 2015 jsou občané **Ukrajiny a Moldavska** zjišťováni ve výrazně větším počtu při neoprávněné výdělečné činnosti. Stoupající trend je detekován i v roce 2018. Většina

⁸² For example, dealing with cases when persons enter the country legally but later become illegally employed, are staying in the country legally, but are working without a work permit or apply for asylum without reasonable grounds.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

těchto osob má platný legální pobyt, kdy občané Ukrajiny disponují zejména polskými schengenskými vízy nebo pobývají v rámci bezvízového režimu (platí i pro občany Moldavska).

Od roku 2017 u občanů Moldavska značně narůstá počet převzatých osob od německých orgánů v rámci readmise. Dle poznatků německých kolegů tito občané překračují hranici za účelem nelegální výdělečné činnosti ačkoli deklarují turistický pobyt.

Q3.2. Did your (Member) State as a country of destination face any administrative burden⁸³ since the introduction of the visa-free regime? If yes, please provide a short description and specific examples.

Některé státní orgány upozorňují, že není možné na tuto otázku podat jasnou odpověď, neboť každé řízení vyžaduje jiný počet a druh administrativních a procesních úkonů, které jsou nezbytné pro plnění úkolů.

Národní centrála proti organizovanému zločinu registruje nestandardní navýšení administrativní zátěže v souvislosti s narůstajícím počtem žadatelů o přechodný pobyt, dlouhodobý pobyt, trvalý pobyt, občanství ČR a rovněž v souvislosti se žádostmi o zprostředkování zaměstnání na území ČR či získání zaměstnanecké karty na území ČR. Dále pak azylové a doplňkové ochrany, vše ve formě vyjádření se k osobám žadatelů s cílem identifikovat kriminálně závadové osoby, které výše uvedené formy pobytu zneužívají či legalizují dlouhodobější působení na území ČR a dalších států EU – všechny státy Východního partnerství. Jedná se tedy o nepřímý vliv.

Dle poznatků Ředitelství služby cizinecké policie, došlo v důsledku nelegálního zaměstnávání u občanů **Moldavska a Ukrajiny** (viz odpověď Q3.1.1 a Q3.1.7) k nárůstu počtu rozhodnutí o správním vyhoštění a úkonů se správním řízením spojených.

Dle poznatků zastupitelských úřadů není možné obecně říci, zda došlo k nárůstu administrativní zátěže či nikoliv. Některé zastupitelské úřady zaznamenaly nárůst určité administrativy (např. **Albánie**) jiné naopak snížení (např. **Srbsko**).

Zastupitelský úřad **Ukrajiny** uvedl, že problémem na straně ukrajinských úřadů byly lhůty pro vyřizování biometrických pasů, kdy žadatelé uváděli čekací lhůtu až 6 měsíců a více.

Q3.2.1. If applicable, please list the institutions that faced administrative burdens.

Viz výše.

Q3.3. Did your (Member) State as a country of destination face any security risks since the introduction of the visa-free regime? If yes, please provide a short description and specific examples.

⁸³ For example: significant increase of residence permit applications, increased demand for work permits, more time-consuming border control procedure due to the lack of visas. etc.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Každé zrušení opatření, jehož cílem je ochrana České republiky a jejích občanů, může být bezpečnostním rizikem. V tomto ohledu existuje z pohledu zástupců ČR riziko, že se na území ČR mohou díky zrušení vízové povinnosti snadněji dostat osoby navázané na mezinárodní zločinecké organizace, terorismus atd. (rizikem je vstup osob na území ČR, které nejsou prověřeny bezpečnostní prověrkou).

Jak naznačily odpovědi na otázku 3.1.1, zavedení bezvízového režimu u některých zemí vedlo k novým formám drogové trestné činnosti, případně k většímu zapojení občanů příslušné země do této trestné činnosti. Tuto skutečnost je považována za určité bezpečnostní riziko.

Obecně lze předpokládat, že vízová liberalizace rozšiřuje možnosti pro porušování zákona, především v oblasti porušování podmínek pobytového režimu.

Co se týče trestně stíhaných osob, v případě **Ukrajiny** a **Gruzie** lze s ohledem na krátkost sledovaného období a dostupnost statistik za rok 2018 vyvozovat jen předběžné závěry. Z dostupných dat můžeme říci, že z pohledu počtu trestně stíhaných cizinců došlo u občanů Ukrajiny po zavedení vízové liberalizace (březen 2017) – meziročně během první poloviny roku 2018 - k poklesu osob o 5 % (-38 osob v porovnání s první polovinou roku 2017; v 1. polovině roku 2017 bylo stíháno 803 osob, v první polovině roku 2018 se jednalo o 765 osob). Naopak, u občanů Gruzie sledujeme za první polovinu roku 2018 nárůst trestně stíhaných osob v ČR o 67 % (+10 osob, tedy 25 osob za první polovinu roku 2018 v porovnání s první polovinou roku 2017).

Zásadním bezpečnostním rizikem je z perspektivy České republiky zvýšené pronikání padělaných dokladů a dalších veřejných listin na území, kde jsou tyto padělky následně zneužívány. V průběhu druhé poloviny roku 2017 a první poloviny roku 2018 byl zaznamenán signifikantní nárůst portfolia padělaných dokladů totožnosti členských států EU, které jsou vyráběny ukrajinskými strukturami organizovaného zločinu a následně zasouvány na území České republiky. Jak jsme již uvedli v bode 3.1., aktuálně je hlavním účelem uplatnění těchto padělek usnadnit nelegální zaměstnávání občanů Ukrajiny a Moldavska. Bez ohledu na tento fakt však musíme konstatovat, že tyto padělky jsou dostupné i pro jiné účely jejich zneužití, a to včetně aktivit majících vysoký stupeň společenské nebezpečnosti, včetně teroristických hrozeb.

Q3.3.1. Did the visa liberalisation regime increase the security risks in your (Member) State? If yes, please provide a short description explaining why and provide examples.⁸⁴

Vzhledem k tomu, že některá bezpečnostní rizika popsaná výše pod 3.3 (některé formy drogové trestné činnosti) před zavedením bezvízového režimu neexistovala, lze v tomto ohledu nesporně hovořit o zvýšení bezpečnostního rizika.

Další nárůst hrozeb souvisí s výrobou, distribucí a užíváním padělaných dokladů členských států EU.

⁸⁴ For example: did your (Member) State identify any increased terrorism risks arising from the entry or residence of respective TCNs.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Q3.3.2. If applicable, what types of offences⁸⁵ were committed by third-country nationals in your (Member) State after the commencement of the visa-free regime?⁸⁶ Where there any significant differences compared to the time before the visa-free regime started?

POČET STÍHANÝCH OSOB Z BEZVÍZOVÝCH ZEMÍ V ČR

K dispozici jsou pouze data stíhaných vybraných státních příslušností v ČR bez rozlišení jejich pobytového oprávnění na území ČR (není možné poskytnout data jen za cizince, kteří pobývají na našem území na krátkodobý pobyt do 90 dnů).

U občanů **Bývalé jugoslávské republiky Makedonie** došlo k poklesu trestně stíhaných osob v době vízové liberalizaci v roce 2009 a od tohoto roku až do roku 2017 se hodnoty nedostaly na úroveň před vízovou liberalizací.

U občanů **Černé hory** sledujeme nárůst trestně stíhaných osob v ČR pouze v roce 2009, kdy došlo na konci roku k vízové liberalizaci. Během následujících let však došlo k poklesu v počtu stíhaných osob v ČR a v roce 2010 a 2017 nebyl stíhán ani jeden občan Černé hory.

Počet trestně stíhaných osob **Srbska** po zavedení vízové liberalizace v roce 2009 nejdříve výrazně stoupl a v roce 2017 byl počet stíhaných občanů Srbska téměř na dvojnásobných hodnotách v porovnání s rokem 2009.

U občanů Albánie počet trestně stíhaných osob v ČR po zavedení vízové liberalizaci v roce 2010 mírně stoupl. V následujících letech se počty trestně stíhaných Albánců pohybují přibližně ve stejných hodnotách (kromě roku 2014, kdy došlo k poklesu).

Počet stíhaných osob z **Bosny a Hercegoviny** po vízové liberalizaci (2010) mírně stoupl, v některých letech však až téměř dvojnásobně. Naopak v roce 2016 počet klesl a v roce 2017 byl počet trestně stíhaných osob z Bosny a Hercegoviny v ČR na stejné hodnotě jako před zavedením vízové liberalizace.

Počet trestně stíhaných občanů **Moldavska** v roce 2014, kdy vstoupila v platnost vízová liberalizace, mírně klesl (z 94 osob na 88 osob). Naopak v následujících letech došlo k výraznému nárůstu a v roce 2017 bylo v ČR trestně stíháno 231 občanů Moldavska.

Z dostupných dat můžeme říci, že z pohledu počtu trestně stíhaných cizinců došlo u občanů **Ukrajiny** po zavedení vízové liberalizace⁸⁷ meziročně během první poloviny roku 2018 k poklesu osob o 5 % (-38 osob v porovnání s první polovinou roku 2017; v 1. polovině roku 2017 bylo stíháno 803 osob, v první polovině roku 2018 se jednalo o 765 osob).

Naopak, u občanů **Gruzie** sledujeme za první polovinu roku 2018 nárůst trestně stíhaných osob v ČR o 67 % (+10 osob, tedy 25 osob za první polovinu roku 2018).

⁸⁵ Please use this pre-defined list of categories: cybercrime; drugs offences; economic and financial offences; illicit immigration; illicit trafficking (not drug related); offences against property; offences against public order and safety; offences against public trust (e.g. fraud, forgery, counterfeiting); offences against the person; sexual exploitation of children (including child pornography); sexual offences against adults; terrorism-related activity; trafficking in human beings and smuggling of migrants.

⁸⁶ This applies to third-country nationals who do not live your country, but visited (short stay of up to 90 days).

⁸⁷ Březen 2017.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Stíhané osoby v ČR vybraných státních příslušností											
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
FYROM	48	49	38	28	37	38	41	30	41	31	42
Černá Hora	1	1	8	0	2	2	2	5	4	3	0
Srbsko	17	19	47	34	56	53	51	44	45	55	86
Albánie	9	10	11	15	16	16	15	9	13	12	15
Bosna a Hercegovina	28	21	20	21	21	40	40	17	38	25	20
Moldavsko	125	102	109	105	111	118	94	88	110	207	231
Gruzie	50	42	67	24	35	23	33	27	22	20	31
Ukrajina	1 520	1 601	1 570	1 107	1 101	1 061	990	994	1 055	1 310	1 470
CELKEM (součet za bezvízové země)	1 798	1 845	1 870	1 334	1 379	1 351	1 266	1 214	1 328	1 663	1 895

Zdroj: Policejní prezidium České republiky

Co se týče druhů kriminality u jednotlivých státních příslušností, i přes dostupnost dat (viz tabulky níže), je třeba brát v úvahu fakt, že v roce 2016 byla změněna metodika výpočtu stíhaných osob (není již zaznamenáván pouze nejzávažnější trestný čin, ale všechny trestné činy) a není tedy možné u počtu stíhaných cizinců na území ČR podle druhu kriminality porovnávat situaci před rokem 2016 a během období 2016-2017 (a dále).

S ohledem na změnu metodiky statistických výpočtů trestné činnosti cizinců v roce 2016 by tak v případě sledovaných zemí srovnání v dané oblasti nepřineslo objektivní obraz.

Určitý závěr můžeme učinit u občanů **Ukrajiny** a **Gruzie** vzhledem k tomu, že vízová liberalizace proběhla v roce 2017 a částečně i u **Moldavska**, u kterého platí osvobození od vízové povinnosti od roku 2014. Jelikož jsou data srovnatelná pouze za období 2016-2017, je na rozsáhlejší popis trendu příliš brzy.

Obecně lze však říci, že trestný čin "padělání a pozměnění veřejné listiny" podle ustanovení § 348 zákona č. 40/2009 Sb. trestního zákoníku (v tabulce pod kategorií "hospodářská kriminalita") u občanů Moldavska a Ukrajiny představuje nejčastější typ trestného činu za který byly tyto osoby stíhány v letech 2016 a 2017. Tento fakt potvrzují na základě praxe i zástupci státních orgánů, především Ministerstva vnitra a ŘSCP. Dodávají, že zásadním bezpečnostním rizikem je z perspektivy České republiky zvýšené pronikání padělaných dokladů a dalších veřejných listin na území, kde jsou tyto padělky následně zneužívány. Hlavním účelem uplatnění těchto padělků usnadnit nelegální zaměstnávání občanů Ukrajiny a Moldavska.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Stíhané osoby v ČR st. přísl. Bývalá jugoslávská republika Makedonie podle druhu kriminality								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
násilná kriminalita	10	9	10	6	8	4	7	
mravnostní kriminalita	3	0	2	0	0	0	0	
krádeže vloupáním	1	0	0	0	2	0	0	
krádeže prosté	5	4	4	2	2	5	5	
ostatní majetková trestná činnost	4	2	0	2	1	4	1	
ostatní kriminalita	12	12	7	5	14	14	17	
zbývající kriminalita	6	16	9	9	6	7	4	
hospodářská kriminalita	7	6	6	4	4	4	7	
vojenská a protiústavní kriminalita	0	0	0	0	0	0	0	
Stíhané osoby v ČR st. přísl. Černá Hora podle druhu kriminality								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
násilná kriminalita	0	0	2	0	1	2	0	
mravnostní kriminalita	0	0	0	0	0	0	0	
krádeže vloupáním	0	0	0	0	0	0	0	
krádeže prosté	0	0	0	0	0	0	2	
ostatní majetková trestná činnost	0	0	0	0	0	0	0	
ostatní kriminalita	0	0	1	0	0	0	0	
zbývající kriminalita	1	0	3	0	0	0	0	
hospodářská kriminalita	0	1	2	0	1	0	0	
vojenská a protiústavní kriminalita	0	0	0	0	0	0	0	
Stíhané osoby v ČR st. přísl. Srbsko podle druhu kriminality								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
násilná kriminalita	3	1	7	5	9	4	11	
mravnostní kriminalita	0	0	0	0	1	1	0	
krádeže vloupáním	0	3	0	0	0	3	3	
krádeže prosté	1	0	3	1	6	11	6	
ostatní majetková trestná činnost	0	2	2	5	2	0	1	
ostatní kriminalita	6	7	19	13	18	15	12	
zbývající kriminalita	4	2	5	5	8	10	10	
hospodářská kriminalita	3	4	11	5	12	9	8	
vojenská a protiústavní kriminalita	0	0	0	0	0	0	0	
Stíhané osoby v ČR st. přísl. Albánie podle druhu kriminality								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
násilná kriminalita	1	1	3	1	2	3	1	
mravnostní kriminalita	1	0	0	0	0	0	0	
krádeže vloupáním	0	0	0	1	0	1	0	
krádeže prosté	0	1	2	2	3	3	4	
ostatní majetková trestná činnost	0	3	2	0	0	0	0	
ostatní kriminalita	3	2	1	5	5	6	3	
zbývající kriminalita	4	2	1	3	2	1	2	
hospodářská kriminalita	0	1	2	3	4	2	5	

Impact of visa liberalisation on countries of destination

vojenská a protiústavní kriminalita	0	0	0	0	0	0	0	0
Stíhané osoby v ČR st. přísl. Republika Bosna a Hercegovina podle druhu kriminality								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
násilná kriminalita	3	3	2	1	2	7	3	
mravnostní kriminalita	2	1	0	0	0	0	0	
krádeže vloupáním	0	0	0	0	2	0	0	
krádeže prosté	3	0	2	2	0	8	13	
ostatní majetková trestná činnost	0	2	0	0	0	2	2	
ostatní kriminalita	6	1	0	5	10	9	11	
zbývající kriminalita	8	9	15	9	4	6	7	
hospodářská kriminalita	6	5	1	4	3	8	4	
vojenská a protiústavní kriminalita	0	0	0	0	0	0	0	
Stíhané osoby v ČR st. přísl. Moldavsko podle druhu kriminality								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
násilná kriminalita	16	14	10	15	10	16	12	
mravnostní kriminalita	2	1	1	2	1	1	1	
krádeže vloupáním	1	2	2	0	1	4	3	
krádeže prosté	17	4	7	6	4	8	6	
ostatní majetková trestná činnost	2	2	6	2	5	4	2	
ostatní kriminalita	28	28	14	15	23	28	21	
zbývající kriminalita	26	42	55	33	36	28	27	
hospodářská kriminalita	33	9	14	32	31	29	22	
vojenská a protiústavní kriminalita	0	0	0	0	0	0	0	
Stíhané osoby v ČR st. přísl. Gruzie podle druhu kriminality								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
násilná kriminalita	5	3	7	2	7	3	6	
mravnostní kriminalita	0	1	0	0	1	1	0	
krádeže vloupáním	0	1	0	0	3	4	1	
krádeže prosté	13	17	26	8	5	1	9	
ostatní majetková trestná činnost	5	0	1	0	0	2	0	
ostatní kriminalita	21	12	21	6	8	7	9	
zbývající kriminalita	1	4	6	2	4	2	4	
hospodářská kriminalita	5	4	6	6	7	3	4	
vojenská a protiústavní kriminalita	0	0	0	0	0	0	0	
Stíhané osoby v ČR st. přísl. Ukrajina podle druhu kriminality								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
násilná kriminalita	169	149	151	137	138	109	106	115
mravnostní kriminalita	24	26	24	23	10	23	14	8
krádeže vloupáním	28	36	29	39	24	25	37	17
krádeže prosté	111	110	90	73	91	100	104	79
ostatní majetková trestná činnost	28	24	40	37	29	31	33	34
ostatní kriminalita	535	466	369	281	320	304	315	263
zbývající kriminalita	482	669	732	358	311	325	248	313

Impact of visa liberalisation on countries of destination

hospodářská kriminalita	143	121	135	159	178	144	133	165
vojenská a protiústavní kriminalita	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Policejní prezidium České republiky

Q3.3.3. If applicable, what was the rate of offences (final court rulings) committed by third-country nationals⁸⁸ in your (Member) State after the commencement of the visa-free regime? Where there any significant differences compared to the time before the visa-free regime started?

CELKOVÝ POČET PRAVOMOCNĚ ODSOUZENÝCH OSOB ZA NAPOMÁHÁNÍ K NELEGÁLNÍMU POBYTU, PŘEKROČENÍ HRANICE A TRANZITNÍMU POHYBU ZA OBDOBÍ 2007–2017 (Tabulka 3.2.8)

Co se týče státních příslušností ze zemí s vízovou liberalizací uvedených v tabulce 3.2.8., není možné identifikovat žádný trend vzhledem k nízkému počtu datového vzorku (počty odsouzených osob se za posledních deset let pro tyto státní příslušnosti rovnají téměř nule).

Výjimkou jsou pouze občané Ukrajiny. **Počet odsouzených osob z Ukrajiny vzrostl 4 krát v roce, kdy došlo k vízové liberalizaci (nárůst ze 2 osob v roce 2016 na 8 osob v roce 2017).**

Více informací viz tabulka 3.2.8 (poznámka: data nerozlišují pobytové oprávnění cizinců, není možné tedy uvést data jen za cizince, kteří na území ČR pobývají do 90 dnů).

Q3.4. What is the role and impact of irregular migration facilitators that provide their services to third-country nationals with an entry ban? Please provide a short description with specific examples about your (Member) State situation and make a clear distinction between people who assist migrants and people who are profiting from facilitation.

Please answer this question by making a link with the data presented in Table 3.2.6, 3.2.7 and 3.2.8.

ČR nedisponuje daty vztahujícími se na převaděče osob, které mají zákaz vstupu. Není tedy možné zkoumat jejich roli a dopad.

Setkáváme se pouze s individuálními případy v rámci probíhajících trestních řízení v rámci věcné a místní příslušnosti.

Q3.4.1 How did the activities of irregular migration facilitators impact your (Member) State?⁸⁹ Please provide a short description with specific examples about your (Member) State situation.

Relevantními informacemi nedisponujeme.

⁸⁸ See above.

⁸⁹ Did their activities lead to increases in irregular border-crossings, enhanced border controls or document fraud?

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Q3.4.2. If applicable, please list and explain any challenges and risks identified by your country related to the activities of irregular migration facilitators, while making a clear distinction between people who assist migrants and people who are profiting from facilitation.

Relevantními informacemi nedisponujeme.

Q3.5. What other challenge (or negative impact) was identified by your (Member) State in relation to visa liberalisation that was not already captured in the previous questions, if applicable?

Relevantními informacemi nedisponujeme.

Impact of visa liberalisation on countries of destination**SECTION 3.2 : STATISTICAL INFORMATION**

Please provide, to the extent possible, the following statistics (with their source) along with, if necessary, an explanatory note to interpret them in particular when the statistics provided are partial, had to be estimated (e.g. on the basis of available statistics that differs from the below, or of first-hand research) or when they reflect any particular trends (e.g. a change in policy). If statistics are not available, please try to indicate an order of magnitude and why they are not available. When available, statistics from Eurostat should be used and presented annually covering the period between 2008 and 2017 inclusive. For year 2007, national data should be provided, if available.

At a minimum please provide data two years before and after the waiver agreement date for each third country (as highlighted in green in each table). Ideally, the study aims to present data for the whole period if available (e.g. from Eurostat).

When filling in the tables please do not leave blank cells and follow these conventions:

N/A – not applicable, in cases where the question is not applicable to your (Member) State please insert N/A in relevant cells.

NI – no information, in cases where there is no data available please insert NI in relevant cells.

0 – insert 0 whenever you have collected data and the result was 0.

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 3.2.1: Total number of nationals from the visa-free countries refused entry at the external borders⁹⁰

Indicator	Period of interest (2007-2017) (insert all available data or <u>at least</u> 2 years prior and after the visa waiver agreement date)											Data extracted on 11/05/2018
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)
Total number of nationals from the visa-free countries refused entry at the external borders												
FYROM	N/A	2	11	24	11	0	0	0	0	0	0	
Montenegro	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	
Serbia	N/A	2	4	7	4	0	0	0	2	3	0	
Albania	N/A	0	2	0	1	2	2	1	6	6	7	
Bosnia and Herzegovina	N/A	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0	
Moldova	N/A	7	3	2	0	0	3	4	0	4	4	
Georgia	N/A	1	5	10	10	9	11	5	24	17	18	
Ukraine	N/A	29	40	19	16	10	9	10	13	11	15	
Total	N/A	42	66	62	43	21	25	20	46	43	45	
Total number third-country nationals refused entry at the external borders⁹¹	N/A	256	378	331	358	190	311	333	464	367	231	

⁹⁰ See Eurostat: Third-country nationals refused entry at the external borders - annual data (rounded) [migr_eirfs]⁹¹ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number third-country nationals refused entry at the external borders.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Poznámka: Rok 2017 nebyl vyplněn, neboť Česká republika vstoupila do Schengenu v prosinci 2017 a data tedy nelze s následujícími roky porovnávat.

CELKOVÝ POČET OSOB Z BEZVÍZOVÝCH ZEMÍ, JIMŽ BYL ODEPŘEN VSTUP NA VNĚJŠÍCH HRANICÍCH ZA OBDOBÍ 2007-2017 (Tabulka 3.2.1)

U zemí **západního Balkánu** se počty osob z bezvízových zemí, jimž byl odepřen vstup na vnějších hranicích ČR, nevyšplhaly po zavedení vízové liberalizace přes jednotky osob. Pouze u občanů **Bývalé jugoslávské republiky Makedonie** byl po vstupu platnosti bezvízového styku v roce 2010 a 2011 zaznamenán výraznější počet odmítnutých osob (24 osob a 11 osob). U občanů **Moldavska** nedošlo za poslední tři roky, tedy od doby zavedení bezvízového styku, k nárůstu počtu odmítnutých osob a jejich počet se stejně jako v roce vízové liberalizace pohyboval max. na 4 osobách. Ani u občanů **Ukrajiny** a **Gruzie** nebyl zaznamenán žádný výrazný trend (ani narůstající, ani výrazně klesající).

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Table 3.2.2: Total number of return decisions issued to nationals from the visa-free countries⁹²

Indicator	Period of interest (2007-2017) (insert all available data or <u>at least</u> 2 years prior and after the visa waiver agreement date)											Data extracted on 11/05/2018
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)
Total number of return decisions issued to nationals from the visa-free countries												
FYROM	N/I	55	40	20	20	25	25	30	15	15	25	
Montenegro	N/I	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	
Serbia	N/I	40	35	30	10	20	20	15	15	55	40	
Albania	N/I	5	5	5	0	10	25	5	25	15	40	
Bosnia and Herzegovina	N/I	5	0	5	20	10	10	15	5	15	10	
Moldova	N/I	145	140	130	105	95	85	45	90	325	740	
Georgia	N/I	110	170	50	45	25	25	25	10	10	25	
Ukraine	N/I	1 835	1 575	1 210	1 160	1 115	1 025	940	1 330	2 200	3 905	
Total	N/I	2 200	1 970	1 450	1 360	1 300	1 215	1 075	1 490	2 635	4 785	
Total number of return decisions issued to third-country nationals⁹³	N/I	3 770	3 805	2 915	2 520	2 375	2 405	2 460	4 510	3 760	6 090	

⁹² See Eurostat: Third-country nationals ordered to leave - annual data (rounded) [migr_eiord]

⁹³ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of nationals ordered to leave.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Zdroj: Eurostat

VYDANÁ ROZHODNUTÍ O NÁVRATU OSOBÁM Z BEZVÍZOVÝCH ZEMÍ ZA OBDOBÍ 2008–2017 (Tabulka 3.2.2)

U občanů **Bývalé jugoslávské republiky Makedonie a Černé hory** nedošlo po vízové liberalizaci k nárůstu rozhodnutí o jejich návratu.

U občanů **Srbska** se po vízové liberalizaci počty vydaných rozhodnutí o návratu snižovaly, pouze v letech 2016 a 2017 vzrostly.

V případě občanů **Albánie** došlo rok po vízové liberalizaci nejdříve ke snížení počtu vydaných rozhodnutí o návratu a následně začaly počty stoupat a v roce 2017 dosáhly největšího počtu za posledních 10 let (40 vydaných rozhodnutí).

U občanů **Bosny a Hercegoviny** začaly počty rozhodnutí o návratu stoupat hned po vízové liberalizaci (nejvíce v roce 2011 z 5 rozhodnutí na 20), následující roky se však počty nevyšplhaly přes 15 rozhodnutí.

U občanů **Moldavska** byl v roce vízové liberalizace zaznamenán výrazný pokles počtu vydaných rozhodnutí (z 85 rozhodnutí na 45), naopak po vízové liberalizaci se počet vydaných rozhodnutí (90 rozhodnutí) vrátil na hodnoty před rokem 2014 (kdy došlo k vízové liberalizaci). Následně v roce 2016 se počet vyšplhal na 325 rozhodnutí a v roce 2017 dokonce na 740 rozhodnutí.

U občanů **Gruzie a Ukrajiny** můžeme zhodnotit pouze rok vstupu platnosti vízové liberalizace. U občanů Gruzie došlo k nárůstu počtu vydaných rozhodnutí o návratu meziročně o 150 % (v absolutních hodnotách se jednalo o 15 rozhodnutí), u občanů **Ukrajiny** o 77,5 % (v absolutních hodnotách se jednalo o 1 705 rozhodnutí).

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 3.2.3: Total number of voluntary returns (all types) by nationals of visa-free countries⁹⁴

Indicator	Period of interest (2007-2017) <i>(insert all available data or at least 2 years prior and after the visa waiver agreement date)</i>											Data extracted on 11/05/2018
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Additional Information <i>(e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)</i>
Total number of voluntary returns (all types) by nationals of visa-free countries												
FYROM	N/I	N/I	1	0	4	1	2	2	3	5	3	
Montenegro	N/I	N/I	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Serbia	N/I	N/I	1	5	1	3	6	14	6	2	11	
Albania	N/I	N/I	0	0	0	1	3	1	6	4	6	
Bosnia and Herzegovina	N/I	N/I	4	0	8	1	0	2	0	3	1	
Moldova	N/I	N/I	0	15	10	5	7	6	8	14	72	
Georgia	N/I	N/I	2	7	2	2	4	3	6	7	12	
Ukraine	N/I	N/I	10	27	18	26	21	37	48	121	309	
Total	N/I	N/I	18	54	43	39	43	65	77	156	414	
Total number of voluntary returns (all types) – all third-country nationals⁹⁵	N/I	N/I	375	300	267	259	189	205	257	238	523	

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

⁹⁴ Information to be provided by inserting national data as gathered by competent authorities. Also see Eurostat: Number of voluntary and forced returns [migr_eirt_vol];

⁹⁵ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of voluntary returns.

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Poznámka:

Data jsou dostupná za období 2009-2017.

Zdroj:

Období 2009-2016:

Návraty realizované IOM (ve spolupráci s Ředitelstvím služby cizinecké policie) a Správou uprchlických zařízení.

V roce 2009 neobsahují data za jednotlivé státní příslušnosti počty osob navrácených s Mezinárodní organizací pro migraci (IOM). Celkový součet návratů občanů ze třetích zemí (375 osob) za rok 2009 již data za IOM obsahuje.

Rok 2017:

Návraty realizované IOM, Správou uprchlických zařízení a Ministerstvem vnitra ČR.

POČET DOBROVOLNÝCH NÁVRATŮ OBČANŮ ZE ZEMÍ OSVOBOZENÝCH OD VÍZOVÉ POVINNOSTI ZA OBDOBÍ 2009-2017 (TABULKA 3.2.3)

Vízová liberalizace proběhla **u zemí západního Balkánu** v období 2009-2010. Kromě Černé hory, u které nedošlo za období 2009-2017 k žádnému dobrovolnému návratu občana této země, můžeme u občanů zemí západního Balkánu říci, že počet dobrovolných návratů po vízové liberalizaci za většinu sledovaného období stoupal. I když se jednalo v některých případech o velký procentuální nárůst, v absolutních hodnotách představovaly tyto změny pouze jednotky osob. Kromě roku 2014, kdy bylo dobrovolně navraceno 14 osob ze Srbska a roku 2017, kdy bylo navraceno 11 osob z této země, se počty dobrovolně navracených osob ze zemí západního Balkánu nevyšplhaly přes deset osob.

Počty dobrovolně navracených osob z Moldavska a Ukrajiny za poslední rok výrazně stoupl.

U občanů **Moldavska** začal po vízové liberalizaci počet dobrovolných návratů nejdříve mírně vzrůstat (z 6 na 8 osob). V roce 2017 bylo už navraceno 72 osob z této země (meziročně +414 %).

Impact of visa liberalisation on countries of destination

U občanů **Gruzie a Ukrajiny**, u kterých došlo právě v roce 2017 k vízové liberalizaci, můžeme z dostupných dat říci, že došlo k nárůstu počtu dobrovolných návratů občanů těchto států v roce, kdy začal platit bezvízový styk. V případě občanů **Gruzie** došlo k meziročnímu nárůstu počtu dobrovolně navracených občanů o 71 % (ze 7 na 12 osob) a v případě občanů **Ukrajiny** o 155 % (ze 121 osob na 309 osob). Největší nárůst byl v roce 2017 tedy zaznamenán u občanů Moldavska a Ukrajiny.

Podíváme-li se na **celkové počty všech osob dobrovolně navracených z těchto bezvízových zemí za poslední roky**, vidíme strmě narůstající hodnoty v posledních 3 letech. V roce 2015 tvořily osoby z těchto bezvízových zemí ještě přibližně jednu třetinu všech osob dobrovolně navracených, v roce 2016 již dvě třetiny a v roce 2017 téměř 80 %.

Za poslední rok, tedy rok 2017, je rovněž ale viditelný **vysoký nárůst počtu všech dobrovolně navracených cizinců. Je nutné dodat, že od února 2017 převzalo dobrovolné návraty oddělení dobrovolných návratů odboru azylové a migrační politiky MV ČR, a celkový počet dobrovolně navracených značně vzrostl. Navíc dobrovolné návraty bývalých žadatelů o mezinárodní ochranu nadále realizovala Správa uprchlických zařízení.**

Meziročně narostl počet uskutečněných dobrovolných návratů u sedmi zemí osvobozených od vízové povinnosti (kromě Černé hory). **Celkově se jednalo o meziroční nárůst dobrovolných návratů u občanů zemí osvobozených od vízové povinnosti o 165 %.** Dobrovolné návraty všech občanů třetích zemí stouply pak mezi roky 2016 a 2017 **o téměř 119 %.**

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Table 3.2.4: Total number of forced returns by visa-free country⁹⁶

Indicator	Period of interest (2007-2017) (insert all available data or <u>at least</u> 2 years prior and after the visa waiver agreement date)											Data extracted on 11/05/2018
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)
Total number of forced returns by visa-free country												
FYROM	N/I	N/I	7	3	8	9	3	6	0	4	9	
Montenegro	N/I	N/I	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Serbia	N/I	N/I	9	6	12	10	12	7	10	5	7	
Albania	N/I	N/I	3	3	0	0	0	0	3	3	2	
Bosnia and Herzegovina	N/I	N/I	0	2	1	0	2	0	2	2	2	
Moldova	N/I	N/I	59	54	17	14	6	5	5	4	9	
Georgia	N/I	N/I	11	9	2	5	5	4	1	5	5	
Ukraine	N/I	N/I	487	468	234	131	87	74	62	60	66	
Total	N/I	N/I	576	545	274	169	115	96	83	83	100	
Total number of forced returns - all third-country nationals⁹⁷	N/I	N/I	899	829	432	338	268	322	1 532	265	265	

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

⁹⁶ Information to be provided by inserting national data as gathered by competent authorities. Also see Eurostat: Number of voluntary and forced returns [migr_eirt_vol];

⁹⁷ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of forced returns.

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Poznámka: Data pro období 2009-2016 byla zpětně vyselektována na základě změny metodiky generování dat pro Eurostat, ke které došlo v roce 2017.

POČTY NUCENÝCH NÁVRATŮ OSOB Z BEZVÍZOVÝCH ZEMÍ ZA OBDOBÍ 2009-2017 (Tabulka 3.2.4)

U žádné země nedošlo v roce vstupu platnosti bezvízového režimu či následující roky k výraznému nárůstu nucených návratů občanů těchto zemí. Ve všech případech se jednalo o maximálně jednotkový nárůst, v některé roky došlo naopak k poklesu.

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 3.2.5: Total number of nationals from the visa - free countries found in illegal employment⁹⁸

Indicator	Period of interest (2007-2017) (insert all available data or <u>at least</u> 2 years prior and after the visa waiver agreement date)											Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
Total number of nationals from the visa-free countries found in illegal employment												
FYROM	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	6	2	6	Please name the top 5 labour sectors where TCNs were illegally employed (see footnote list for pre-defined sectors). ⁹⁹
Montenegro	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	0	0	0	Please see above.
Serbia	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	1	37	13	Please see above.
Albania	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	12	12	0	Please see above.
Bosnia and Herzegovina	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	0	1	0	Please see above.
Moldova	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	48	143	145	Please see above.
Georgia	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	1	0	2	Please see above.

⁹⁸ Information to be provided by inserting national data as gathered by competent authorities. Also see Eurostat: Third-country nationals found to be illegally present annual data (rounded) [migr_eipre]

⁹⁹ Agriculture, forestry and fishing; Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air conditioning supply; Water supply; sewerage, waste management and remediation activities; Construction; Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; Transportation and storage; Accommodation and food service activities; Information and communication; Financial and insurance activities; Real estate activities; Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities; Public administration and defence; compulsory social security; Education; Human health and social work activities; Arts, entertainment and recreation; Other service activities; Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use; Activities of extraterritorial organisations and bodies.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Ukraine	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	549	997	1 563	<i>Please see above.</i>
Total	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	617	1 192	1 729	

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Total number third-country nationals found in illegal employment¹⁰⁰	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	858	1 337	1 917	Cizinci ze všech třetích zemí v roce 2017 nejčastěji nelegálně pracovali v sektorech CZ NACE profesní, vědecké a technické činnosti (363 zjištěných osob), zpracovatelský průmysl (332 osob), stavebnictví (302 osob), ubytování, stravování a pohostinství (185 osob), administrativní a podpůrné činnosti (174 osob).
---	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------------	--------------	--------------	---

**Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).*

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

CELKOVÝ POČET OSOB ZE ZEMÍ OSVOBOZENÝCH OD VÍZOVÉ POVINNOSTI ODHALENÝCH PŘI NELEGÁLNÍ PRÁCI V OBDOBÍ 2015–2017 (Tabulka 3.2.5)

Obecně byl v roce 2017 oproti roku 2016 zaznamenán nárůst počtu cizinců ze zemí mimo EU vykonávajících nelegální práci. Meziroční nárůst byl zaznamenán i v roce 2016. Tento stoupající trend je možné přičítat současné ekonomické situaci, která má za následek hlad zaměstnavatelů po pracovní síle a tím pádem neustále se zvyšující počty cizinců na trhu práce. Ruku v ruce s tím průběžně stále klesá míra nezaměstnanosti v ČR. Je však třeba u těchto dat dodat, že v posledním sledovaném roce 2017 stoupl rovněž počet kontrol ze strany Státního úřadu inspekce práce a tudíž za nárůstem zachycených osob může stát i jejich zvýšený počet (meziročně proběhlo v roce 2017 o 399 více kontrol zaměřených na nelegální zaměstnávání osob)¹⁰¹. Navíc, je třeba brát v úvahu, že z uvedených dat nedokážeme určit, jaký podíl osob zachycených při nelegální práci přišel do ČR na základě bezvízového styku, tedy jaký dopad měl bezvízový styk na nelegální práci.

Data týkající se nelegální práce cizinců pocházejících ze zemí vízové liberalizace nejsou příliš dostupná. Ministerstvo práce a sociálních věcí disponuje daty od roku 2015.

¹⁰⁰ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number third-country nationals found in illegal employment.

¹⁰¹ Zdroj: Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR v roce 2016 a v roce 2017 (vydáno Ministerstvem vnitra ČR).

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Celkově počet všech občanů ze zemí vízové liberalizace zjištěných při nelegální práci poslední dva roky významně stoupal. V roce 2015 bylo odhaleno 617 osob, v roce 2016 1 192 osob a v roce 2017 už 1 729 osob.

U zemí **západního Balkánu** nepozorujeme za poslední tři roky výraznější počty osob odhalených při nelegální práci v ČR. Nejvíce osob bylo zjištěno ze **Srbska** v roce 2016, a to 37 osob. V ostatních letech a u ostatních státních příslušností se počty nevyšplhaly přes 13 osob za rok. Žádný občan **Černé hory** nebyl odhalen za poslední tři roky při nelegální práci v ČR a co se týče občanů **Bosny a Hercegoviny**, pouze jedna osoba byla zjištěna v roce 2016.

Velmi omezeně lze popsat situaci za **Moldavsko**, u kterého došlo k vízové liberalizaci v dubnu 2014, a u **Gruzie a Ukrajiny**, u kterých došlo k vízové liberalizaci v březnu 2017.

Počet **Moldavanů** zjištěných při nelegální práci od roku 2015 do roku 2017 výrazně stoupl (ze 48 osob na 145 osob).

U občanů **Gruzie** se jednalo pouze o 1 osobu v roce 2015, žádnou osobu v roce 2016 a dvě osoby v roce 2017 (v roce vízové liberalizace). Vzhledem k takto nízkému počtu nemůžeme hovořit o nárůstu zjištěných osob.

Naopak, situace u občanů **Ukrajiny** je odlišná. Ačkoliv počet Ukrajinců zjištěných při nelegální práci výrazně narostl již před vízovou liberalizací (mezi lety 2015 a 2016 téměř o 82 %), v roce vízové liberalizace stoupl počet zjištěných Ukrajinců o 57 % oproti roku 2016 a jednalo se tak o 1 563 zjištěných Ukrajinců při nelegální práci v roce 2017.

Od roku 2016 jsou tedy občané **Ukrajiny a Moldavska** zjišťováni ve výrazně větším počtu při nelegální práci. Stoupající trend je detekován i v roce 2018. Většina těchto osob má platný legální pobyt, kdy občané Ukrajiny disponují zejména polskými schengenskými vízy, nebo pobývají v rámci bezvízového režimu (platí i pro občany Moldavska).

Z dostupných dat však nelze zkoumat vliv vízové liberalizace na nelegální práci v ČR.

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 3.2.6: Total number of smuggled persons from the visa-free countries (final court rulings)¹⁰²

Indicator	Period of interest (2007-2017)											Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)
	(insert all available data or <u>at least</u> 2 years prior and after the visa waiver agreement date)											
Total number of <u>smuggled</u> persons from the visa-free countries (final court rulings)	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
FYROM	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Montenegro	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Serbia	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Albania	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Bosnia and Herzegovina	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Moldova	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Georgia	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Ukraine	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Total	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Total number of <u>smuggled</u> persons from third countries (final court rulings)¹⁰³	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

¹⁰² Information to be provided by inserting national data as gathered by competent authorities.

¹⁰³ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of smuggled persons from third countries.

Počty převáděných osob nejsou souhrně statovány za celou Českou republiku.

Table 3.2.7: Total number of trafficked persons from the visa-free countries (final court rulings)¹⁰⁴

Indicator	Period of interest (2007-2017)											Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)
	(insert all available data or <u>at least</u> 2 years prior and after the visa waiver agreement date)											
Total number of <u>trafficked</u> persons from the visa-free countries (final court rulings)	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
FYROM	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Montenegro	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Serbia	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Albania	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Bosnia and Herzegovina	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Moldova	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Georgia	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Ukraine	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Total	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Total number of <u>trafficked</u> persons from third countries (final court rulings)¹⁰⁵	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

¹⁰⁴ Information to be provided by inserting national data as gathered by competent authorities.

¹⁰⁵ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of trafficked persons from third countries.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Počty obětí obchodování s lidmi nejsou souhrně statovány za celou Českou republiku.

*Impact of visa liberalisation on countries of destination*Table 3.2.8: Total number of identified facilitators¹⁰⁶ of unauthorised entry, transit and residence¹⁰⁷ from the visa-free countries (final court rulings)¹⁰⁸

Indicator	Period of interest (2007-2017)											Additional Information <i>(e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)</i>
	<i>(insert all available data or <u>at least</u> 2 years prior and after the visa waiver agreement date)</i>											
Total number of identified facilitators of unauthorised entry, transit and residence from the visa-free countries (final court rulings)	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
FYROM	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	
Montenegro	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	
Serbia	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	
Albania	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Bosnia and Herzegovina	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	
Moldova	3	5	0	1	0	2	0	0	0	0	0	
Georgia	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
Ukraine	0	1	0	3	4	0	2	5	1	2	8	Je nutné mít na paměti, že Ukrajinci jsou největší skupinou cizinců s dlouhodobým pobytem v ČR (ke dni 31. prosince 2017 legálně pobývalo na území ČR

¹⁰⁶ This refer to the nationality of the facilitators. EU nationalities can be provided in the second part of the table.

¹⁰⁷ Facilitators of the unauthorised entry, transit and residence - intentionally assisting a person who is not a national of an EU Member State either to enter or transit across the territory of a Member State in breach of laws on the entry or transit of aliens, or, for financial gain, intentionally assisting them to reside within the territory of a Member State in breach of the laws of the State concerned on the residence of aliens (see Article 1(1)(a) and (b) of Council Directive 2002/90/EC).

¹⁰⁸ Information to be provided by inserting national data as gathered by competent authorities.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

												po dobu delší než 90 dnů celkem 117 061 cizinců z Ukrajiny).
Total	6	7	1	7	4	3	2	5	3	2	9	
Total number of identified facilitators of unauthorised entry, transit and residence (final court rulings)¹⁰⁹	92	109	67	62	85	82	121	99	83	39	47	Pro všechna data v této tabulce: Paragraf 340 a 341 zákona č. 40/2009 Sb. (trestní zákoník) a paragraph 171a a 171d č. 140/1961 Sb. (trestní zákon).
TOP 5 členských států EU (pokud počítáme celkový počet za období 2007-2017)												
Czech republic	74	73	48	46	60	62	99	68	12	11	26	
Hungary	4	0	0	0	0	0	0	0	7	2	0	
Poland	0	2	2	0	1	3	3	1	1	1	0	
Slovakia	2	3	5	1	0	0	0	0	1	1	0	
Germany	0	1	0	0	0	0	0	0	9	0	1	

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

¹⁰⁹ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of identified facilitators of unauthorised entry, transit and residence.

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Zdroj: Ministerstvo spravedlnosti České republiky

CELKOVÝ POČET PRAVOMOCNĚ ODSOUZENÝCH OSOB ZA NAPOMÁHÁNÍ K NELEGÁLNÍMU POBYTU, PŘEKROČENÍ HRANICE A TRANZITNÍMU POHYBU ZA OBDOBÍ 2007–2017 (Tabulka 3.2.8)¹¹⁰

Co se týče státních příslušností ze zemí s vízovou liberalizací uvedených v tabulce 3.2.8., není možné identifikovat žádný trend vzhledem k nízkému počtu datového vzorku (počty odsouzených osob se téměř rovnají nule za posledních 10 let pro tyto státní příslušnosti).

Výjimkou jsou pouze občané Ukrajiny. Počet odsouzených osob z Ukrajiny vzrostl čtyřikrát v roce, kdy došlo k vízové liberalizaci (nárůst ze 2 osob v roce 2016 na 8 osob v roce 2017).

V celkovém počtu osob pravomocně odsouzených za napomáhání k nelegálnímu pobytu, překročení hranice či tranzitnímu pohybu (§ 340 a § 341 zákona č. 40/2009 Sb., resp. § 171a a §171d zákona č. 141/1961 Sb.) zaznamenala ČR pokles mezi lety 2014-2016 a následně 20% nárůst v roce 2017 (ze 39 osob v roce 2016 na 47 osob v roce 2017).

Avšak, struktura státních příslušností pravomocně odsouzených za výše uvedené trestné činy (tabulka 3.2.8) se v roce 2015 výrazně změnila. Zatímco občané poptávaných východoevropských zemí s vízovou liberalizací byli odsouzeni téměř výhradně v letech 2007–2013 s absolutní dominancí občanů České republiky, občané evropských západních zemí* dominovali v roce 2015 (počty občanů ČR se rapidně snížily; viz statistiky níže):

	2014	2015
Občané ČR	68	12
Evropské západní země*	0	19

¹¹⁰ Data nerozlišují pobytové oprávnění cizinců, není možné tedy uvést data jen za cizince, kteří na území ČR pobývají do 90 dnů.

* *DE, SE, FR, AT, IT, GB*

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Table 3.2.9: Total number of nationals found to be illegally present from the visa-free countries¹¹¹

Indicator	Period of interest (2007-2017)											Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)
	<i>(insert all available data or <u>at least</u> 2 years prior and after the visa waiver agreement date)</i>											
Total number of nationals found to be illegally present from the visa-free countries	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
FYROM	N/I	40	45	20	40	25	25	25	20	30	30	
Montenegro	N/I	0	5	0	0	0	0	0	5	5	0	
Serbia	N/I	50	35	30	25	35	25	35	35	35	40	
Albania	N/I	0	5	5	0	5	5	10	25	20	20	
Bosnia and Herzegovina	N/I	10	0	5	20	5	5	15	10	15	10	
Moldova	N/I	95	140	95	85	85	60	50	50	135	260	
Georgia	N/I	95	165	30	70	65	45	30	30	35	60	
Ukraine	N/I	1 545	1 500	955	1 125	1 065	890	1 020	1 225	1 550	1510	
Total	N/I	1 835	1 895	1 140	1 365	1 285	1 055	1 185	1 400	1 825	1 930	
Total number of third-country nationals found to be illegally present¹¹²	N/I	3 335	3 955	2 655	3 085	3 315	3 695	4 430	8 165	4 885	4 360	

¹¹¹ Information to be provided by inserting national data as gathered by competent authorities. Also see Eurostat: Third-country nationals found to be illegally present - annual data (rounded) [migr_eipre]

¹¹² All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of third-country national found to be illegally present.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

*Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Poznámka:

Data z Eurostatu byla porovnána s národními daty. Data byla téměř shodná, jediný rozdíl spočíval v zaokrouhlování Eurostatu na nejbližších pět.

Zdroj: Eurostat

POČTY NELEGÁLNĚ POBÝVAJÍCÍCH CIZINCŮ ZA ÚZEMÍ ČR ZE ZEMÍ BEZ VÍZOVÉ POVINNOSTI ZA OBDOBÍ 2008–2017 (Tabulka 3.2.9; popis dat uveden také v otázce 3.1.5)

Bosna a Hercegovina, Černá hora, Bývalá jugoslávská republika Makedonie, Srbsko – po zavedení bezvízového režimu u těchto státních příslušností nedošlo k zásadním změnám v oblasti nelegálního pobytu. Tyto státní příslušnosti se podílí na celkovém počtu osob při nelegálním pobytu pouze minimálně (jednotky nebo desítky osob ročně).

Gruzie – po roce 2008 byl největší roční počet dosažen v roce 2009 (163 osob), kdy hlavním modem operandi byl nelegální vstup z Polska s cílem pokračovat do Rakouska a mnohdy se jednalo o žadatele o azyl v Polsku. V průběhu let byl jejich počet různorodý v rozmezí 28 až 163 osob. Konkrétně v posledních letech 2014 až 2016 byl počet 28-36 osob. V roce 2017 došlo ke zvýšení na 58 osob, kdy se většina osob (20) dostavila do přijímacího střediska Zastávka u Brna, kde byl při podání žádosti o mezinárodní ochranu zjištěn jejich nelegální pobyt. Tento trend pokračuje ve větší míře i v roce 2018 (leden až květen 2018 celkem 50 Gruzinců, z toho 36 osob v přijímacím středisku Zastávka u Brna).

Moldavsko – v letech 2008 až 2012 byl roční počet občanů Moldavska v rozmezí 85 až 140, poté došlo k poklesu, kdy se v letech 2013 až 2015 jednalo o 50 až 60 osob. Jejich počet stoupá až od roku 2016 (2016 -135, 2017 - 260). Tento stoupající trend pokračuje i v roce 2018 (leden až květen 2018 celkem 170 občanů Moldavska).

Ukrajina – občané Ukrajiny patří dlouhodobě k státní příslušnosti, která se nejvíce podílí na počtu osob zjištěných při nelegálním pobytu (výjimkou pouze rok 2015, kdy v rámci vlny tranzitní nelegální migrace byli "odstunuti" občany Sýrie – překračovali vnitroschengenské česko-slovenské, resp. rakouské hranice s cílem pokračovat do Německa). Roční počet občanů Ukrajiny se v letech 2008 až 2009 pohyboval kolem 1 500 osob, poté došlo k poklesu a mezi roky 2010 až 2015 se pohyboval v rozmezí 890 až 1 225 osob. V letech 2016 a 2017 došlo k nárůstu a jejich počet byl opět kolem 1 500 osob. Tedy mezi roky 2016 a 2017 nedošlo v rámci zavedení bezvízového styku k zásadní změně u nelegálního pobytu. A dosavadní trend v roce 2018 také zatím neukazuje změnu trendu (leden až květen 2018 celkem 590 občanů Ukrajiny).

Table 3.2.10: Total number of overstayers from the visa-free countries¹¹³

Indicator	Period of interest (2007-2017) (insert all available data or at least 2 years prior and after the visa waiver agreement date)											Additional Information (e.g. data source(s), explanation of trends and numbers for this indicator)	
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017		
FYROM	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Montenegro	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Serbia	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Albania	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Bosnia and Herzegovina	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Moldova	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Georgia	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Ukraine	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Total	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	
Total number of third-country nationals overstayers¹¹⁴	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	N/I	

¹¹³ Information to be provided by inserting national data as gathered by competent authorities. Also see Eurostat: Third-country nationals found to be illegally present - annual data (rounded) [migr_eipre]

¹¹⁴ All nationalities apply, to calculate the proportion out of the total number of third-country national overstayers.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

**Visa waiver agreement dates: FYROM, Montenegro and Serbia (19/12/2009), Albania, Bosnia and Herzegovina (15/12/2010), Moldova (28/4/2014), Georgia (28/3/2017) and Ukraine (11/6/2017).*

If you do not have data as requested in the above table (e.g. for year 2007), please explain why this is the case below:

Poznámka:

Kategorie "overstayers" je podmnožinou osob zjištěných při nelegálním pobytu (zde tabulka 3.2.9.), ale není Ředitelstvím služby cizinecké policie statována zvlášť, proto není tabulka vyplněna.

Impact of visa liberalisation on countries of destination**Section 4: Measures put in place to deal with possible misuse of visa-free regimes by (Member) States*****National Contribution (max. 6 pages)***

The aim of this Section is to evaluate the measures put in place by Member States to deal with the possible misuse of visa-free regimes, how effective these measures were and more generally how did Member State respond and cooperate in cases of an influx of asylum seekers from the visa-free countries.

The synthesis report will aim to include infographics and visuals, therefore please take that into account when answering the questions by adding any innovative or visual presentations in your national reports that can carry through into the synthesis report. We also welcome any photos/images which are captioned, relevant and (data) protected with your national contribution.

Please do not leave any answer box empty and insert N/A or NI as applicable.

SECTION 4.1 : DESCRIPTION OF NATIONAL SITUATION

Q4.1. Did your (Member) State implement certain measures (if any) to deal with the challenges that appeared after the commencement of the visa-free regime? Please provide a short description of your national situation.

Specific measures can be detailed in sub-questions **Q4.1.2** to **Q4.1.7**.

Existuje **Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci (ANACEN)** v rámci kterého jsou sdíleny informace o trendech a poznatcích v oblasti migrace a ochrany hranic z činnosti jednotlivých státních institucí ČR zabývajících se legální i nelegální migrací. Meziresortní charakter ANACENU umožňuje operativní a rychlou reakci na vzniklé problémy.

Zástupci Národní centrály proti organizovanému zločinu (NCOZ) mimo jiné také úzce spolupracují s **Ředitelstvím služby cizinecké policie** a **Národním centrem pro kontrolu dokladů (v gesci ŘSCP)** v oblasti identifikace padělatelských dílen a informací k převaděčským skupinám v rámci Evropy. V souvislosti s problematikou nelegální migrace se dále podílí na vypracovávání týdenních podkladů v rámci „**Integrovaného opatření EU pro politickou reakci na krizi**“ dotazníku **IPCR (The Integrated Political Crisis Response)**. Cílem tohoto opatření je sdílet v rámci evropských policejních orgánů co nejrelevantnější a aktuální trendy v oblasti nelegální migrace, nové migrační toky, trasy, jejich změny a predikce, nové způsoby páchaní nelegální migrace/převaděčství. Zástupci Odboru obchodu s lidmi a nelegální migrace se rovněž účastní expertních jednání se zástupci členských států **Salcburského fóra (Rakousko, Chorvatsko, Česká republika, Maďarsko, Rumunsko, Slovenská republika, Slovinska)**, případně s partnerskými státy a to na několika úrovních. Jednání probíhají jak na úrovni policejních šéfů odpovědných za řešení problematiky nelegální migrace, tak i na úrovni expertní, kde zástupci Národní centrály proti organizovanému zločinu řeší nejvhodnější strategii v boji proti organizovaným převaděčským skupinám, sdílejí nejlepší praxi a plánují společný postup zejména cestou společných vyšetřovacích týmů (JIT), zaměřují se na nové migrační trasy a toky s cílem vytvářet nástroje pro reálné sdílení informací. Činnost zástupců NCOZ spočívá rovněž v plnění úkolů souvisejících se zapojením České republiky do **projektu EMPACT** pro prioritu **Nelegální migrace politického cyklu EU pro boj proti organizované a závažné mezinárodní trestné činnosti**. Zástupci NCOZ se aktivně, za součinnosti **EUROPOLU**, účastní aktivit v rámci daného projektu s akcentem na problematiku nelegální migrace/převaděčství. V rámci **EMPACT Nelegální migrace** se zástupci NCOZ účastní přípravných a strategických

Impact of visa liberalisation on countries of destination

jednání sekce **EUROPOLU EMSC (European Migrant Smuggling Centre)** ke společným akčním dnům zaměřeným na aktuální trendy v oblasti nelegální migrace s cílem rozbít organizované skupiny převaděčů. Nově se zástupci NCOZ zapojili k prioritě **Podvody s doklady**, která s problematikou nelegální migrace úzce souvisí. V rámci NCOZ dochází k předávání operativních informací místně a věcně příslušným útvarům Policie České republiky, probíhá úzká spolupráce s odborem azylové a migrační politiky MV ČR, Službou cizinecké a pohraniční policie a zpravodajskými službami ČR.

V rámci agend oddělení dobrovolných návratů OAMP MVČR a oddělení imigrace OAMP MVČR jsou to opatření v oblasti návratů. Tato opatření se dotýkají mimo jiné i občanů bezvívzových zemí, které jsou předmětem této studie, avšak jedná se o opatření obecná, tedy taková, která se nezaměřují výlučně na touto studií vybrané země.

Ministerstvo práce a sociálních věcí v rámci jednání Meziresortního orgánu pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců mapuje aktuální situaci a vyhodnocuje rizika spojená s problematikou možného porušování bezvívzového styku pro výdělečnou činnost cizinců na území ČR. V případě, že bude zjištěno nelegální jednání cizinců, navrhne MPSV společný postup při řešení tohoto aktuálního jevu.

V oblasti obchodování s lidmi nebyla přijata žádná nová opatření vzhledem k tomu, že nebyl zaznamenán významný nárůst obětí obchodování s lidmi ze sledovaných zemí, který by mohl být způsoben vízovou liberalizací.

Q4.1.1 If applicable, please categorise your answer to **Q4.1** by third country:

Western Balkans - FYROM, Montenegro, Serbia, Albania, Bosnia and Herzegovina:

-

Eastern Partnership - Moldova, Georgia, Ukraine:

Zejména po zavedení vízové liberalizace s Ukrajinou byly zintenzivněny kontroly namířené na odhalování nelegálního zaměstnávání těchto občanů.

Dále zastupitelské úřady na Ukrajině zaznamenaly zvyšující se počet předkládaných pracovních povolení Úřadů práce ČR. V důsledku toho byl dán podnět ke zřízení možnosti online nahlížení do databáze vydaných pracovních povolení pro státní orgány, které se nelegálním zaměstnáváním zabývají. Nad tímto řešením Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR aktuálně pracuje.

Q4.1.2. If applicable, did your (Member) State implement measures to increase the efforts to promote voluntary return? If yes, for which nationalities and explain their impact.

V oblasti zvyšování efektivity návratů, včetně návratů do zemí, na něž se zaměřuje tato studie, připravilo Ministerstvo vnitra několik opatření, která by měla ve svém důsledku zvýšit atraktivitu dobrovolných návratů. Jedním z takových opatření je podstatné rozšíření cílové skupiny cizinců, kterým ze zákona Ministerstvo vnitra může poskytnout pomoc s jejich návratem do domovského státu. Kromě cizinců ze třetích zemí s vydaným rozhodnutím o správním vyhoštění by do cílové skupiny měly být zahrnuty také osoby, kterým byl uložen trest vyhoštění a dále osoby, kterým byl ukončen pobyt na území a ti, kteří pobyt ukončili na vlastní žádost či ti, kterým nebyl pobyt na území prodloužen.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Dalším zásadním opatřením je legislativně zakotvená možnost výrazného zkrácení doby zákazu pobytu na území v případě, že cizinec prostřednictvím dobrovolného návratu splní uloženou mu povinnost vycestovat.

Výše uvedená opatření jsou obsahem novely zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců, která je v současné době v procesu schvalování.

Kromě legislativních opatření se Ministerstvo vnitra snaží rozšířit informovanost cizinců, kterým je správním rozhodnutím o vyhoštění ukládána povinnost vycestovat, o možnosti požádat o pomoc s návratem do země původu; tedy povědomí o možnostech dobrovolného návratu. Připravujeme široce pojaté opatření v rámci něhož všichni cizinci, kterým je vydáváno takové rozhodnutí, obdrží písemnou nabídku účasti v programu dobrovolných návratů.

Q4.1.3. If applicable, did your (Member) State implement measures to expand the legal possibilities of stay? If yes, for which nationalities and explain their impact.

Nikoliv. Legislativní úprava je dostatečně liberální.

Q4.1.4. If applicable, did your (Member) State implement measures to fight illegal employment? If yes, please explain their impact and add specific examples.

V roce 2017 byly kontroly nelegální práce zařazeny mezi hlavní kontrolní úkoly Státního úřadu inspekce práce, a to plně v souladu s prioritami resortu Ministerstva práce a sociálních věcí a vnitřní politikou Evropské unie.

Postupy při kontrolách zaměřených na odhalování výkonu nelegální práce byly stanoveny a postupně modifikovány. Pro zajištění efektivity a účelnosti prováděných kontrol je nezbytné v kontrolní činnosti inspektorů oddělení inspekce nelegálního zaměstnání reagovat na nové trendy v oblasti nelegálního zaměstnávání.

Nedílnou součástí kontrolní činnosti na úseku nelegálního zaměstnávání byla také poradenská a konzultační činnost, která je poskytována v rámci kontrol, ale také prostřednictvím elektronické komunikace.

Q4.1.5. If applicable, did your (Member) State implement measures to fight the smuggling and/or trafficking of persons from the visa-free countries? If yes, please explain their impact and add specific examples.

Vzhledem k tomu, že jsme nezaznamenali významný nárůst obětí obchodování s lidmi ze sledovaných zemí, který by mohl být způsoben vízovou liberalizací, nebyla přijata žádná opatření.

Q4.1.6. If applicable, did your (Member) State implement measures to fight the activities of facilitators of unauthorised entry, transit and residence? If yes, please explain their impact and add specific examples.

Taková opatření nemusela být implementována.

Q4.1.7. If applicable, did your (Member) State implement measures to reduce the incidence of nationals found to be illegally present in your country? If yes, please explain their impact and add specific examples. Please also see **Q4.4** (on overstayers) before answering to avoid overlap.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

MV v souvislosti s vízovou liberalizací na Ukrajině vydalo informační leták přinášející podrobnější informace o podmínkách pobytu a zaměstnávání ukrajinských občanů v České republice. Upozorňuje zejména na to, jak jsou po zavedení bezvízového styku ovlivněny podmínky vstupu na území našeho státu. Informační leták byl připraven v české a ukrajinské verzi, byl zveřejněn na webu MV ČR a mnoha dalších institucí. Dosah tohoto opatření nebyl monitorován. Cílem bylo informovat zejména o tom, že v průběhu bezvízového pobytu není možné pracovat.

Q4.1.8. If applicable, what was the effectiveness of the measures listed above and which of them were most successful in reaching their intended goals? Please provide any good practices / lessons learned you have identified.

Z důvodu efektivní spolupráci v rámci kontrol nelegálního zaměstnávání pokračovala úspěšná a osvědčená spolupráce inspektorátů práce s bezpečnostními složkami, především se Službou cizinecké policie, ale rovněž s dalšími zainteresovanými institucemi zejména Úřadem práce ČR a Českou správou sociálního zabezpečení, a to jak na regionální, tak na centrální úrovni. Výsledky své kontrolní a správní činnosti předávaly inspektoráty v indikovaných případech i dalším orgánům – rejstříkovým soudům, živnostenským úřadům a finanční správě.

Q4.2. Did your (Member) State implement measures to deal with administrative burdens since the introduction of the visa-free regime?¹¹⁵ If yes, please list and explain these measures, their impact / effectiveness and add any good practices / lessons learned you have identified.

- Růst kontrol nelegálního zaměstnávání.
- Posílení kontrol ze strany Ředitelství služby cizinecké policie.

Q4.3. Did your (Member) State implement measures to deal with the possible misuse of visa liberalisation?¹¹⁶ If yes, please list and explain these measures, their impact / effectiveness and add any good practices / lessons learned you have identified.

Národní protidrogová centrála se snaží překonat problémy spojené s vízovou liberalizací v oblasti drogové trestné činnosti intenzivnější a účinnější spoluprací s policejními sbory příslušných zemí. V tomto ohledu se osvědčily například společné vyšetřovací týmy (JIT).

Národní centrála proti organizovanému zločinu spolupracuje a aktivně vyměňuje informace s Cizineckou policií ČR, Policejním prezídiem a odborem azylové a migrační politiky MV ČR a spolupracuje se zahraničními partnery dotčených států v rámci aktivní výměny informací.

Možným nástrojem boje proti zneužívání víz představuje větší zapojení orgánů vymáhajících právo daných zemí do společných akčních plánů, společných vyšetřovacích týmů, zejména v rámci Politického cyklu EU/EMPACT.

¹¹⁵ For example: significant increase of residence permit applications, increased demand for work permits, more time-consuming border control procedure due to the lack of visas. etc.

¹¹⁶ For example, dealing with cases when persons enter the country legally but later become illegally employed, are staying in the country legally, but are working without a work permit or apply for asylum without reasonable grounds.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Ministerstva práce a sociálních věcí v rámci jednání Meziresortního orgánu pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců mapuje aktuální situaci a vyhodnocuje rizika spojená s problematikou možného porušování bezvízového styku pro výtěžnou činnost cizinců na území ČR. V případě, že bude zjištěno nelegální jednání cizinců, navrhne MPSV společný postup při řešení tohoto aktuálních jevů.

Q4.4. How did your (Member) State deal with cases when third-country nationals entered the country legally, but did not legalize their stay after 90 days (overstayers)? Please provide a short description of such instances while highlighting any measures implemented by your country to deal with this. If applicable, what was the impact / effectiveness of these measures and are there any good practices / lessons learned you have identified?

V souladu se zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR je zahájeno řízení o správním vyhoštění. V souvislosti s tímto faktem dochází také ke zvýšení počtu pobytových kontrol jednotlivých odborů cizinecké policie při krajských ředitelstvích policie za účelem odhalování nelegálního zaměstnávání.

Q4.4.1 In the case of overstayers from the visa-free countries, does your (Member) State apply a different return procedure compared to the usual procedure? If yes, please provide a short description of such instances while highlighting any good practices / lessons learned you have identified.

Žádná speciální opatření v oblasti návratů, která by se týkala bezvízových zemí, které jsou předmětem této studie, nejsou uplatňována. Ke všem občanům třetích zemí přistupujeme bez rozdílu stejně.

Q4.4.2 Does your (Member) State apply any special procedures in cases where overstayers have lost their identification documents or in instances where there are problems with their identification? If yes, please provide a short description of such instances while highlighting any good practices / lessons learned you have identified.

Osoby bez dokladů jednotlivé odbory cizinecké policie při Krajských ředitelstvích policie zajistí dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR do zařízení pro zajištění cizinců, ŘSCP následně činí kroky k ověření jejich totožnosti (prostřednictvím příslušného zastupitelského úřadu) a následně realizuje jejich vycestování z území ČR nebo členských států EU.

Q4.4.3 If applicable, what was the effectiveness of these procedures (see **Q4.4.1** and **Q4.4.2**) and were they successful in reaching their intended goals? Please provide any good practices / lessons learned you have identified.

ŘSCP shledává, že komunikace s příslušnými zastupitelskými úřady je na vysoké úrovni a bez problémů. Totožnost osob bývá ověřena a osobám bývá vydán náhradní cestovní doklad. Z pohledu ŘSCP především vyzdvihují spolupráci se zastupitelským úřadem Gruzie v Praze, který má aktivní zájem o státní příslušníky Gruzie, kteří porušují české zákony.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

Q4.5. How did your cooperation with the visa-free countries evolve over time in terms of assistance and information exchange, before and after the visa-free regime commencement?¹¹⁷ Please provide a short description and specific examples of your national situation disaggregated by region and third countries of interest.

Western Balkans - FYROM, Montenegro, Serbia, Albania, Bosnia and Herzegovina:

Spolupráce mezi českým Ministerstvem vnitra a balkánskými zeměmi se zintenzivnila zejména v reakci na migrační krizi. Výměna informací v oblasti migrace je dobře zavedena zejména u **Bývalé jugoslávské republiky Makedonie a Srbska**. Česká republika finančně přispěla na budování kapacit v oblasti azylové a migrační infrastruktury těchto zemí a uskutečnilo se několik studijních návštěv a výměn odborníků z oblasti azylu. Další akce jsou plánované. Organizace těchto činností je po uvolnění vízového režimu jednodušší.

Eastern Partnership - Moldova, Georgia, Ukraine:

Gruzínské vedení je velmi otevřené ke spolupráci a velmi se snaží, aby byla vízová liberalizace zachována.

Q4.5.1. If applicable, how effective was the cooperation with third countries to reach your desired goals? Where there any particular differences in your interactions with different third countries and did you identify any good practices / lessons learned?

V oblasti azylu a migrace má české Ministerstvo vnitra velmi dobře ustanovenou spolupráci obzvláště s **Bývalou jugoslávskou republikou Makedonie a Srbskem**.

Q4.6. If applicable, how did your (Member) State respond to the influx of asylum seekers from the visa-free countries? Please provide a short description of the measures taken and any good practices / lessons learned you have identified.¹¹⁸

Obecně lze konstatovat, že proces liberalizace vízového režimu neměl velký vliv na počet žádostí o mezinárodní ochranu ze zemí **západního Balkánu**.

V případě **Moldavska** zůstává počet žádostí o mezinárodní ochranu stabilní. Počet žádostí o mezinárodní ochranu občanů **Ukrajiny** je víceméně také stabilní a liberalizace vízového režimu nezpůsobila v roce 2017 vyšší počty než obvykle (vzhledem k tomu, že k liberalizaci došlo teprve před rokem, není možné prozatím situaci detailněji zhodnotit).

U Gruzie byl zaznamenán odlišný trend. Před vízovou liberalizací v roce 2017 nebyl počet žádostí o mezinárodní ochranu vyšší než 50 žádostí za rok. V roce 2017 bylo zaregistrováno 130 žádostí o mezinárodní ochranu. **Gruzie je tedy jediná země, kde lze říci, že po vízové liberalizaci došlo k nárůstu počtu žádostí o udělení mezinárodní ochrany.** I u Gruzie je ale třeba připomenout, že data jsou prozatím omezená vzhledem k tomu, že vízová liberalizace vstoupila v platnost v roce 2017. Navíc, do tohoto celkového počtu žadatelů o mezinárodní ochranu jsou započítány i dublinské případy, tedy konkrétně osoby, jimž bylo vydáno zastupitelským úřadem ČR vízum ke

¹¹⁷ For example, in terms of information campaigns in the third countries working on the elimination of 'push factors' – unemployment, poverty, poor conditions in the national health system, assistance to visa-free countries from Member States and reintegration assistance to returnees.

¹¹⁸ For example, using the concept of safe country of origin.

Impact of visa liberalisation on countries of destination

vstupu na naše území (tyto osoby nepřišly na základě bezvízového styku), které však vzápětí odešly z České republiky do Německa a v případě, že byly zachyceny, požádaly o mezinárodní ochranu v Německu. Následně byly tyto osoby v rámci nařízení Dublin vráceny zpět do České republiky a jsou vedeny jako žadatelé o mezinárodní ochranu (tz. nesouvisí to s vízovou liberalizací).

Q4.6.1 If applicable, were the measures of your (Member) State effective to manage the influx of asylum seekers from the visa-free countries? Please provide a short description of your national situation highlighting any good practices / lessons learned you have identified.

-

Q4.6.2 If applicable, how did your (Member) State cooperate with other (Member) States found in a similar situation (i.e. influx of asylum seekers from the visa-free countries)? Please provide a short description of your national situation and any good practices / lessons learned you have identified.

-

Q4.6.3 Did you receive assistance from the EU to deal with the influx of asylum seekers from the visa-free countries? If yes, how effective was the assistance in supporting your (Member) State? Please provide a short description of your national situation and any good practices / lessons learned you have identified.

No

Q4.7. What other measure (or good practice / lesson learned) was adopted by your (Member) State in relation to visa liberalisation that was not already captured in the previous questions, if applicable?

At the same time, are there any planned measures that will be adopted in the nearby future?¹¹⁹

Zejména prohloubení spolupráce se zahraničními partnery v oblasti organizovaného zločinu.

Za účelem efektivního sledování trendů týkajících se liberalizace vízového režimu se Česká republika rozhodla zavést v několika národních informačních systémech možnost zahrnout informace o tom, zda dotyčná osoba cestovala do ČR pomocí víza nebo v rámci vízové liberalizace.

¹¹⁹ For example, in relation to Ukraine or Georgia for which the visa waiver agreement entered into force in 2017.

Impact of visa liberalisation on countries of destination**Section 5: Conclusions****National Contribution (max. 3 pages)**

The aim of this Section is to outline the main findings of the Study and present conclusions relevant for policymakers at national and EU level.

The synthesis report will aim to include infographics and visuals, therefore please take that into account when answering the questions by adding any innovative or visual presentations in your national reports that can carry through into the synthesis report. We also welcome any photos/images which are captioned, relevant and (data) protected with your national contribution.

Please do not leave any answer box empty and insert N/A or NI as applicable.

Q5.1. With regard to the aims of this Study, what conclusions would you draw from the findings reached in elaborating your National Contribution?

Studie si kladla za cíl zhodnotit, jaký dopad mělo zrušení vízové povinnosti pro jednotlivé členské státy. Vzhledem k tomu, že veškerá data na národní úrovni nezahrnují rozlišení osob, které přišly do ČR na základě bezvízového styku a které přicestovaly na základě uděleného víza či dlouhodobého pobytu, nelze zhodnotit přímé dopady vízové liberalizace s jednotlivými státy. Studie tak popisuje především situaci a trendy po vízové liberalizaci a nepřímé efekty (popis viz úvodní sekce).

Q5.2. What do you consider to be the relevance of your findings to (national and/or EU level) policymakers?